

Gung tốt đông nhi... / Simon
Chính

Chính, Simon. Auteur du texte. Gung tột đông nhi... / Simon Chính. 1925.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».

- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

[CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE](#)

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.

- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter utilisation.commerciale@bnf.fr.

80
INDO-CHINOIS

191

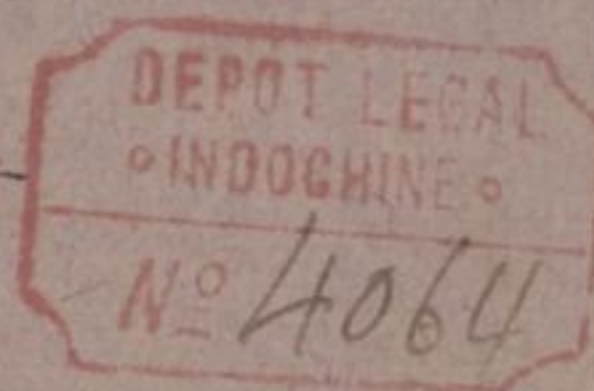
鑒室兒童

S. Chính

GƯƠNG TỐT ĐÔNG NHI

để cho trẻ nhỏ học lành

2e édition

8 Ind. Ch.

191

IMPRIMERIE DE QUINHON

✻ 1925 ✻

(C.)

Nom d'auteur

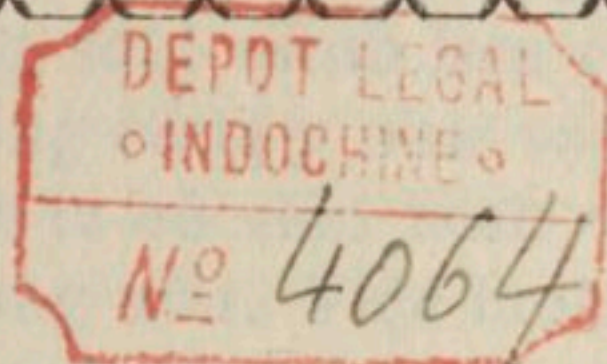
Chinh

Titre de l'ouvrage:

Giông tót đơng hi
đi^a cho t^a nh^a hoc h^anh (Manuel
de morale chrétienne pour les dames
élémentaires)

鑒寶兒童

S. Chính

GƯƠNG TỐT ĐỒNG NHI

để cho trẻ nhỏ học lành

IMPRIMERIE DE QUINHON

✻ 1925 ✻

童良室望

S. Chinn

TRƯỜNG TỐT BONG NHI

IMPRIMATUR.

✠ D. GRANGEON

Vic. Ap

Làng-sông, 1 Mai 1925

IMPRIMERIE DE GUINHO

1035

Tiểu dẫn.

Gương là đi gì ? — Gương nói đây là việc làm, lời nói, cách ở người ta, mà mình thấy được, nghe được, bắt chước được, thì quen gọi là gương. Thì chẳng khác gương soi : mình làm cách điệu thế nào, thì thấy trong gương cũng y như vậy.

Bởi việc người ta có việc lành việc dữ, cho nên có gương tốt gương xấu. Việc lành, việc phải lẽ, thì kêu là gương tốt, gương sáng; việc dữ, việc trái luật, thì gọi là gương xấu, gương mù; cũng như mặt gương trong sạch, ấy là gương sáng; mà lấm láp, thì thành gương mù.

Hễ noi theo gương sáng, thì nên lành nên thánh; mà bắt chước gương mù, thì ra xấu ra hư; cho nên phải theo gương tốt, mà lánh gương xấu.

Các thánh đương hưởng phước trên Thiên đàng, cùng các người lành còn ở dưới thế, là những kẻ đã noi theo gương tốt; còn mấy người đương phải phạt dưới hỏa ngục, và các kẻ dữ còn ở đời này, là những người đã noi theo gương xấu thấy thấy.

Gương tốt chính gốc bởi Chúa mà ra, cho nên ai noi theo, thìặng phước Chúa thưởng; gương xấu vốn bởi ma quỷ mà ra, cho nên ai làm theo thì có tội Chúa phạt.

Đời này gương xấu nhiều, gương tốt ít: vì nhiều người buông theo tà ma, thịt mình, thế tục; mà ít kẻ vâng giữ luật Chúa, đàng chính, lẽ ngay.

Lòng thú thì ưa hạp gương xấu, mà lòng thần thì ham hổ gương lành. Song gương xấu hại người ta quá hơn thuốc độc, cho nên Chúa đã chúc dữ cho nó rằng: « Khốn cho kẻ làm gương xấu! Khốn cho thế gian vì đầy gương xấu! »

Vậy con hãy xa lánh gương xấu, mà học đời gương tốt. Gương xán dầu thấy trong cha mẹ quan thầy, thì con cũng chẳng nên bắt chước; gương tốt

dầu thấy trong kẻ hèn bậc rốt, thì con cũng rán sức noi theo.

Hễ gương lành thì nên bắt chước, bắt luan là gương kẻ lớn, gương người nhỏ. Nhưng mà bởi chúng con còn thơ ấu, gương tốt kẻ lớn có đều chúng con bắt chước được, có đều chưa; nên đây thuật lại nguyên những gương tốt trẻ nhỏ từ ba bốn tuổi cho tới mười sáu mười bảy mà thôi, là những đứa đồng tuổi đồng tác, một trang một bậc với con, cho dễ bắt chước hơn, mà nói được như ông thánh Augutinô rằng: Kia những việc muôn vàn nam nữ, kẻ nọ người kia đều làm được, mà có một mình tôi làm không được sao? Tôi có ra sức mà làm, thì cũng chắc được như phò kẻ ấy; vì Chúa là Cha chung rất nhơn lành, sẽ giúp tôi như đã giúp phò kẻ ấy chẳng sai.

Đây kẻ tích đồng nam ấu nữ từ bậc con vua chúa chí nhần con ăn mày ăn xin, chăn trâu chăn bò, đủ bậc hết. Sau mỗi tích thì có nhắc lại đôi ba điều cho dễ nhớ, dặng chăm chỉ làm theo.

Ví như kẻ soi gương thấy mặt mày có chỗ nào lấm láp, liền chùi rửa cho sạch; chẳng vậy, để sau quên đi. Cũng một lẽ ấy, con xem việc tốt lành kẻ khác, mà thấy việc mình tì ố, thì hãy ra tay tẩy trừ cho chóng, đừng trễ nải mà sau quên.

Vậy con hãy gấn sức làm theo, cùng chăm chỉ kêu xin ơn giúp, thì con sẽ được nên trẻ tốt lành, nên người đức hạnh, danh thơm công trọng đời này, phước lộc vinh hiển đời sau chẳng sai. Vì hễ « buổi nhỏ tập dàng nào, thì quen dàng ấy cho đến già đến chết. »

Cúi xin Chúa mở lòng giúp sức cho chúng con đọc ít hiểu nhiều, ham gương đức hạnh, gia công rèn tập mà nên lành nên thánh.

Nay tựa.

SIMON CHÍNH.

GUƠNG TỐT ĐỒNG NHI.

1. — Về đức Tin

Xưa khi mới giảng đạo trong tỉnh Quảng-đông, có một thằng nhỏ con người Khách ở tỉnh ấy, theo cha mình tới buôn bán tại Macao.

Trẻ này nhờ ơn Chúa soi lòng thì lên tới thầy cả dòng Đức Chúa Giêsu nghe dạy chịu phép Rửa tội.

Cha nó hay được, liền bắt bỏ đạo mà về ở nhà. Nó không chịu nghe, nên cha nó giận, quyết dựa thế quan mà bắt con về Quảng-đông bỏ đạo, và báo cừu những người Bút-tu-ghê cho bỏ ghét, bèn làm đơn kiện người Bút-tu-ghê giảng truyền đạo « kẻ bị đóng đinh », mà bỏ nhà nước, lại phỉnh dỗ con mình. Quan giận, liền rút tờ bảo hộ kẻ ngoại quốc buôn bán đó, cho đến khi trả thằng nhỏ ấy lại.

Các lái buôn ngoại quốc thấy có sự làm vậy, bèn đến trình Đức Giám mục điều đình lẽ nào cho xuôi việc.

Thằng nhỏ hay tin, liền tới thưa Đức Giám mục rằng : Thân lạy Đức Cha, lòng con đã tin đạo thánh Chúa, dầu con phải chịu cực khổ cho đến

chết, cũng chẳng hề lỗi đạo, xin Đức Cha an lòng, cho con về chịu cực, hoạ may yên việc chẳng. »

Nó về tới tỉnh, quan thấy đứa còn thơ bé, thì đồ ngon đồ ngọt biểu nó bỏ đạo. Song thấy nó vững vàng kiên cố, liền dạy đánh 24 roi, tưởng là nó thất kinh phải bỏ đạo. Ai ngờ hề đánh một roi, thì nó la lên một tiếng rằng : « Tôi có đạo ! » cũng hôn tượng ảnh Chuộc tội nó đeo trong mình, Quan thấy vậy, dạy bỏ tù cho khổ sở.

Sau nhiều lần đem ra đánh khảo, mà trẻ này khấn khấn một lòng vàng đá, không chịu bỏ đạo, nên quan dạy phải đuổi nó đi.

Cha nó mượn thế quan mà bắt con bỏ đạo, ai dè bởi lệnh quan, nên cha mất con, mà nó được thông dong, trở về Macao giữ đạo bình yên.

Ấy thật là ơn Chúa tỏ tường, cũng bởi đức tin mạnh mẽ.

Vậy con hãy dốc lòng :

1. — Mỗi ngày khi con đọc kinh Tin, hay là khi nào nhớ đến Chúa. thì con có ý kêu xin Chúa thêm đức tin cho con luôn.

2. — Trong lời nói, việc làm, cách ở, con hãy to ra lòng con tin kính Chúa chí thiết.

3. — Khi phải cơn cám dỗ, khi mắc hoạn nạn, thì con cứ kêu Chúa, hôn ảnh, noi theo gương ấy.

---

2. — Về đức Cậy

Năm 1624, vua nước Nhật-bồn ra chỉ cấm đạo Thiên Chúa. Có quân sai đi tra hỏi từ nhà, ai giữ đạo Thiên Chúa mà không chịu bỏ, thì phải gia hình cho đến chết.

Vậy có một trò kia, con nhà sang trọng, nên 16 tuổi, mới học đạo, chịu phép Rửa tội, tên thánh là Phan-xi-cô.

Trò này có lòng tin cậy kinh mến Chúa chí thiết : những mong mỗi trông phước Thiên đàng, nên gấn công tu đức, ra sức lập công, ăn chay đánh tội, đọc kinh nguyện gẫm, chỉ lo việc thờ phượng Chúa, việc rồi linh hồn, trên hết mọi sự, cùng trông cậy vững vàng Chúa sẽ cho mình được phước tử đạo.

Ngày kia khi lính sai tra hỏi trong nhà có ai giữ đạo Thiên Chúa chẳng, thì tôi tớ thưa rằng : không có. Đến khi Phan-xi-cô về nhà nghe nói lại, liền quở tôi tớ nói dối. Đoạn viết thư gửi cho quan hay tôi tớ thưa lảm, chớ mình giữ đạo Thiên Chúa, và thiết lòng thờ Chúa, cùng đành chịu hình khổ cho đến chết, chẳng hề bỏ đạo.

Vua hay sự ấy thì buồn, vì biết trẻ này là con một nhà sang trọng thần thế, có nhiều bà con đương làm quan lớn tại triều, lại nó đã có tiếng thông thái khôn ngoan trời hơn chúng bạn, nên không nỡ giết ; một dạ thân thích đồ dành lẫn hời, hoạ may có bỏ đạo chẳng.

Vậy bà con bạn hữu can gián khuyên lơn, quan quyền thư từ khuyên dụ, dầu hứa trước lộc vinh hoa cũng chẳng màng, dầu đe hình khổ chém giết cũng chẳng núng ; đã một tháng trường, mà không làm gì được cho Phan-xi-cô đổi ý.

Vua nghe vậy thì thêm buồn, lững đững một ít lâu. Sau mới truyền cho ba quan lãnh binh đem quân tới vây nhà, mà hỏi quyết rằng : như không vâng lệnh vua mà bỏ đạo, thì chém đi cho rồi.

Phan-xi-cô thưa rằng : « Dầu phải chết mấy

lần, thì tôi cam chịu, mà chẳng hề bỏ Đ C Giêsu, là Vua cả trên trời dưới đất, đáng cho mọi người kính tôn khâm phục muôn đời. Các quan vâng lệnh vua mà giết tôi, thì tôi không hề oán trách, mà lại cảm mến các quan. »

Nói đoạn, đi từ già mẹ, rồi quì gối đọc kinh dâng trót mình cho Chúa, và giờ cõ chịu chém, một cách vui mừng hơn hở, chẳng chút buồn rầu run sợ.

Ồi ! lòng sở cậy ơn Chúa, trông phước Thiên dāng, thì hẳn hoi mạnh mẽ là dường nào !

Vậy con hãy quyết lòng :

1. — Mỗi ngày khi đọc kinh Cây, thì hết lòng nài xin Chúa thêm nhơn đức cây cho con.

2. — Việc hồn việc xác thì trước hết con hãy cậy ơn Chúa giúp, đừng cậy sức riêng mình, hay là kẻ khác, vật khác.

3. — Con giữ lòng trông cậy Chúa cho chí thiết, cho bền, thì chắc con được ơn giúp đời này, phần phước đời sau chẳng sai. Vì Chúa đã hứa, thì Chúa giữ lời.

---

3. — Đức Kính mến

Xưa trong nước Nhựt-bồn có một đứa cháu gái vua, tên là Mãi-tăng-Tước, có lòng kính mến Chúa chí thiết. Mới nên 12 tuổi, mà cứ nài xin cha sở cho phép khẩn giữ mình đồng trinh, cùng cây bà nó xin giùm.

Cha sở thấy gần vó nài xin hoài, thì cho phép khẩn ; song dạy phải cứ ăn mặc sang trọng theo bậc con cháu nhà vua.

Nó được phép khẩn thì mừng rỡ biết là đường nào. Hằng ngày những đọc kinh nguyện gẫm, ăn chay, hãm mình, xem lễ, rước lễ luôn, tỏ lòng mến Đ. C. Giêsu chí thiết.

Mỗi khi xem lễ, thì lòng trí bay lên cùng Chúa, khác nào thấy Chúa hiện ra trên bàn thờ tỏ tường. Rước lễ rồi quì gối cảm ơn quá một giờ, sững sốt dường như chẳng còn biết đến sự gì nữa.

Hễ thấy ảnh Đ. C. Giêsu, ảnh Đức Mẹ, thì nhìn xem cách thiết tha ái mộ, rung rung hai hàng nước mắt, đoạn khóc lủi thủi.

Ba bữa trước, cùng ba ngày sau các lễ Đ. C. Giêsu các lễ Đức Bà và lễ bốn mạng, thì trẻ này ăn chay, đọc kinh nguyện gẫm, gia thêm việc lành, mà dọn mình châu lễ.

Trót cả tháng trước lễ Sinh Nhật Đ. C. Giêsu thì cứ ăn chay hãm mình, thức khuya dậy sớm, làm thêm việc lành.

Nói tắt một lời ; hễ là việc Chúa, việc linh hồn, thì trẻ này càng ngày càng gắng sức làm thêm luôn luôn, đến đôi cha linh hồn phải cấm ngặt, không cho làm quá, kéo hết sức đi.

Trẻ này dầu ở giữa lâu các cao sang, mà lòng trí những ước ao rốt hèn khổ hạnh, cho được noi gương khiêm nhượng khó khăn Đ. C. Giêsu. cùng Đức Mẹ, là đáng mình kính mến hết lòng hết sức. Cho nên hằng xin mẹ cho phép ăn mặc đồ hèn. Mẹ thấy nài xin lắm, thì cho phép mặc một ngày.

Bấy giờ nó mặc đồ cũ rách như hình kẻ ăn mày, thì lấy làm mừng rỡ mà rằng ; « Phải chi tôi

được mặc luôn như vậy, mà noi gương khó khăn Đức Mẹ, thì phước cho tôi là dường nào ! »

Đến 18 tuổi, bởi hao mòn sức lực, mà làm bệnh nặng, đau đớn nhức nhối đã bốn tháng trường, song trẻ này phần thì trông mau được về cùng Chúa, phần thì muốn chịu cực theo gương Chúa, nên quên sự đau đớn mình ; cứ xin Chúa gia thêm cho mình cực khổ hơn nữa. Năng nhia xem ảnh Chuộc tội mà than rằng : « Lạy Đ. C. Giêsu, Chúa vác cây thánh Giá cực khổ muôn phần cho được cứu tôi ; nay tôi nằm dưới thánh Giá Chúa, xin Chúa cứu linh hồn tôi. »

Sau hết bởi nó bức tức khát khao hiệp cùng Chúa quá sức, thì linh hồn lìa xác, bay lên cùng Chúa, mà hưởng phước đời đời.

Ày là gương tốt lành chói lói, con hãy soi mà bắt chước.

Vậy con hãy quyết lòng :

1. — Năng giục lòng kính mến Chúa mỗi ngày nhiều lần, và xin cho được càng ngày càng thêm.

2. — Lời nói việc làm, cách ở con, đều tỏ ra lòng kính mến Đ C Giêsu, Đức Mẹ chí thiết.

3. — Con liệu mỗi ngày cho có kinh riêng, việc riêng để mà thêm lòng mến Chúa yêu người.

4. — Năng đọc kinh : « Lạy Chúa tôi, tôi xin dâng linh hồn và xác tôi trong tay Chúa ; chớ chi tôi đang chết ở trong sự mến yêu Chúa. A-men. »
Mà xin ơn chết lành.

4 — Tin, Cây, Mến.

Năm giánh sinh 122, trong nước I-ta-li-a, có bà kia sang trọng đạo đức, sinh đặng ba con, đặt tên là Tin, Cây, Mến. Vì lấy ba đức này làm dấu riêng kẻ Chúa chọn vào nước Thiên đàng, nên đặt tên trọng ấy cho ba con mình.

Ba trẻ này đều ăn ở nết na, đức hạnh, sốt sắng, xứng đáng tên mình, đến đời con Tin mới 12 tuổi, con Cây 10 tuổi, con Mến 9 tuổi, mà đã có tiếng như đức phi thường.

Hoàng đế Adriano hay đặng ba đứa này giữ đạo Thiên Chúa, bắt kính bụt thần, thì dạy bắt bỏ tù cho khổ sở. Đoạn dạ đem ra trước mặt mình mà dỗ dành cùng hăm he cho bỏ đạo.

Song ba chị em khấn khển một lòng thờ Chúa, không chịu nghe vua, thì vua phú cho quan án dữ tợn kia gia hình khảo lược.

Trước hết gia hình cho con Tin dữ lắm, mà thấy nó không nao, thì bỏ vào vạc dầu sôi cho chết cháy. Song phép lạ Chúa làm cho trẻ này ra thẳng trẻo xinh tốt hơn, và nhảy mềnh trong chảo dầu sôi, như tắm trong khe nước mát mẻ vậy. Quan án thấy vậy tức giận, bèn dạy đem ra chém cổ.

Bấy giờ con Tin cảm ơn Chúa, từ giã mẹ, dặn hai em xưng đạo cho hẳn hoi, chịu chết vì Chúa, đoạn chấp tay vui mặt, giơ cổ lĩnh chém, mà về cùng Chúa.

Đoạn quan dỗ con Cây bỏ Thiên Chúa, mà thờ bụt Diana, song chẳng đặng, thì dạy đánh khảo dữ tợn; rồi treo lên, lấy móc sắt bắt thịt roi từ tấm, đến đời bày xương ra, rất nên ghê gớm.

Song con Cây mặt mũi an hoà vui vẻ, cứ ngợi khen Chúa, mà chê vua độc dữ.

Quan dạy bỏ vô vạc dầu eôi, tức thì chảo dầu vỡ ra, chết nhiều quân lính, mà trẻ này bình yên vô sự. Quan tức giận, biểu chém đầu cho rồi.

Quan quân đương gian hoảng hốt, càng làm hình khổ cho con Mến hơn nữa. Song nó chịu bằng lòng vui mặt, chẳng hề khóc than rên siết chút nào. Quan thấy mình luống công, thua ba đứa nhỏ, thì dạy chén đi cho rảnh.

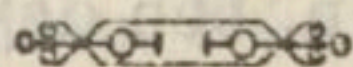
Vì vậy ba chị em đều được phước đồng trình tử đạo, xứng đáng tên mình, cùng đề danh thơm tiếng tốt cho đến muôn đời.

Vậy con hãy nhớ :

1 — Chúa đã ban cho con đức tin, đức cậy, đức kính mến, là ơn rất quý trọng, nên con hằng phải cảm ơn Chúa, và lo gìn giữ cho vẹn toàn.

2 — Con gẩn lo cho lời nói việc làm, cách ăn thói ở, thấy đều xứng hợp với ba ơn đức ấy, mới nhằm tên kẻ có đạo.

3 — Đêm ngày năng đọc, năng xin Chúa ban cho con lòng tin cho mạnh, lòng cậy cho bền, lòng kính mến cho sốt sắng.

5 — Lãnh sự dị đoan.

Đời nước Nhựt-bồn đương bắt bớ kẻ có đạo, có một đứa mới vừa 8 tuổi, tên thánh là Lui, đang nằm ngủ, vùng thức dậy mà la lên rằng : « Đừng để sách Jocherio trên đầu tôi ! » Rồi nó dặn đừng ai để sách ấy trên đầu nó, vì là sách lễ nhạc dị đoan, người Nhựt-bồn quen để trên đầu mà kính bụt.

Mẹ nó rằng: « Con ngủ đi, không ai để sách trên đầu con đâu mà sợ. » Nhưng mà nó năng thức dậy mà la như trước, nên ai nấy trong nhà cũng lấy làm lạ. Thế thì nó gồm sự dị đoan quá, cho nên in trí mà mở ngủ.

Khỏi ít ngày hai mẹ con bị bắt, mà chàng chịu bỏ đạo, nên phải chịu đóng đinh vào cây thập giá.

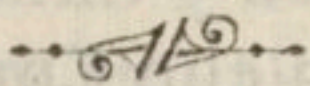
Hai mẹ con đều tỏ lòng mừng rỡ, ngó nhau mà kêu Giê-giu, Ma-ri-a luôn luôn: con kêu: « Mẹ ôi! Giê-giu, Ma-ri-a! » Mẹ kêu: « Con ơi! Giê-giu Ma-ri-a! » Kêu đối đáp với nhau như vậy luôn, cho đến khi quân lính lấy lưỡi dòn đâm thấu trái tim, mà linh hồn lìa xác.

Bởi kêu tên cực trọng này, thì được mạnh sức vui lòng chịu hình khổ, chịu chết vì Chúa, mà hưởng phước đời đời.

Con xem truyện này hãy dốc lòng :

1 — Chẳng hề tin đều gì dị đoan, nĩa quỷ dữ trái, mà lại tránh xa các sự dị đoan, cho hết sức.

2 — Năng kêu tên cực trọng Giê-giu, Ma-ri-a, xin cứu giúp con phần hồn phần xác: nhứt là khi con gặp sự gì hiểm nghèo, khi phải cảm dỗ, khi gặp sự gì khó lòng trái ý, khi buồn rầu cực khổ.

6 — Cung Kính Minh thánh Chúa.

Bà thánh Magdalena dè Pazzi, khi còn thơ ấu, thì đã có nhơn đức lạ lùng: việc thờ Chúa rất nên sốt sắng, lòng yêu người rất đối thiết tha, sự hãm mình thiết dạ quá sức.

Mới vừa 7 tuổi, mà mỗi bữa ăn người nhin ít nhiều, để thí cho ăn mảy. Khi thì nhóm trẻ đồng nữ một trang lớp với mình mà dạy dỗ lễ đạo, nhắc nhở kinh sách; khi thì quì nơi vắng vẻ mà đọc kinh nguyện gẫm, cùng lấy roi đánh phạt mình. Cũng có đêm lấy dây có gai khoanh trên đầu mà nằm cho gai đâm nhức nhối. Hết việc hồn thì làm việc xác, chẳng hề ở không nhưng, hay là chơi bời vô ích.

Người cung kính mến yêu Minh thánh Chúa, muốn rước lễ lắm, mà bởi còn nhỏ chưa cho. Hễ lần nào mẹ rước lễ, thì người quì gối chấp tay bên mẹ mà cảm ơn Chúa. Lại cả ngày ấy cứ theo mà châu Minh thánh Chúa đã ngự trong lòng mẹ.

Đến chừng 10 tuổi, người được rước lễ, thì sốt sắng vui mừng nói chi cho xiết. Cả ngày ấy đầy lòng kính mến, nước mắt chứa chan, những cảm tạ không khen Chúa luôn. Người lấy sự rước Minh thánh Chúa làm ơn phước rất châu báu quý trọng hơn hết ở dưới thế này.

Dẫu người đã làm nhiều việc lành phước đức mà tưởng mình là đứa xấu xa tội lỗi, chẳng đáng đất chỗ trời che.

Khi người cần xin sự gì mà chẳng dặng, thì cũng vui lòng theo ý Chúa, mà rằng: « Tôi cảm ơn Chúa, vì Chúa làm theo ý Chúa, chẳng theo ý tôi. Tôi là vật gì mà muốn cho Chúa làm theo ý tôi ! »

Đến chừng 12 tuổi, người khẩn giữ mình đồng trinh trọn đời.

15 tuổi, cha mẹ muốn gả cho quan kia, thì người sắp mình lạy xin đừng ép, vì đã khẩn giữ mình đồng trinh trước mặt Chúa. Cha mẹ nhậm lợi, mà cho vào nhà phước Carmeli.

Con coi tích này, thì hãy thêm lòng cung kính Minh thánh Chúa.

1 — Khi được rước lễ, thì con phải lấy đức tin, đức cậy, lòng kính, lòng mến, mà dọn linh hồn và xác cho sạch sẽ, cho sốt sắng, cảm ơn cho chí thiết.

2 — Như có thể đặng, thì mỗi ngày đi xem lễ mà châu Minh thánh Chúa ngự trên bàn thờ. Hoặc mỗi ngày đi châu Minh thánh Chúa ngự trong nhà tạm.

3 — Minh thánh Chúa đem cho kẻ liệt, thì con hãy theo châu. Thấy ai rước lễ, thì con đem lòng châu kính và cảm ơn Chúa.

7 — Rước Lễ sốt sắng.

Bên Algeria có một trò chừng 10 tuổi, học hành sáng dạ, ăn ở nết na, hiền lành vui vẻ, ai thấy cũng thương.

Ngày kia thầy cả đi thăm bồn đạo, ghé vào trường học, thấy trò ấy đau nặng, bèn lại bên giường mà thăm. Trò ấy nắm tay thầy cả mà nói thăm rằng : « Lạy cha, lòng con còn xấu xa lắm. — Thấy cả rằng : con nói gì, cha không hiểu. — Nó rằng : linh hồn con còn xấu xa ô uế, vì chưa có đạo, chưa chịu phép rửa linh hồn. — Thầy cả hỏi : vậy bây giờ con muốn xin đi gì ? — Nó thưa : con xin chịu phép Rửa tội, cho linh hồn con sạch tội, hầu được lên trời. »

Thầy cả dạy các đêu cần kíp một đôi bữa, rồi rửa tội cho nó.

Qua ngày sau thầy cả đến thăm, thì nó nói rằng: « Lạy cha, con đã có đạo, con mừng quá, song con còn ước ao ăn bánh Đ. C. T. » — Thầy cả rằng: « Bánh Minh thánh Chúa. »

Bấy giờ thầy cả giúp nó dọn mình, rồi đem Minh thánh Chúa cho nó.

Nó vừa thấy Minh thánh Chúa, thì mặt mày liền ra tươi tắn, vui mừng hơn hở, hai tay giơ lên, nhìn xem Minh thánh Chúa rung rung trào trào, hai hàng châu lụy tuông rơi, đến đôi thầy cả, các bà phước, các học trò thấy vậy, đều động lòng thương rung rung nước mắt.

Đến khi nó gần tắt hơi, bèn nói lên một tiếng rằng: « Tôi lên Thiên đàng! » Ai nấy nghe vậy đều sa nước mắt, mà ngợi khen, cảm tạ ơn Chúa đã thương nó dường ấy.

Vậy con hãy dốc lòng :

1 — Con hãy năng nhớ ơn phép Rửa tội mà giục lòng vui mừng cảm đội ơn Chúa đã thương cứu con.

2 — Con lo phương liệu thế giữ linh hồn con cho thanh sạch tinh tấn, đáng rước Chúa đời này, hưởng Chúa đời sau vô cùng.

3 — Khi con rước lễ, coo tin thật như thấy Đ. C. G. ăn trong hình bánh mà đến ngự vào lòng con biết con mừng rỡ, tôn kính, cảm tạ là dường nào !

---

8 — Rước Lễ hằng ngày.

Năm 1915 có hai mẹ con ở nước Belgit chạy

giặc qua cõi đất Langsa, đi giúp việc nhà quan kia mà nuôi mình.

Thằng con tên thánh là Phê-rô, được 9 tuổi, đã vào họ Rất thánh Trái tim Đ. C. G. trong xứ mình và có lòng sốt sắng, mỗi ngày mẹ con đều rước lễ luôn.

Phải khi chạy giặc giả khổ cực đường ấy, đầu ở nơi người ta không quen rước lễ hằng ngày, song hai mẹ con cũng cứ một lòng sốt sắng, mỗi ngày mỗi đi rước lễ.

Mấy bà lớn đó, vốn là nguội lạnh, thấy vậy thì nhạo cười, lại nói lời đả độn cay châm chích. Mẹ này tuy chẳng dám tỏ mặt buồn rầu, mà nước mắt nhỏ sa, cầm không đặng.

Phê-rô thấy mẹ cực lòng, thì lén an ủi, cùng bàn tính với mẹ rằng : « Xung quanh đây có nhiều nhà thờ, để ta đi rước lễ mỗi nhà thờ mỗi bữa, thì người ta không biết, âu là tiện hơn. Chớ không lẽ mà giảm bớt việc rước lễ theo ý các bà . » Từ đó hai mẹ con cứ làm thế ấy.

Bữa kia ông quan có ý nhạo báng, hỏi lý bất lẽ Phê-rô về sự rước lễ mỗi ngày, thì nó đứng khoanh tay vui mặt mà thưa hần hỏi rằng : « Bẩm lạy quan lớn, con biết có một điều, là con rước lễ hằng ngày cho con được ở cùng Đ. C. G, Hải đồng, cho đẹp lòng Chúa, và theo ý Đức thánh Phapha ; còn những lễ gì nữa, thì con không biết. Xin quan lớn hỏi các Linh mục, Giám mục. »

Vậy con hãy dốc lòng :

1 — Như có thể đặng, và cha linh hồn cho phép, thì con hãy dọn mình rước lễ hằng ngày, vì là việc quý trọng hơn hết cả đời con.

2 — Con rước lễ thì có một ý cho Đ. C. G. ở với con, và con được ở với Chúa, cho đẹp lòng Chúa,

3 — Nhiều khi nên giấu việc lành con làm : kéo hoặc người ta khen, mà sinh kiêu ; hoặc người ta nhạo, mà phát rầu. Nhưng mà dầu khen dầu chê, con cũng chẳng nên bỏ việc lành có ích trọng cho con đâu.

9 — Xem lễ ngày thường.

Trong sách Tử-chung có kể tích hai đứa thanh niên : một đứa hầu bà hoàng hậu ; một đứa hầu đức vua.

Tiểu hầu hoàng hậu, thì đạo đức sốt sắng, xem lễ hằng ngày ; dầu có hai ba lễ, thì nó cũng quì hầu cho đến hết. Vì nó biết có Đ. C. G. ngự xuống trên bàn thờ, dâng mình tế lễ, nên nó cứ thờ lạy hầu chực, chẳng nỡ bỏ mà đi.

Còn đứa tiểu hầu vua thì hoang đàng ngang ngược, thấy thẳng kia nết na đạo hạnh, bèn cur lòng ghét, cáo gian cho nó một tội nặng.

Vua tin tiểu hầu mình thì giận dữ, quyết giết thẳng kia ; song sợ mất lòng hoàng hậu, bèn làm mưu này : vua đòi thợ đương hăm gạch gần đó vào đền mà mật truyền rằng : « Sáng ngày mai có một đứa tới hỏi thợ đã làm y lệnh vua truyền chưa, thì phải bắt nó mà bỏ vào lò lửa đương nung gạch cho chết thiêu ; mà cấm ngặt, đừng lậu sự cho ai biết. »

Vậy rạng ngày vua giả có việc cần, đòi tiểu hầu của bà hoàng hậu đến, mà dạy rằng : « Con

phải ra tại lò gạch mà hỏi thợ gạch rằng : đã làm y lệnh vua truyền chưa ? »

Vua có ý cho nó chết thiêu, mà nó không hay biết gì hết, một cứ vâng lệnh ra đi. Vừa qua ngang nhà thờ, nghe tiếng chuông lên hiệu làm lễ, nó liền vào châu lễ, tính lễ rồi sẽ đi. Chẳng ngờ lễ này vừa rồi, lại có thầy cả khác làm lễ tiếp theo, nên nó ở lại mà châu cho hết một lễ nữa, đoạn mới đi.

Vua thấy nó đi đã lâu, tưởng đã xong việc ; song nôn nóng muốn cho chắc tin, liền dạy tiểu hầu mình đi hỏi thợ gạch đã làm xong việc vua truyền chưa.

Nó tới hỏi vừa dứt lời, thì thợ gạch bắt bỏ vào lò chết cháy, như lệnh vua mật truyền hôm qua.

Kế đến tiểu hầu hoàng hậu xem lễ rồi ra lò hỏi, thì thợ gạch dặn về tàu lại, việc vua mật truyền đã làm xong rồi.

Nó về tàu lại, vua thấy vậy rụng rời sửng sốt, tra hỏi căn do, nghiệm xét sự tình, mới biết thằng này vô tội, thằng kia vu vạ ; thằng này bởi ham xem lễ, nên khỏi chết oan ; thằng kia bởi tội cáo gian nên phải chết cháy như vậy.

— Vả không có luật buộc xem lễ ngày thường nên dầu bỏ chẳng mắc tội, nhưng mà có xem, thì đáng nhiều ích lắm : chẳng những là nhờ nhiều ơn phần hồn, mà lại nhờ ơn phần xác nữa, như đã thấy trong tích này. Vì Đ. C. G. là Cha rất nhân lành, chẳng nỡ để con trung nghĩa đi hầu hạ mình mới về, phải tai nạn trong ngày ấy.

Vậy con hãy dốc lòng :

1 — Hễ có thể xem lễ ngày thường đáng, thì đi xem, đừng bỏ ngày nào, mà uổng,

2 — Mỗi khi xem lễ châu Chúa ngự trên bàn thờ, thì hãy xin ơn gì riêng cho phần hồn phần xác con trong ngày ấy ; đừng quên.

3 — Bữa nào con không rước lễ thật, thì rước lễ thiêng liêng, theo thói kẻ sốt sắng, cho được nhờ nhiều ơn trong ngày ấy.

---

10 — Kêu tên cực trọng.

Năm 1874 tại hạt Bồng-sơn, có một đứa chừng 13 tuổi, con một nhà ngoại, ở gần xóm đạo. Thằng này tánh khí sôi sảng, khiêm hoà dễ dạy, học chữ tại nhà thầy thuốc có đạo đã lâu.

Nó thuộc một hai kinh, mà nhứt là câu Giêsu, Ma-ri-a ; lại cũng có đôi khi dùng câu ấy như kẻ có đạo. Vì trong họ ấy lớn nhỏ đều quen kêu Giêsu, Ma-ri-a lớn tiếng, khi giựt mình kinh sợ, khi hiểm nghèo gấp gầy : nên kẻ ngoại xung quanh đều nghe biết, và hay gọi là kinh đạo trừ ma.

Bữa kia có nhà gần đó rước thầy pháp sai đồng chữa bệnh, Thằng này cũng đi coi với lũ trẻ nhỏ, nó đứng gần cứ đọc thầm Giêsu, Ma-ri-a, thử coi ma có sợ không.

Thầy pháp đọc phù chú, ải nạt hết hơi, ma không nhập, đồng không dậy, thì lấy làm lạ mà nghi rằng : thể đây có đứa đạo ếm, nên sai đồng không dậy ; liền biểu chủ sự phải đuổi trẻ coi ra hết, để cho thanh vắng, dặng các thầy làm việc.

Trẻ ra đoạn, thầy đọc phù chú, đồng dậy như thường. Thằng đó thấy vậy liền học với chúng bạn rằng : « Câu Giêsu, Ma-ri-a thiết linh ! Hồi

nầy tao đọc riết, ma quỷ trốn mất ; giờ mình ra đây, ma mới dám tới, đồng dậy đó, bay. »

Sau nhiều lần nó thuật lại chuyện ấy : kẻ ngoại nghe thì bán tin bán nghi ; còn kẻ có đạo không lấy chi làm lạ : vì ai nấy đã tin cây Tên cực trọng ấy có sức trừ ma đuổi quỷ là sự thường,

Thằng ấy muốn theo đạo lắm, mà cha mẹ không cho. Đến sau nó đau nặng, cha mẹ rước thầy phù thủy đến chữa ; nó dẫy dọng khóc la không chịu, cứ đòi rước thầy thuốc mà thôi.

Thầy thuốc cũng là thầy dạy nó, tới coi bệnh chẩn mạch, đoán nó với cha mẹ nó rằng : « Bệnh nầy không có thuốc nào chữa đặng nữa, còn có một phương mà thôi, song sợ hai ông bà không chịu. » Cha mẹ nghe liền hứa mình chịu hết, miễn là nó sống thì đủ.

Thầy thuốc rằng : « Phải cho nó theo đạo, chịu phép Rửa tội, dâng xin Đ. C. T. cho nó sống mà giữ đạo, mới có lẽ trông. »

Mẹ nó liền rằng : « Có khi thiệt đó : xưa rày nó nằng nằng đòi theo đạo, mà cũng có nghe nó đọc kinh đạo nữa. » Cha nó nghe thì rầu, bởi không ưa đạo ; nhưng mà thương con một quá, nên cũng ép tình chịu cho.

Thầy thuốc dạy thêm ít điều cần kíp, đoán mời câu hội rửa tội cho nó, vì gấp, không kịp rước cha thầy. Đoạn cả họ nhóm lại làm việc Đức Bà, xin cho nó sống, hầu sáng danh Chúa. Còn nó thì cứ kêu Giêsu, Ma-ri-a, cách cây trông chí thiết, ai thấy cũng động lòng.

Hắn thật Chúa rất nhơn lành, nhậm lời kẻ kêu xin. Nên nó mau khá cách lạ lùng, đến đổi cả nhà đều tin là phép Chúa, mà trở lại đạo hết, giữ

đạo hân hoi. Đến năm 1885 cả nhà ấy đều được phước tử đạo tại nhà thờ họ mình.

Vậy con hãy dốc lòng :

1 — Con hãy tin kính cây tròng Tên cực trọng Giêsu, Ma-ri-a, mà ghi tạc vào lòng con khăn khăn.

2 — Con hãy tập luyện cho quen nhớ quen kêu Tên cực trọng này trong mỗi giờ mỗi khắc nhiều lần, mà ngợi khen, kính thờ, xin cứu giúp.

3 — Mỗi khi kêu đến tên Chúa, tên Đức Mẹ, thì phải có lòng tin kính cây tròng thật tình, đừng kêu theo thói quen miệng mà không ý chỉ gì hết.

11 — Làm dấu thánh Giá.

Đời nước Rôma bắt đạo, có một đồng nữ tên là Ju-li-a-na, lên nghe thầy phó tế kia giảng lễ nạo cho ít người châu nhưng, thì hiểu biết đạo chính, mà quyết lòng vâng giữ.

Ngày kia Ju-li-a-na nói với mẹ rằng : « Các thần ta thờ, thiệt là ma quỷ, báo hại thiên hạ, mà không làm ích cho ai, cũng không tài phép bao lắm; kẻ có đạo Thiên Chúa vẽ một dấu thập tự, đã đủ làm cho các thần ta thất kinh hồn vía. Cho nên đạo Thiên Chúa là đạo cao đạo cả, tôi quyết lòng noi giữ. »

Mẹ nghe rồi thuật lại với chồng. Nhờ ơn trên soi sáng, thì cả nhà đều trở lại đạo Chúa.

Chịu phép Rửa tội đoạn, Ju-li-a-na càng ngày càng thêm lòng sốt sắng : mỗi đêm khuya người ta ngủ rồi hết, thì trẻ này quì gối bên giường mà

đọc kinh nguyện găm lâu dài, cùng chí quyết giữ mình đồng trinh cho đến chết.

Khỏi ít lâu có trai kia con nhà hào phú, nghe Ju-li-a-na nhan sắc đức hạnh đủ bề, thì cậy mai dong đến hỏi. Seng gái này chẳng chịu, thì thẳng ấy nghĩ rằng : đương lúc cấm đạo, ắt kẻ có đạo không dám ra mặt kiện thưa, nên liệu thể cướp Ju-li-a-na đem về rồi đồ dành cũng được.

Vậy nó mượn ba đứa hoang chận đảng Ju-li-a-na đi đọc kinh mà bắt ; may nhờ có ít người bôn đạo đánh cứu khỏi tay lũ ấy.

Trai này thấy việc không xong, tính cậy phép ma, thì mượn phù thủy tên là Cipriano làm phù pháp cho mình cưới được.

Vậy đêm khuya Cipriano đến bên nhà Ju-li-a-na, đặt bàn kêu quỷ tới giúp, liền có quỷ hiện ra chịu làm cho xong việc.

Đến canh hai người nhà ngủ hết, Ju-li-a-na cứ lệ thường quì xuống bên giường, đọc kinh nguyện găm, thì thấy trong mình phát động tình tư dục, biết là chước ma quỷ, liền kêu xin Đ. C. G. cứu chữa, cùng làm dấu thánh Giá trên mình và bốn phía mà đuổi ma quỷ. Tức thì thấy bình yên trong lòng, bèn tạ ơn Chúa, và cứ đọc kinh nguyện găm như mọi khi.

Còn quỷ thì ra nói với Cipriano rằng : « Con Ju-li-a-na làm dấu nhiệm, tao chẳng làm chi được, nên tao kiêu. »

Ciprianô nghĩ rằng : thần này dở dang vô dụng, phải thỉnh thần khác thiết giới mới xong.

Qua đêm sau cũng đến đó, đọc phù chú, thỉnh quỷ đại tài, thì có quỷ khác hiện ra, chịu làm xuôi các việc Ciprianô xin,

Đến khuya Ju-li-a-na đương đọc kinh, thoát chút thấy lửa dâm dục nổi lên phùng phùng trong mình, thì kinh hãi, liền kêu xin Đ. C. G, cứu chữa cho khỏi chước Satan quỷ dữ, cũng làm dấu thánh Giá trên mình và tứ phía mà đuổi ma quỷ. Tức thì thấy trong mình bình an như thường.

Bấy giờ quỷ trở ra nói với Ciprianô rằng : « Tao chịu thua con ấy, nó làm dấu nhiệm, tao phải tháo lui. » Ciprianô nghe vậy tức mình, tính phải thỉnh thần đại độc mới được.

Vậy bữa sau thấy ấy cúng vái thần bậc trên hết, thì có quỷ cả hiện ra, hứa sẽ làm xong các việc.

Ngày ấy quỷ hiện hình giả một đứa nữ nhi quen thuộc đến thăm, mà học cách giữ đức đồng trinh. Juliana rước vào phòng dạy dỗ nó một hồi, đoạn nó rằng : « Chúa dựng nên tổ tông ta một nam một nữ, để phải hiệp cùng nhau mà sinh con cháu. Bây giờ mình ở đồng trinh không chịu đôi bạn sinh con, ấy là trái ý Chúa, ắt sau không khỏi phạt. »

Juliana vừa nghe nó nói, thấy tình dục trong mình nổi lên, liền biết gái ấy là ma quỷ, thì làm dấu thánh Giá, cùng thổi hơi vào mặt nó. Tức thì gái này biến mất, mà Juliana lại dặng an lòng như thường.

Quỷ về hiện ra nói với Cipriano rằng : « Gái ấy nó làm dấu nhiệm, tao phải chịu thua. » — Cipriano nói rằng : « Dấu gì dữ vậy ? » — Quỷ rằng : « Dấu thập tự Đấng chịu đóng đinh. » — Cipriano nghĩ thầm giận mà rằng : « Bấy lâu nay bay phỉnh gạt tao, giờ hết khoe tài nói hoách rồi ! Bay thấy dấu Đấng ấy mà đã run en, bằng thấy mặt Đấng ấy, bay hãi hùng chừng nào nữa ! »

Quỷ nghe liền nhảy lại bóp họng Cipriano cho

chết, tức thì anh ta la lên rằng : « Xin Chúa Juliana cứu tôi với ! » — Quỷ liền thả mà biến mất.

Qua bữa sau Cipriano tới thưa đầu đuôi với Đức Giám mục, mà xin trở lại đạo. Chịu phép Rửa tội rồi, sau được chức thánh tử đạo.

Còn Juliana thì càng ngày thêm hơn đức, đến sau được chức làm thánh đồng trinh tử đạo.

— Con xem gương này, thì hãy tin kính cây trông dấu thánh Giá có sức linh nghiệm giúp con khỏi mọi sự dữ ở đời này, như đã giúp bà thánh Juliana xưa.

Vậy con phải dốc lòng :

1. — Năng làm dấu thánh Giá trong mọi giờ mọi khắc, nhất là khi thấy sự hiểm nghèo, khi phải cảm dỗ...

2. — Hễ mỗi lần làm dấu, thì đem lòng cung kính cây tin, đừng làm sơ sài chiếu lệ.

3. — Hoặc làm dấu đơn, hay là dấu kép ; hoặc vẽ thánh Giá nội trên ngực, hay là nội trên trán mấy lần thì cũng dặng.

12. --- Tin cây Đức Mẹ

Trong nước Lang-sa có nhà kia sinh dặng bốn đứa con : đứa lớn hơn hết vừa được 6 tuổi. Rủi thay ! mẹ và bốn đứa con ngã bệnh nặng : chết hết một đứa ; cách ít bữa thằng lớn cũng chết : cha nó thương tiếc buồn rầu, khóc than thảm thiết.

Khi ấy có một đứa nhỏ, con nhà chú bác, nết na đức hạnh, có lòng tin cây Đức Mẹ lắm. Nó thấy vậy thì động tình thương hai cha con, liền

lấy áo Đức Bà đương mang trong mình mà tròng vào cổ xác chết ấy, đoạn quì gối chấp tay nguyện xin rất sốt sắng rằng : « Lạy Đức Mẹ, tôi tin thật vững vàng, chẳng có ai xin cùng Đức Mẹ mà Đức Mẹ chẳng nhậm lời : vậy tôi xin Đức Mẹ đoái thương, cho thằng nhỏ này sống lại, kéo cha nó tru sâu phiền muộn quá. »

Cha nó tuy là nguội lạnh trẽ nải, mà thấy vậy cũng quì xuống nài xin, và khóc và khẩn rằng : « Lạy Đức Mẹ, nếu Đức Mẹ thương, cho con tôi sống lại, thì tôi xưng tội rước lễ tạ ơn Đức Mẹ liền. »

Hai bác cháu còn quì cầu khẩn, thoát chúc thằng chết ấy sống lại, kêu cha mẹ lớn tiếng mà rằng : « Con thấy ở trên trời sướng quá ! có muôn vàn đồng nhi mặc áo trắng sáng láng chói loà, rất đôi là xinh ! »

Con trẽ chết rồi sống lại đây, thì bây giờ đương làm Linh mục.

Tích này dạy con :

1. — Phải tin cậy Đức Mẹ cho vững vàng chắc chắn.

2. — Khi gặp tai ương hồn xác, hãy cả lòng tròng cậy kêu xin Đức Mẹ cứu chữa.

3. — Chẳng những là xin cho con, mà lại cũng xin cho kẻ khác, như đồng nữ sốt sắng mới thấy trong truyện này.

Nếu con tin cậy vững vàng, kêu xin chí thiết, thì Đức Mẹ nhậm lời con chẳng sai ; dầu con chẳng đáng được sự con xin, thì Đức Mẹ cũng ban ơn khác thế lại.

---

13. — Tôn kính Đức Mẹ

Trong xứ kia có hai vợ chồng tôn kính Đức Mẹ lắm ; chồng là một tên bạn tàu thiện nghệ. Phải khi tàu bị dông tố sạt ra, người kêu xin Đức Mẹ cứu vớt, thì chẳng những người khỏi chết chìm như mọi người trong tàu ấy, mà lại vớt được một đứa nhỏ nữa. Người gặp nó nổi trên nước, liền bồng lên, đem vô bờ, thấy nó có mang nơi cổ áo Đ. Bà thêu thùa đính ngọc quý giá, thì tin chắc là Đức Mẹ cứu nó.

Người mừng rỡ ẵm về nhà giao cho vợ, mà thuật lại sự chìm tàu, sự Đức Mẹ đã cứu mình và thằng bé ấy, thì cả hai vợ chồng đều vui mừng, ngợi khen, cảm tạ Đức Mẹ lắm. Đoạn tính nuôi thằng bé này làm con mình, vì chẳng biết là con ai mà trả.

Đến sau bởi nhà nghèo thì bán đồ quý giá nó mang trong mình, mà lo cho nó đi học thuốc. Chừng nó khôn lớn, thì đã nên một thầy thuốc danh sư, người ta rước đi làm thuốc tứ xứ.

Có một bữa người vô nhà bà giàu kia, làm thuốc cho một con gái đau nặng. Coi bệnh rồi, thì thấy nơi hộp kính có cổ áo Đ. Bà rất xinh rất quý, giống in hệt cổ áo Đ. Bà mình mang khi chìm tàu, liền phát nghi nan bối rồi, song không dám hỏi.

Đến chừng khá bệnh, người mới hỏi bà chủ, ai thêu cổ áo Đ. Bà khéo thể ấy, thì bà già thở dài mà rằng : « Khốn nạn ! tôi nhớ lại chuyện này, thì đau lòng xót dạ. Nhưng thầy hỏi, thì tôi phải nói. Số là con tôi nó mới sinh được một trai một gái ; mẹ nó thêu cho mỗi đứa một cổ áo Đ. Bà một

khuôn một rập với nhau. Rồi vợ chồng nó sang viếng quê chồng, đem thẳng con trai đi, để con gái ở nhà tôi nuôi : chẳng may chìm tàu chết hết, đã 25 năm nay. »

Thầy thuốc nghe vậy, thì kể lại sự tích mình phải tàu, và người bạn tàu vớt về nuôi dưỡng cho bà ấy nghe. Bấy giờ bà nhận được cháu, anh nhìn được em, thì mừng hỉ hả nói sao cho xiết.

Đoạn bà dậy rằng : « Cháu về biểu người bạn tàu ấy đem hết cả nhà đến đây, bà sẽ liệu cho có nhà cửa, đủ của cải mà dùng, khỏi lo thiếu thốn. »

— Ấy vậy kể hết lòng tôn kính Đức Mẹ, và thương giúp người ta, thì Đ. C. T. cho gặp sự lành đường ấy,

Con coi tích này, thì hãy dốc lòng :

1 — Tôn kính Đức Mẹ, cùng mang áo thánh Người trong mình luôn, mà tỏ lòng cung kính.

2 — Con năng nhớ, năng hôn, mà ngợi khen, mà triu mến, cho chí thiết, cho ân cần ; đừng dễ khi có việc hiềm trở, mới lo nhớ tới.

3 — Con thương giúp người ta theo gương Đức Mẹ, và có ý cho đẹp lòng Đức Mẹ, thì chầy kíp Đ. C. T. sẽ cho con gặp sự lành chẳng sai.

14 — Thảo kính Đức Mẹ.

Ở thành kia có thói quen hễ trẻ rước lễ lần đầu, thì chung nhau mua một vật gì mà cúng cho Đức Mẹ, để làm dấu khi tạ ơn.

Lần này có đứa nhỏ, tên là Ma-ri-a, con bà ăn mày, cũng đi rước lễ lần đầu : nó không biết lấy gì mà góp dâng mua của cúng cho Đức Mẹ,

thì quyết chí rằng : « Rày tôi không cụng được chút nào, sau này tôi cũng rán kiếm chút đỉnh gì mà cụng cho Đức Mẹ, mới thoả tình con thảo. »

Rước lễ rồi về nhà, mẹ nó xin được một trứng gà đưa cho nó ăn đỡ đói. Song nó chẳng ăn, bèn đem lại nhà đã cho mà rằng : « Bà đã thương giúp thì xin ấp giùm cái trứng này, may có nở gà mái, tôi nuôi làm giống. »

May nở nhằm gà mái nó cúm nùm dưỡng nuôi, đẻ ít lứa, được cả bảy, lần hồi đông lắm. Nó bán trứng bán con, được tiền được bạc : phần thì giao cho mẹ để dùng, phần thì bỏ bưng bình để tích.

Khỏi ba năm nó tích được nhiều lắm, bèn lấy hết mà đi mua một cặp bình sứ rất quý giá. Nhà hàng thấy đứa nhỏ ăn mặc lèn xèn mà mua đồ quý trọng, thì không chịu bán, một tra hỏi cho biết nó lấy tiền đâu mà mua. Nó túng thế phải khai đầu đuôi sự tích, cùng xin chủ phố đừng nói đều gì với ai. Chủ phố thấy Ma-ri-a chí khí vững bền, tâm tình rộng rãi, làm được việc lành đường ấy, thì vui lòng bán rẻ cho nó.

Ban đêm vắng vẻ, nó lén vào nhà thờ, đem cặp bình dâng trên bàn thờ Đức Mẹ, rồi quì lạy xin Đức Mẹ nhậm chút lễ hèn, đoạn ra về.

Sáng ngày cha sở thấy cặp bình quý lạ, thì hỏi kẻ giữ nhà thờ cho biết ai cụng. Người giữ nhà thờ thưa rằng : « Hồi hôm giờ không thấy ai, thấy có con Ma-ri-a xớ rớ bên bàn thờ Đ. Bà hồi tối mà thôi, nên không biết là của ai cụng. »

Đến chiều cha sở đi dạo, ghé nhà Ma-ri-a và hỏi nó rằng : « Hồi hôm con làm gì nơi bàn thờ Đ. Bà ? » Nó nghe liền sững sốt. Cha sở thấy vậy thì rằng : « Cha biết rồi, con hãy nói cho thật. »

Ma-ri-a khai tự sự rõ ràng, thì cha sở rằng :
« Con đã chí thú sắm đồ dâng cho Đức Mẹ làm
vậy, thì sáng mai cha sẽ làm lễ tại bàn thờ Đ. Bà
mà xin Người giúp mẹ con từ nay sắp đi khỏi
đói khát nữa, »

Kể tới ngày lễ cả, cha sở lên toà giảng về lòng
nhơn lành Đức Mẹ hay thương giúp kẻ thật lòng
kính mến Người, cùng kể lại công việc con Ma-ri-a
cho mọi người nghe, Ai nấy động tình mà ngó
con Ma-ri-a. Nó hồ người thì sắp mặt vào góc cột
mà sa nước mắt,

Khi ấy có bà giàu sang kia nghe vậy, thì đem
lòng thương hai mẹ con Ma-ri-a lắm, Lễ rồi về
nhà, liền kêu hai mẹ con nó tới mà rằng : « Ta đã
già cả mà chẳng có con. Nay thấy mẹ con bay
nghèo khổ đói khát, mà có lòng hiếu thảo với
Đ. Bà thì ta thương lắm. Vậy thì mẹ con bay
có dành lòng đến ở với ta, như con trong nhà,
khỏi lo bề đói khổ nữa. » Vậy từ đó được bà này
nuôi dưỡng cho đến mãn đời.

— Ấy là việc Đức Mẹ trả công cho Ma-ri-a ở
đời này, vì đã có lòng hiếu thảo với Đức Mẹ.

Vậy con soi gương này mà :

1 — Giữ lòng hiếu thảo với Đức Mẹ cho bền
đô luôn : mỗi ngày dâng công việc làm, sự chịu
khó, lời ngợi khen mà tôn kính Đức Mẹ,

2 — Cúng ít cúng nhiều, tùy lòng tùy sức con
hầu làm việc kính thờ Đức Mẹ, cho có dấu thảo.

3 — Đừng phô trương việc lành con cho
người ta biết làm chi ; lại nhiều khi cũng nên
giấu kín,

15. — Trúu mền Đức Mẹ.

Có một đứa nhỏ kia, tên là Gustave Besson, trúu mền Đ. Bà lắm, vì mẹ hay nhắc bảo con rằng : « Con muốn nên người đức hạnh, đừng phước muôn đời, thì phải kính mền Đức Mẹ cho lắm mới được, »

Mỗi khi mẹ dạy con, cũng có nói đến nhưn đức, quờn phép Đ. Bà. Nó nghe thì lấy làm vui lòng ưng ý, muốn nhớ cho luôn : nên hồi vắng về một mình, thì hay lặp đi lặp lại những lời mẹ dạy. Lại cũng xin mẹ cứ nói về việc Đ. Bà, vì nó ham nghe chẳng nhàm, muốn nhớ không khuây.

Nó nằng than thở cùng Đức Mẹ câu này : « Lay Bà Ma-ri-a, chẳng hề mắc tội tồ tông, xin cầu cho chúng tòi ! » Lại cũng thường nói rằng : « Tòi không có sức mà kính mền Đức Mẹ hơn nữa được, thiệt là uồng quá ! » Lời ấy chỉ lòng trúu mền quá sức tâm tình, không còn ngổ nào thêm được.

Đ. C. T. thấy trẻ này trúu mền Đức Mẹ hết lòng hết sức làm vậy, thì định cho nó từ giã thế gian, mà về cùng Đức Mẹ trên Thiên đàng.

Vậy ngày kia con phát đau nặng, thì mẹ lật đật rước cha rước thầy, lo hồn lo xác cho con. Nhưng mà nó xin mẹ đừng ép uống thuốc làm chi vô ích, hãy cứ đọc kinh cầu nguyện cho nó chết lành trong tay Đức Mẹ mà thôi.

Tuy cơn bệnh hành hung, đau đớn nhưc nhối, mà mặt tươi hăng hăng, nước mắt rung rung, cứ nhìn tượng ảnh Đức Mẹ, chí thiết thấm tình, không hề khóc la rên rầm.

Đến chừng hấp hối thì kêu rằng : « Ô Mẹ, kia

Đ. Bà đến ! » Liền thấy nó vui mừng hơn hờ phi thường mà la lên rằng: « Mẹ, mẹ; Đ. Bà, Đ. Bà, có các thiên thần xuống rước; con đi, » Nói đoạn liền tắt hơi.

Những kẻ đứng xung quanh giường nghe thấy đều mừng sa nước mắt, ngẫm nghĩ trong lòng như thể lạy đưa Đức Mẹ và linh hồn nó về trời vậy.

Con soi gương này mà dốc lòng :

1 — Triu mến Đức Mẹ cho hết tình hết sức, dường như trẻ con chưa biết đi triu mẹ nó vậy.

2 — Ham học ham nghe những kinh, những sách, những chuyện thuộc về Đức Mẹ.

3 — Đêm ngày năng đọc những câu kinh vắn tắt mà thờ lạy, ngợi khen, cảm tạ, kêu xin Đ. Mẹ.

Nếu con triu mến Đức Mẹ thế ấy, ắt là giờ sau hết Đức Mẹ cũng hiện ra giúp con như vậy chẳng sai.

16 — Chuỗi Mối khô.

Năm Ất-dậu (1885) là chính lúc giết đạo, có ông hương ngoại đi đạo ruộng, gặp một trò chừng 14, 15 tuổi, ở trong núi đi ra, hình vóc ốm o, mặt mày tươi tắn, tay cầm tràng hạt, nên biết là đứa có đạo, thì kêu lại mà hỏi rằng: « Con ở đâu, đi đâu đây ? »

Nó rằng: « Tôi ở họ Đồng-quả: đi trốn trong rừng già kia đã lâu, nay tôi về nhà thờ mà chịu chết. » — « Con gặp ông, thì sống được, ông đem về nhà ông nuôi tử tế, không cho ai biết, miễn là con bỏ cái chuỗi ấy đi, mà xưng mình là cháu ông, ở Phù-ly ra thăm. Làng này xa Đồng-quả, không

ai biết mặt con, đâu mà sợ. » — » Úy ! cái chuỗi này là bòn mạng tôi : tôi có cầm trong tay, mới yên trong dạ, không lẽ mà bỏ được. Lại tôi cũng không muốn sống nữa làm chi, một quyết theo cha mẹ bà con tôi về Thiên đàng mà thôi. »

Người đem về nhà cho ăn uống, rồi dỗ ngon dỗ ngọt, cả đêm tới sáng, mà nó cứ nằng nằng xin về chịu chết, thì người rằng : « Thôi, con không muốn ở đây, thì con trở vô trốn trong rừng đó, ông liệu đem đồ ăn hằng ngày, cho đến khi bình yên, con sẽ trở về. » — « Cám ơn hai ông bà có lòng tốt, nuôi tôi hôm qua nay, và muốn cứu phần xác tôi cho khỏi chết. Song Chúa tôi sanh dưỡng tôi từ bé đến giờ, muốn cho tôi về cùng Chúa. Xin đề cho tôi về, tôi sẽ xin Chúa tôi xuống phước trả ơn cho hai ông bà. »

Nó từ giã đoạn, xăm xúi ra đi miệng đọc lầm dăm, tay cầm tràng chuỗi, bộ tịch vui vẻ, chơn bước phấn chấn, khác nào kẻ đi đám vui tiệc sướng vậy. Còn hai ông bà thì rất đổi thương tiếc, lấy nước mắt ròng ròng mà đưa nó đi cho đến khi khuất mặt, vì biết nay mai người ta sẽ bắt mà giết. Cách ít bữa nghe nó bị chôn sống, thiệt là rất thảm !

Từ đó hai ông bà cứ ngấm nghĩ trong lòng rằng : thật có đấng phước đâu trên trời, kẻ có đạo thấy, nên ham chết quá ! Rất đổi là thằng nhỏ chừng đó, mà cũng thiệt ham ! Vì vậy nên cả nhà đã trở lại đạo, và thuật chuyện này. Ấu là nhờ lời thằng nhỏ cầu xin, như lời nó hứa.

Con nghe tích này biết chuỗi Mối khôi đã làm cho trẻ này vui lòng đi nộp mình chịu chết vì Chúa, là phước rất trọng hơn hết trên đời.

Vậy tích này dạy con :

1 — Hãy ái mộ đọc chuỗi Mối khôỉ hằng ngày, vì là phương rất dễ dàng, mà rất hiệu nghiệm.

2 — Trong lúc gian nan, trong cơn nguy hiểm, thì đọc nhiều chuỗi hơn, mà xin Đức Mẹ phù trì bảo hộ.

3 — Khi con đọc thì hãy chăm chỉ ngợi khen Đức Mẹ, và thiết tình kêu xin : « Khi này cầu cho chúng tôi là kẻ có tội, đến khi chết lại cầu giữ. A-men. » Đừng vô ý vô tứ mà chẳng đặng ích gì.

ĐÂY CHÉP NHỎN ít câu trong thơ đức Tổng Lãnh giám mục trong nước Langsa, dạy giáo hữu địa hạt người. năm 1916, về việc đọc chuỗi Mối khôỉ. Có ý cho con coi với :

« ... Vậy những đồng nam ấu nữ, muốn giữ mình thanh sạch vẹn toàn, thì có chuỗi Mối khôỉ là phương thần diệu.

Con nhà chẵn trâu hái củi, muốn trang điểm xác hồn cho thanh quý, thì có chuỗi Mối khôỉ là đồ trau giồi nhứt hảo.

Kẻ nghèo khổ làm công ở mướn, chẳng học văn chương kinh sử, mà đua dích với đời, thì có sách dễ đọc dễ hiểu là chuỗi Mối khôỉ.

Kẻ liệt lão bệnh hoạn, gian nan khốn cực, khôn bề an ủi, thì có ngọc giải sầu cứu khổ, là chuỗi Mối khôỉ.

Người giàu sang những phân vân danh lợi, bối rối cuộc đời, dễ lằm lặc nhiều điều đại sự, thì có chuỗi Mối khôỉ chỉ đường chính lẽ thật, cho dễ vượt qua biển hiểm thế này, mà khỏi chìm đắm.

Ấy vậy trong khi vui buồn; hoạ phước, thì

nhờ có chuỗi Mối khôi làm cho an lòng vững chí mà phước thật đời sau.

Vả hằng ngày đọc chuỗi Mối khôi là việc dễ lắm, mà đặng nhờ nhiều; là việc tầm thường, mà ơn quý trọng: vui miền phận sự, tấn đức lập công, đặng ích lợi và hồn và xác. Vì Đức Mẹ nhơn từ hằng phù trì bảo hộ chúng con việc trong, việc ngoài, phần hồn phần xác, đương lúc bây giờ, và trong giờ lâm tử, sẽ đem chúng con lên lãnh phần cơ nghiệp trên Thiên đàng... »

— Thơ này Đ T L. giám mục chủ ý khuyên giục trẻ con chưa biết đọc chuỗi Mối khôi, hãy tập cho mau cho sớm; còn kẻ đã biết, hãy đọc cho năng cho kỹ.

Vậy con chíp lấy mà nhớ.

17 — Vào họ Mối khôi.

Xưa trong xứ Sparti có nhi nữ tên là Ale-xandra, con nhà giàu sang. Nó nghe ông thánh Đô-mi-ni-cô giảng về phép màu nhiệm Mối khôi, thì động lòng sốt sắng, xin vào họ Mối khôi, và lần hạt hằng ngày kỷ lưỡng. Song ngựa quen đường cũ, nết xấu khó trừ, cũng còn dính bén việc thế gian, chưa bước tới đường đức hạnh.

Ngày kia có hai đứa kinh địch đánh giết nhau, rủi chết cả hai. Rõ lại là tại có A-le-xandra, nên thân nhơn hai đứa chết ấy giận quá, đánh gái này cho đến chết, rồi chặt đầu quăng xuống giếng; dầu nó nài xin để cho xưng tội rồi hễ giết, song cũng không được.

Khi ấy ông thánh Đô-mi-ni-cô ở thành khác

cách xa, thì Đức Mẹ hiện ra bảo người cho hay có sự, cùng dạy đi cứu A-le-xan-dra.

Khoi ít ngày người về tới nơi, lại bên giếng mà kêu tên A-le-xan-dra, tức thì đầu ở dưới giếng nhảy lên, đoạn mình cũng theo lên, hiệp nhau sống lại, quì gối trước mặt ông thánh này, mà ăn năng xưng tội. Người giải tội đoạn, dạy đọc chuỗi Mối khỏi mà đền tội. Nó còn sống được hai ngày nữa, cứ đọc chuỗi Mối khỏi hết lòng sốt sắng.

Ông thánh Đô-mi-ni-cô hỏi tại có nào mà đang ơn rất lạ dường ấy, thì nó thưa rằng: « Thật con tội lỗi, không đức không công gì hết; có một sự đọc chuỗi Mối khỏi mỗi ngày cho kỷ mà thôi. Song Đức Mẹ rất nhơn từ, ban ơn cho con kịp ăn năn tội trước khi chết. Hồi linh hồn con lìa xác thì ma quỷ chực bắt hành hung, nhờ có Đức Mẹ cứu mới khỏi.

« Ân con phải ở luyện tội hai trăm năm, vì tội con đã làm có cho hai đứa giết nhau. Lại bởi con đi đàng tội lỗi, đã làm gương xấu, nên còn phải đền trong ngục ấy năm trăm năm knác nữa. Nay xin Cha cùng hội hữu cầu xin Chúa giảm bớt phần phạt cho con, được ngày nào, nhờ ngày nấy, hầu mau về cùng Đức Mẹ trên thiên đàng. »

Nói xong các chuyện chết lại như trước.

Ông thánh này bảo hội hữu đồng tâm hiệp lực với người, đọc kinh lần hạt cầu nguyện cho linh hồn ấy. Khởi mười lăm ngày, Chúa cho linh hồn ấy sáng láng tốt lành hiện đến nói cùng ông thánh Đô-mi-ni-cô rằng: « Nhờ cha cùng hội hữu gia công cầu khẩn, nên Đ. C. T. đại xá cho con khỏi án phạt lâu năm trong lửa luyện tội. Nay con

được về Thiên đàng, đến tạ ơn cha cùng hội hữu »
Nói đoạn liền biến đi.

— Vậy con hãy sốt sắng đọc chuỗi Mối khỏi, hầu nhờ ân xá đại xá, mà nhường cho những linh hồn trong lửa luyện tội, nhất là mấy linh hồn kẻ thân thuộc với con. Vì hễ con thương giúp người ta, thì Chúa cũng liệu cho có kẻ khác thương giúp con ; lại những linh hồn nhờ con được mau lên Thiên đàng, ắt cũng trả ơn cho con chẳng sai.

Vậy con hãy dốc lòng :

1 — Vào họ Mối khỏi cho được hiệp lực thông công cùng hội hữu cả và thế gian, mà ngợi khen Đức Mẹ Chúa trời cho xứng đáng hơn.

2 — Vào họ rồi, con đã thành con riêng Đức Mẹ ; mỗi ngày con phải lo khử trừ vết xấu, tấn tới đàng lành, cho xứng đáng bốn phận, đừng như A-le-xan-dra đó.

3 — Mỗi ngày con lấy ân xá đại xá con dâng mà dâng cho linh hồn nào trong luyện tội, mặc ý con ; mà cũng đừng quên những linh hồn kẻ hội hữu với con.

18 — Áo Đức Bà

Khi cổ Leblanc giảng cảm phòng trong trường Latinh tại thành Toulouse, đã thuật tích này.

Lúc người dạy trong trường kia, đến giờ ngủ người đi soát coi học trò đã ngủ hết chưa, thấy có một trò nhỏ quì gối bên giường, thì hỏi nó sao không nằm ngủ ?

Nó rằng: « Thừa cha con đưa bộ áo Đ. Bà

cho người giữ ngõ vá, mà chưa trả lại, nên con không dám ngủ, vì sợ có chết đêm nay, thì không có áo Đ. Bà trong mình chẳng.»

Cổ rằng: « Con ngủ đi, không hề gì. Để mai nó đưa lại cho con. » — « Thừa cha con không dám ngủ, vì sợ có chết đêm nay chẳng. » Nó vừa nói vừa thốn thức chảy nước mắt ròng ròng.

Người thấy đứa nhỏ biết dọn mình chết, và triu mến Đức Mẹ đường ấy, thì động lòng thương, liền đi tới người giữ ngõ, lấy áo Đức Bà đem về đưa cho nó. Nó lãnh lấy vui mừng, hôn kính mà mang vào cổ, làm dấu thánh Giá, dâng mình cho Đức Mẹ, rồi lên giường nằm ngủ.

Sáng ngày người đi khám coi học trò có dậy đúng giờ chẳng, thì thấy trò nhỏ ấy còn nằm im trên giường, tay cầm áo Đức Bà trên ngực, mắt nhắm như thể ngủ mê; người lại đánh thức, mới biết linh hồn không còn trong xác. Thế thì nó cầm áo Đức Bà mà hôn khi gần tắt hơi.

Tuy là nó không kịp chịu các phép sau hết, nhưng mà nó hằng giữ linh hồn sạch tội, dọn mình chết kỷ lưỡng đường ấy, âu là Đ C T. cho nó chết lành trong tay Đức Mẹ mà về Thiên đàng, kéo hoặc sống lâu ở thế, mà nhiệm bộn như gì chẳng.

Vậy con coi tích này :

1. — Hãy thêm lòng tin kính áo Đức Bà và mang luôn, đừng bỏ ngày nào đêm nào : kéo rủi chết thình lình mà không có dấu riêng Đức Mẹ trong mình con chẳng.

2. — Con năng hôn kính mà thờ lạy, cùng dâng mình cho Đức Mẹ, xin phù trì bảo hộ, nhứt là trong giờ sau hết.

3. — Mỗi ngày con mỗi dọn mình chết cho cần thận như trò nhỏ này, thì phước cho con lắm.

19 — **Tháng Đức Mẹ.**

Có người thợ rèn tên là Tôma Mới, muốn phở ở gần xưởng sắt cho tiện nghề làm thợ. Vợ thì đạo đức sốt sắng, giỏi việc cửa nhà : chồng hằng ở gần lò lửa mà nguội lạnh như đồng.

Chẳng may mẹ chết, để lại bốn đứa con thơ : gái lớn hơn hết được 12 tuổi, còn ba đứa em trai. Con lớn ở nhà lo cho em dại. còn cha thì mỗi bữa sớm mai tới sở rèn đồ, chiều tối ghé vào quán rượu, ăn uống với chúng bạn, khuya khoắt mới về tới nhà.

Bữa kia Tôma cứ lệ vô quán, vừa núc một chén, liền nhớ sự lại : không biết về nhà làm gì bây giờ, bèn kêu bạn hữu mà về.

Khi đã leo lên tầng hai từng phố, bỗng chốc nghe tiếng hát văng vẳng trên tầng thứ bốn, thì lay làm lạ, lật đật trèo lên.

Tới nơi càng nghe rõ tiếng thanh bai dịu ngọt, bắt phở phở trong mình, bèn hé cửa phòng dòm vô. Thấy bên vách dọn cái ghế nhỏ ; trên ghế có cái bệ phủ giấy hoa ngũ sắc ; trên bệ có tượng ảnh Đức Bà. Hai bên tượng ảnh có hai bình cắm hoa tươi tốt ; ngoài có hai cây đèn sáp đương cháy. Ngó xuống trước ghế thấy bốn đứa con mình quì hàng chữ nhứt, như hình bán nguyệt, con chị xưởng, ba đứa em hoà, tay chấp trước ngực, miệng hát câu này :

Hôm nay là tháng Maria,

Ta hãy dâng đèn cúng các hoa.

Lớn bé hiệp vây châu Đức Mẹ,

Vui mừng chúc tụng xướng bài ca...

Tám con mắt nhỏ đều trông lên Đức Mẹ, kính yêu chí thiết ; mặt tượng ảnh ngó xuống bốn đứa con, ân tình ái truất.

Khi ấy Tôma đứng coi say, tay chống nạnh, miệng hút điệu, lấy làm lạ, nói thầm thầm : cha chả ! cha chả ! Nghe hoa sập nức mùi thơm, thấy ngọn đèn sáng giới, lại nghe con chị xướng rằng : « Xin Đức Bà cầu cho mẹ chúng con. » Mấy đứa nhỏ thưa : « Kính mừng Maria, đầy ơn phước... » Thoát chúc tâm tình phát động, nước mắt nhỏ sa bỏ ống hút vào bị, sẽ lên bước vô, quì gối bên sau.

Đọc kinh đoạn, chúng nó xây lại, thấy cha đã về mừng rỡ : đứa thì nịu áo, đứa thì ôm chơn. Tôma nung niu hun hít, nước mắt đầm dề, mà không hay không biết ; trong lòng và nhớ và khen vợ mình khéo dạy con.

Chiều bữa sau thợ rèn về sớm : trước thì tay nắm búa nắm kìm, đèn đuốc lem luốc, mà nay thì cầm hoa hồng hoa huệ, tươi tốt thơm tho. Trẻ con thấy cha về sớm, lại có bông hoa, liền đua nhau chạy ra mừng rỡ. Tôma liền đưa cho con mà rằng : « Hoa đây con, tốt chưa ! » Con lớn hỏi hoa đâu tốt vậy, thìn gười rằng : « Cha đã dốc lòng không hề uống rượu nữa, để tiền mua hoa cho các con làm việc Đức Bà trong tháng này. » Rồi một chập lại rằng : « Thế mẹ bay ở trên Thiên đàng thấy cha làm như vậy cũng mừng lắm. »

Lúc trước thì thợ rèn cứng lòng như sắt nguội ngoài lò, mà rày thì mũi dạ như sập ong gần lửa :

mỗi bữa đọc kinh, thì quì sau mấy đứa con, thăm thĩ khăn cầu, nhỏ sa nước mắt.

Từ ấy về sau mỗi bữa mỗi mua đèn mua hoa về sớm, mà chẳng còn léo tới quán rượu nữa.

Ấu là nhờ lời vợ cầu bầu, nhờ công con khăn nguyện, thì Đức Mẹ đã nhậm lòng mà ban ơn cho thợ rèn bỏ tính cũ mà hoá ra lòng mới.

Vậy con thấy tích này thì dốc lòng :

1. — Hễ đến tháng Đức Bà thì con tới nhà thờ đọc kinh, hát mừng Đức Mẹ cho sốt sắng.

2. — Liệu cùng đèn dâng hoa mà làm việc Đức Mẹ cho trọng thể : hoặc làm một ít việc lành gì riêng mà kính Đức Mẹ trong tháng này.

3. — Bểng có thể đặt thì dọn thêm bàn thờ nhỏ trong nhà : có ảnh Đức Mẹ, có hoa có đèn, đặt châu riêng với nhau.

4. — Lo học cho thuộc mấy kinh Đức Bà để mà tâng tụng ngợi khen Đức Mẹ.

Phải chi con được như mấy đứa nhỏ con thợ rèn đó, ầu là con cũng làm được cho cả nhà con đều sốt sắng kính mến Đức Mẹ như vậy.

20 — Thiên thần giữ mình

Năm 1887 có một đứa 15 tuổi, tên là An-tôn Miêng, ở làng Yên-trì về tỉnh Quảng-yên. Thằng này tốt tính, sốt sắng việc kinh sách, siêng năng việc cửa nhà, hay vâng lời chịu lụy ; cha mẹ trông sẽ được nhờ nó.

Chẳng may năm ấy quân Chệt kéo tới đánh phá làng Yên-trì, cướp của cải, bắt mạng dân. Nó bắt

đặng ba đứa, giết hết hai, còn thằng Miêng thì nó đem về Tàu, bán cho tên khách kia ở Đông-kinh.

Đã qua sáu bảy tháng chẳng nghe tin tức gì về An-tôn. Cha nó ngã lòng, không còn trông gặp con được nữa : mà mẹ thì vững tin bền cây, quả quyết chầy kíp nó sẽ được về ; vì Chúa lòng lành hay thương xót, chẳng bỏ lời kẻ hèn cầu khẩn. Đêm ngày cứ kêu xin Đức Mẹ, cùng xin Thiên thần bỏn mạng đem nó về cùng cha mẹ, cho thoả tình trông ước.

Ngày kia hai ông bà đương nói chuyện An-tôn mà động tình thương nhớ, nước mắt đầm đề, xảy nghe tiếng rằng : « Thằng Miêng về, thằng Miêng đã về tại nhà cha Liêm. Hai ông bà nghe lời ấy dường như chiêm bao mới tỉnh, kẻ chết sống lại, vừa mừng vừa chạy tới mà cha Liêm, thì thấy đã có đôi ba trăm người nghe tin tuôn đến, mừng rỡ thăm lom.

Đoạn cha Liêm đem An-tôn với ba bốn trăm người đã tới đó vào nhà thờ, tạ ơn Chúa đã nhậm lời cha mẹ bà con cầu khẩn, mà cứu An-tôn cho khỏi làm tội kẻ ngoại, và đem về bình an. Người giảng ít lời giục lòng cảm ơn, thì ai nấy đều động lòng sốt sắng.

Sau hết người thêm rằng : « Anh em hãy lặng tai mà nghe chính miệng kẻ Chúa cứu chữa, thuật lại cho rõ đầu đuôi sự tích. »

Bấy giờ Antôn kể lại rằng : « Ngày tháng chạp năm ngoái, ban đêm tôi ngấm ngủ, bỗng nghe tiếng kêu, tôi vùng thức dậy, thấy một người trai tốt lành sáng láng lắm, chói loà vô chỗ tôi nằm, sáng như ban ngày vậy. Người hỏi tôi có muốn về nhà chẳng, tôi liền thưa muốn lắm, mà ngặt

phần thì đang xa xuôi huyện viễn, phần thì chú khách coi giữ đêm ngày, đi làm sao cho được. Người trai ấy dạy rằng : « Con hãy làm các điều ta dạy, thì sẽ được về tới nhà bình yên. »

Sáng ngày tôi ra ngoài rừng hái một thứ lá vò nát, mà thoa mặt mày tay chơn, như người đã chỉ, tức thì mọc đầy ghẻ chốc, như thể đừa phung. Chủ nhà thấy vậy, thì đuổi tôi đi.

« Tôi cứ đi hoài, tối đâu thì ngủ đó, lần hồi tới cõi nước Nam, người dạy thoa thứ lá khác, tức thì lành đã, trơn tru như thường. »

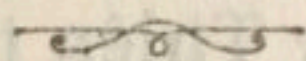
Đoạn cha Liêm nói với bốn đạo rằng : « Người trai ấy là thánh Thiên thần bốn mạng An-tôn. Bởi nó có lòng tin kính Thiên thần giữ mình, cùng vâng nghe lời người dạy bảo, thì đã được về tới nơi, bình an vô sự. »

*Con coi tích này, hãy thêm lòng tin kính
thánh thiên thần giữ mình :*

1. --- Tối toan đi ngủ, thì xin người gin giữ ban đêm ; sáng vừa thức dậy, thì xin người bảo hộ trót ngày ; cứ vậy luôn, đừng quên bữa nào.

2. --- Vâng cứ lời người giục bảo trong lòng, mà làm lành lánh dữ, theo ý người cho trọn.

3 — Dầu nơi kín đáo tối tăm, vắng vẻ một mình, thì người cũng ở với con, xem ngó con luôn, nên con phải giữ nét na cần thận, đừng có điều gì xấu, kéo ra vô phép trước mặt người.

21 — Thiên Thần cứu chữa.

Năm 1857 có một đừa chừng 15 tuổi, ở thuê chăn trâu cho nhà kia, tại làng Tân-thành về tổng

Kim-sơn, tỉnh Bình-dịnh, có một bữa sáng sớm nó lừa trâu vào trại ruộng. Đang khi đi qua một dãy vườn hoang kề mé núi, xảy có bốn năm tên thợ rừng mang rìu xách rựa đi sau nó, cách chừng năm sáu trăm thước, thoắt chốc thấy con cọp ở trong bìa rừng nhảy ra chồm vờn chụp nó, liền hải hùng sững sốt, chưa kịp mở miệng mà la. Ba con trâu nhảy tuốt, còn thằng chẵn sững đứng như chết. Con cọp vừa nhảy trông lên chụp nó, liền té ngựa lộn lại một cái rầm, rồi vùng dậy giông đuôi nhảy ngay vào núi. Chừng đó bọn thợ mới kịp la đuổi, chạy tới tiếp cứu, thì cọp đã nhảy tới rừng, vì nó lẹ như chớp.

Xóm làng nghe la đuổi cũng chạy đến dò hỏi. Thấy dấu cọp té ngựa rõ ràng, nghe bọn thợ nói lại đầu đuôi, thì ai ai cũng lấy làm lạ lòng sững sốt. Thằng đó cũng đã tỉnh hồn.

Bấy giờ có một tên thợ hỏi rằng : « Hồi ra đi mấy có đọc kinh đi đàng không ? » Nó rằng : « Có ; mà lại khi đi ngang qua mấy vườn hoang đây vắng vẻ tôi phát sợ, cứ đọc luôn, chừng thấy cọp nhảy lại, hoảng hốt, mới hết đọc. »

Nghe vậy ai nấy đều quả quyết rằng : « Thiên thần xô cọp ra mà cứu mày cho khỏi chết đó. » Kể ngoài có mặt đó cũng nói : « Thế có ông thần nào bảo hộ thằng này ; bằng không, thì nó đã về tay ông lớn rồi, lẽ gì khỏi được ! »

Ông thợ hỏi thằng chẵn trâu làm vậy, vì xừ đó bốn đạo tin cậy Thiên thần lắm : hễ bước ra đi thì đọc kinh đi đàng thế này :

« Lạy Chúa là đấng phép tắc và lòng lành vô cùng, xin Chúa sai thánh Thiên thần Ga-bi-ri-e dẫn đàng cho tôi đặng bình an vô sự, và đem tôi

trở về cho dặng mọi sự lành, như đã đem dâng cho ông Tôbia xưa. A-men. » (trong sách Thiên xưa.)

Lại bốn đạo xứ đó, bất kỳ lớn nhỏ, hễ khi đi ngủ, đi nơi vắng vẻ, đi ban đêm, khi sợ hiềm nghèo, sợ gặp ma quỷ, thì cứ đọc kinh An-giô, (là kinh đời nay sửa lại : tôi thân Đức thánh thiên thần, tính thiêng liêng...)

Biết là mấy tích thiên thần giữ mình cứu chữa người ta cho khỏi tai nạn phần hồn phần xác, khôn kể cho cùng.

Vậy con hãy tin cậy thánh thiên thần :

1 — Khi bước ra đi, đọc kinh đi dâng, xin thiên thần dẫn đi đem về, bình an hồn xác.

2 — Khi có việc đại sự : như toan dọn mình xưng tội, rước lễ, cùng gặp sự gì rối khó, thì xin thiên thần chỉ bảo giúp đỡ.

3 — Khi gặp sự hiềm nghèo phần hồn phần xác, liền kêu xin thiên thần cứu chữa. Mà hễ khỏi hoạn nạn, được việc rồi, thì tạ ơn thiên thần cứu giúp, đừng quên.

22. — Ông thánh Giuse.

Có hai thầy cả hơn đực về dòng ông thánh Phan-xi-cô, có lòng tin cậy kính mến ông thánh Giuse cách riêng.

Ngày kia cả hai thầy qua xứ Flandria, rủi bị bão giũra vời, tàu chìm, ba trăm người trong tàu thầy đều chết hết.

Còn hai thầy cả này nhờ ơn trên thì vớ được một tấm ván, vịn đó mà chịu, nổi linh đình, trôi

vật vã, đã ba đêm ngày, sóng đánh vòng lên hạ xuống, nửa sống nửa chết, chấp tỉnh chấp mê, thấy những trời xanh biển thẳm, linh láng mình mông, biết đâu là bờ là bãi.

Nhưng vậy hai ông ấy chẳng ngã lòng, cứ một bề tin cậy ông thánh Giu-se có sức cứu vớt mình đặng. Những đọc kinh, những kêu xin, cùng phú linh hồn và xác trong tay người.

Thoát chực thấy trời thanh biển lặng : lại có một người trai thanh niên, hình dung đẹp đẽ, diện mạo oai nghi, hiện ra chào kính hai thầy cả, đoạn dẫn đàng vào bãi. Tức thì hai thầy cả thấy mình trôi theo trai ấy mau kíp, như có gió mạnh đưa đi vậy.

Khi đã đến bãi lên bờ, thì hai thầy mừng rỡ sắp mình lạy tạ kẻ đã cứu vớt, cùng xin dạy cho biết người là đáng nào.

Trai ấy dạy rằng : « Ta là Giu-se, là kẻ chúng con tin cậy thuở nay. Chúng con muốn đẹp lòng ta thì mỗi ngày đọc 7 kinh Lạy cha, 7 kinh Kính mừng, 7 kinh Sáng danh, cho sốt sắng, mà kính 7 sự Thương khó, 7 sự Vui mừng ta, khi còn ở thế với Đ. C. Giêsu cùng Đức Bà Ma-ri-a. »

Nói đoạn liền biến đi. Hai thầy ấy rất đổi vui mừng, càng thêm lòng kính mến ông thánh Giuse hơn nữa, và cảm tạ ngợi khen chẳng cùng.

Ây là tích hai thầy cả nhưn đức này đã kể lại.

Đến năm 1847, tháng 3 ngày 22, Đức Giáo Tông Piô thứ chín đã ban đại xá mỗi tuần một lần cho kẻ đọc bảy kinh ông thánh Giuse đã chỉ trên đó, cùng đọc thêm một hai kinh nữa mà cầu cho Đức Giáo tông. Vậy ai mỗi ngày mỗi đọc cho đủ một tuần, thì đặng một lần đại xá.

Vậy con hãy dốc lòng:

1. — Mỗi ngày con hãy nhớ mà tôn kính kêu xin ông thánh Giuse giúp con bây giờ và trong cơn hiểm trở, nhất là trong giờ lâm tử.

2. — Hằng ngày con đọc mấy kinh đã chỉ đó, hay là kinh ông thánh Giuse, mà tỏ lòng tin kính cậy trông người, thì càng hay; nhất là trong tháng ông thánh Giuse.

3. — Khi nào con muốn xin người ơn gì riêng, thì làm việc ông thánh Giuse luôn bảy ngày, theo thói kẻ có lòng tin kính người; là đọc mấy kinh đã chỉ tên đó.

Việc tháng ông thánh Giuse biên tiếp theo đây cho con rõ: năm 1860 tháng 6 ngày 14, Đức Giáo tông Piô thứ chín đã ban chiếu chỉ cho mọi người giáo hữu nước Tàu, và các nước xung quanh nước Tàu, đặt lấy tháng ba tây làm tháng ông thánh Giuse; cùng ban ân tứ cho những kẻ làm việc kính ông thánh Giuse trong tháng ấy, cũng như tháng Đức Bà.

Là nội trong tháng ấy, bất luận làm việc lành nào mà kính ông thánh Giuse, thì mỗi ngày đặt ân xá ba trăm ngày; bằng làm luôn cả tháng, thì lại đặt một lần đại xá nữa.

Lại kẻ nào đọc kinh ông thánh Giuse chính ngày trước lễ ông thánh ấy, mà tôn kính người, lại bất kỳ lúc nào, bất kỳ đọc kinh gì, hễ mà đọc luôn đủ chín ngày hầu kính ông thánh Giuse, thì mỗi ngày đặt ân xá ba trăm ngày. Bằng trong chín ngày ấy có xưng tội, rước lễ, đọc kinh cầu nguyện theo ý Đức Giáo tông, thì lại đặt một lần đại xá. — Ấy là Sắc chỉ Toà thánh.

Cách kính ông thánh Giuse ;

1 — Có tượng ảnh ông thánh Giuse hoặc đặt trong nhà, hoặc ngăn trong sách kính cho dễ thấy dễ nhớ.

2 — Kính ông thánh Giuse đã dâng quờn cao chúc trọng, vì Đ. C. Cha đã phú trót Đ. C. Giêsu và Đ. Bà cho người.

3 — Kính sự chết lành ông thánh Giuse và năng giục lòng mến người.

4 — Kính tên ông thánh Giuse mà năng kêu đến tên Giuse xin cứu giúp.

5 — Kính nhơn đức ông thánh Giuse mà chí quyết học đòi bắt chước.

6 — Kính ông thánh Giuse đã dâng ơn riêng rất lạ : là dâng làm bạn trình khiết cùng Đ. Bà ; làm cha nuôi Đ. C. Giêsu ; cùng dâng làm chủ trong nhà thánh, dâng sống lành chết lành trong tay Đ. C. Giêsu cùng Đ. Bà.

7 — Kính ông thánh Giuse là bồn mạng nước ta, cùng địa phận ta. Mỗi ngày mỗi đọc kính ông thánh Giuse.

---

23 — **Kính thánh bồn mạng.**

Có một người tên là Giuse Trị ở tổng An-sơn, phủ Bồng-sơn, tỉnh Bình-định, bị mọi bắt, trốn về được, đã thuật lại chuyện mình thế này :

« Lúc bồn đạo đi phân-sáp mới về, mọi Đá-vách hay xuống đánh phá mấy làng sơn khước về tổng An-sơn, cướp của cải, bắt mạng dân. Khi ấy

tôi được 14 tuổi, cũng bị Mọi bắt với bốn người ngoại. Nó trói tay dẫn đi, ai giùn giằn thì nó đâm chết; cho nên đã giết hết một người còn bốn.

« Nó dẫn về chia cho mỗi làng mỗi người, bắt giam trên chòi cao, rồi lấy thang đi, không ngõ nào xuống được. Mỗi ngày chừng nửa buổi, nó đem cơm nước cùng ít hột muối vừa đủ ăn một ngày.

« Khởi mười lăm ngày nó dẫn tôi với hai người lạ đem đi bán. Mọi khác mua về cũng giam một kiểu như vậy. Có chỗ thì cho cơm với thứ tro gì mẩn mẩn, không thấy muối; có chỗ thì mỗi bữa sớm mai nó dẫn đi tắm.

« Không biết đâu là năm là tháng, tôi cứ coi chừng mặt trăng, bẻ cò mà tính. Nội trong bốn tháng, nó bán tôi đã được sáu lần; khi thì dẫn đi với người này, khi thì với kẻ khác, không phải một bọn với nhau. Còn giá cả làm sao, thì không biết được; song coi ý nó ham mua tôi hơn, vì tôi là nhỏ hơn hết.

« Có một lần nó dẫn tôi với hai người ngoại ở Quảng-ngãi, một người rết đi không nôi, nó cho cỡi con trâu mà đi. Tới mé vực rất thẳm sâu ghê gớm, hai người ấy rủ tôi nhào xuống vực mà chết cho rồi, khỏi khổ, tôi can gián thì họ nghe.

« Còn phần tôi mới xưng tội rước lễ trong ngày lễ ông thánh Giuse bầu chữa các giáo hữu, khỏi hai ngày bị bắt. Tôi hằng nhớ ngày ấy tôi đã dâng linh hồn và xác, trót mình cho thánh Giuse bốn mạng, cho nên không rầu quá, không ngã lòng, vì quyết chắc thánh bốn mạng chẳng bỏ tôi. Lại nhớ tích người đã đem Đ C G. Đức Mẹ trốn sang nước Y-giép-tô và đem về bình an, nên bữa

nào tôi cũng kêu xin, mong mọi đợi ngày người đem tôi về.

« Tôi chờ đợi từ ngày, đã hơn một năm mà chưa thấy tăm dạng gì; nên nhiều lần phát nghĩ rằng: « ầu là người chẳng chịu đem về quê dưới thế, một đợi nữa đem về quê trên trời mà thôi chẳng. » Đương nghĩ đang này, lại sợ ngộ khác: e có chết trên này không được xưng tội rước lễ, khó lòng quá! song tôi phú mọi việc trong tay Đức Mẹ cùng ông thánh Giuse, thì lại được an lòng chờ đợi.

« Có một lần tôi tưởng lúc này là lễ Mình thánh Chúa, liền nhớ sự vui mừng trọng thể khi chầu tại nhà thờ Gia-hụu năm trước, mà năm ngoài đến nay phải đoạ lạc không được thông công chút gì, thì thốn thức tủi thân, khóc lóc năn nỉ thánh hồn mạng, sao nỡ bỏ con tất bạc thể này.

« Bấy giờ nghe như nói trong lòng rằng: người không hiện ra mà đem đi, hầu đợi; cứ việc trốn thì người sẽ giúp đi đến nơi về đến chốn.

« Tôi liền nghĩ rằng: bốn phía là trời, tư bề những núi, biết đâu là đâu, đi ngả nào cho thấu, thì lại nghe trong trí rằng: cứ đi xuôi theo dòng nước chảy, thì tới.

« Tôi nghe vậy liền tính rằng: thế thì phải đi lâu ngày lâu tháng, biết lấy chi mà ăn cho sống, thì lại nghe trong mình rằng: đem theo năm trái bắp sống, rồi tới đâu kiếm ăn đó. Tôi liền định hoặc ăn củ nọ trái kia, hoặc lá cây rễ cỏ cũng được.

« Từ đó tôi càng nghĩ đến sự trốn, thì càng khoả khoải trong mình, thao thức cả đêm, trông cho có dịp mà trốn.

« Sáng ngày hai đứa Mọi đem tôi đi bẻ bắp

dưới soi, cách xa làng Mọi. Vừa tới nơi, một đứa phát đau, đứa kia đem nó về, cùng dặn tôi ở lại bề bấp chiều về.

« Tôi thấy vậy thì phới phở trong mình, nhẹ nhàng trong ngực. Nó đi vừa khuất, tôi lựa năm trái bắp dắc lưng, làm dấu thánh Giá, phú mình trong tay thiên thần, thánh bốn mạng, cùng Đức Mẹ, rồi nhắm giềo nước chảy mà đi xuôi theo; hớn hở như cá khô gặp nước, khoăn khoái như thú thả về rừng. Nhờ trời thanh trắng tỏ, tôi cứ rúc trong rừng mà đi cả ngày cả đêm, mệt thì ăn ít hạt bắp sống, uống nước khe.

« Đến trưa bữa sau, tôi đương đi, bỗng nghe như thể có Mọi theo bắt đã tới sau lưng, tôi ngó lại không thấy ai, nhưng mà phát dưng mình sợ quính, tôi bèn chun núp vô kẹt đá một bên đàng. Khỏi một hồi thấy có ba đứa Mọi theo bắt chạy ngang qua đó; nó vừa trắm vừa chỉ giống gì trước xa. Phải mà nó ngó lại, thì thấy tôi liền; vì kẹt đá kín được ba phía, còn một phía trống. Chừng nó đi đã xa, tôi mới kiếm được chỗ kín hơn mà núp.

« Đoạn tôi đi ba ngày ba đêm nữa, ăn đã hết bốn trái bắp rồi, chưa biết đến đâu là đâu, thấy những trời xanh rừng rậm, dốc hiểm hố sâu, nghe những tiếng chim kêu vượn hú, voi rống cộp rền, phút sợ lại mừng, vừa mừng lại sợ: sợ vì e gặp Mọi, mừng vì được về quê: những hồi hộp đòi cơn, phập phồng nhiều nỗi, cứ kêu Giêsu, Ma-ri-a, Giuse, luôn như kẻ liệt đương hấp hối vậy.

« Qua bữa sau tôi gặp bọn Annam ở tỉnh Nam-vang đi làm ván về, thì mừng rỡ phới phở, như đã chết mà được sống lại vậy. Tôi kể lại đầu đuôi

sự tích, thì kẻ ấy thăm tình áo nã, đều mắng sa nước mắt, đãi đặng cơm nước. Đoạn đem về nhà, cho quần áo cơm cá bĩ bần. Những kẻ ấy tuy là ngoại hết, mà có lòng tốt. thương giúp kẻ lạc lải, một cách ân hậu, tôi nhớ ơn hoài, cùng xin Chúa trả công cho phò kẻ ấy biết đảng chính lộ.

« Khởi ít ngày các ông ấy chở ván xuống Gia-định (Sài-gòn), mà bán, thì đem tôi theo, đặng tìm ghe Bình-định mà về. Vừa tới châu thành, liền gặp một chiếc ghe Kim-bồng ở tỉnh Bình-định. Tôi kể tông tích sự tình, thì ai nấy trong ghe đều thăm thương mắng rỡ, sẵn lòng nuôi chở tôi về quê quán. Tôi từ già bọn thợ, kẻ ở người đi đều sa nước mắt.

« Ấy thật là nhờ ơn Chúa thương cho thánh bồn mạnh gìn giữ che chở tôi từ đầu cho đến cuối ; nên đã rủi mà lại gặp may. Khác nào tôi đi dạo sơn thủy lâu ngày : đã trải qua nhiều thứ Mọi, lại được thấy ghe thấy tàu, đi biển đi khơi, mà về nhà bình yên vô sự. Cảm ơn Chúa vô cùng vô tận. »

— Vả trò này vững lòng tin cậy thánh bồn mạng thế ấy, thì chẳng có lạ gì. Vì xứ ấy xưa người ta tin cậy thánh bồn mạng lắm : trong nhà thờ kinh hôm rồi, thì đọc kinh « Kính mừng lạy ơn thánh bồn mạng » tiếp theo ; còn nhà tư đầu hôm gà gáy đều có đọc hết. Lại khi trẻ nhỏ đi ngủ, thì cha mẹ chủ nhà quen nhắc nó phủ dâng mình cho thánh bồn mạng, rồi hể ngủ. Cho nên trẻ nhỏ xứ này vừa có trí khôn, thì đã biết tin cậy thánh bồn mạng.

*Vậy con coi tích này mà thêm lòng tin cậy
thánh bồn mạng :*

1 — Đầu hôm sớm mai con hãy nhớ mà tôn kính và phủ dăng mình xin người bảo hộ gìn giữ.

2 — Khi gặp tai nạn phần hồn phần xác, thì con kêu xin người cầu bầu cứu giúp.

3 — Con noi gương trò nầy bằng lòng chịu khổn khó đời nầy theo thánh ý Chúa định, mà đợi cho đến ngày giờ Người cứu chữa.

24 — Đọc kinh hôm mai.

Năm 1909 trong nước Đại-thanh, tỉnh Hồ-bắc, có nhà kia, tên là Trục, sinh dặng một đứa con, đặt tên là Anh, tên thánh là Lucia.

Cha mẹ trông con trai, mà sinh ra gái, nên lạt lẽo chẳng màng chẳng lo cho mấy. Song bà nó tên là Hồ, thì nung niu bông ăm, thương yêu chí thiết. Lạ thay! hễ khi nó đương khóc mà nghe đọc kinh, thì màng rở nín liền.

Chừng nó nên ba tuổi, cứ theo bà quì gối trước ảnh, nghiêm trang chăm chỉ, đọc kinh hôm mai, chẳng sót bữa nào. Tuy chưa thuộc, kinh mùa cho đủ, mà kinh Lạy Cha, Kính mừng, nó đọc chẳng sai một chữ.

Nó theo bà vào thăm cha sở, người thấy nó nét na khuôn phép, lạy dạ hẳn hoi, thì nói chuyện cùng nó, dạy nó đôi ba điều về việc bổn phận trẻ nhỏ, nó chăm nghe cung kính. Rồi về nhà thổ thể nói lại, chẳng sót một điều.

Trước thì nhà nầy nguội lạnh trẻ nải, mà bởi Lucia mỗi bữa hôm mai đều nhắc nhở nài xin đọc kinh, cho nó đọc với, nên rày đã trở nên nhà sốt sắng, kính sách.

Lucia được bốn tuổi thì đã thuộc biết những điều cần kíp về sự xưng tội rước lễ. Vì nó chỉ thú học kinh sách thiên phần, và ham nghe giảng giải lễ đạo lắm.

Nó xin đi xưng tội rước lễ, thì bà nó rằng: «*Mầy còn khờ, chưa có tội gì.*» — Lucia rằng: «*Con có tội chẳng vâng lời: vì bà biểu đừng đi chơi ngoài gió, mà con đã lén đi.*» — Bà rằng: «*Mầy tưởng là tội, mà không phải là tội đâu. Mầy cứ đọc kinh xem lễ cho sốt sắng, có lỗi gì thì xin Chúa tha cho; chừng nên bảy tuổi, mới được xưng tội rước lễ.*» Nó nghe vậy thì hằng trông cho mau tới bảy tuổi.

Khi nên năm tuổi, thì bà phát bệnh đau lâu ngày. Lucia hằng nằm ngồi một bên luôn; khi thì đọc kinh chung với bà, khi thì lần hạt riêng, kêu xin Đức Mẹ cứu giúp; ai thấy cũng động tình thương khen. Đến chừng bà khá bệnh, mới thấy nó an lòng vui mặt.

Lucia được sáu tuổi, thì đã thuộc biết những điều cần kíp trong đạo: hỏi đâu nói đó chính đính hẩn hỏi. Khuôn phép nết na, khiêm nhượng sốt sắng, càng ngày càng trời. Xóm làng ai nghe thấy cũng đều thương mến ngợi khen. Song trái tốt thì Chúa cất sớm vào kho Thiên đàng, cho khỏi nắng mưa sương gió thế gian, kéo hoặc phai màu lợt sắc.

Ba ngày trước khi chết, thì Lucia cứ cầm chuỗi lần hạt năm sự thương. Ngày thứ hai nó phát hạ lợi nặng, uống thuốc gì cũng không giảm. Nó thấy bà và kẻ thăm viếng khóc thì rằng: «*Xin đừng khóc mà bệnh con thêm, hãy đọc kinh kêu xin Đức Mẹ cứu giúp linh hồn con.*» Qua bữa thứ

ba, là sáng ngày thứ sáu trong tuần, Lucia kêu bà, đoạn làm dấu thánh Giá, kêu tên cực trọng Giêsu, Ma-ri-a, Giuse, liền tắt hơi, mà về cùng Chúa.

Bữa sau đi đưa xác hơn một trăm người, ai ai cũng ngợi khen thương tiếc.

Trẻ này sống ở đời chẳng được mấy năm, mà đã nên gọi là « trẻ nhỏ trăm năm », theo lời Sách thánh. Vì nó đã dùng trọn vẹn năm tháng ngày giờ trót cả đời mình mà thờ phượng Chúa, mà lo bổn phận mình, nên đã đầy đủ công nghiệp mà lãnh phần thưởng đời đời.

— Còn phần con thì sao ?

Vậy con hãy dốc lòng :

1 — Chăm chỉ đọc kinh hôm mai cho sốt sắng đừng bỏ bữa nào.

2 — Chí thú học kinh nghĩa, thiên phần, cùng chăm nghe giảng dạy, cho thuộc biết lẽ đạo, mà thờ phượng Chúa nên.

3 — Hằng giữ nét na khuôn phép, nhứt là trong khi đọc kinh, xem lễ, cùng khi ăn nói với người ta.

---

25 — Cầu xin sốt sắng.

Đức cha Durier, khi còn làm cha sở, có một lần trưa tròn bóng ngai vô nhà thờ viếng Minh thánh Chúa, thấy có một đứa nhỏ bảy tám tuổi quì gối ngó lên nhà tạm, vừa nói vừa thút thít, ngài sẽ lén bước lại sau lưng nghe coi nó nói gì, thì nghe nó nói rằng : « Lạy Chúa. con biết Chúa

mà Cha sở nói con chưa biết. Con biết Chúa là Đ. C. T. là Con một Đ. C. Cha. là Ngôi thứ hai, Chúa đã xuống thế làm người, sinh ra trong máng cỏ, Chúa đã chịu nạn chịu chết trên cây thánh Giá mà chuộc tội cho thiên hạ. Con biết Chúa vậy, mà cha sở nói con chưa biết, không cho con rước lễ. Xin Chúa soi lòng cha sở, đừng người cho con rước lễ. Vì con ước ao rước Chúa hết lòng hết sức, mà chẳng được, thì con buồn quá ! »

Cha Durier nghe nó nói với Chúa làm vậy, thì động lòng sa nước mắt, liền lên bước ra về.

Đến tối khi đọc kinh hôm rồi, ngài kêu trẻ ấy mà hỏi trước mặt bồn đạo rằng : « Hôm nay con có đi viếng Minh thánh Chúa không ? » — Nó rằng : « Thưa, có. » — « Con đi mấy lần ? » — « Mười lần bữa rày, con có đi luôn. » — « Chớ hồi trưa con nói gì với Chúa trong nhà thờ ? » — Nó nghe vậy thì sưng đi một chút, đoạn thưa rằng : « Con cũng có nói hành cha. »

Bây giờ ngài thuật lại các lời nó cầu nguyện cho bồn đạo nghe, đoạn thêm rằng : « Hẳn thật Chúa nhậm lời nó xin, nên xui khiến cha vào nhà thờ trưa tròn bóng. Vì bấy lâu nay chẳng khi nào cha đi chầu Minh thánh Chúa trong giờ ấy. Vậy anh em hãy coi, lời cầu sốt sắng ngay lành thì có sức linh nghiệm là dường nào ! »

Đoạn ngài nói cùng con nhỏ ấy rằng : « Chúa đã nhậm lời con xin, thì cha sẵn lòng cho con rước lễ. Con hãy cảm ơn Chúa, mà dọn mình rước lễ cho sốt sắng. » Nó nghe vậy thì mừng rỡ biết là chừng nào !

Con coi tích này :

Thì nhớ lại lời Chúa phán hứa : « Ai xin thì sẽặng », mà thêm lòng trông cậy.

1 — Con muốn sự gì, thì hãy lấy lòng ngay thật mà thưa cùng Chúa, xin Chúa lo liệu cho.

2 — Con xin cho siêng năng, bền đỗ, dầu không thấy Chúa nhậm lời, cũng chẳng nên ngã lòng thối chí, vì nhiều khi phải xin lâu mới đặng.

3 — Con hãy vâng nghe cha linh hồn, vì người thay mặt Chúa mà lo liệu cho con,

26 — Hãy xin thì đặng.

Xưa trong nước Nhứt-bồn có một trò nhỏ, tên là Đễ-đốc, nét na khiêm nhượng, sáng dạ ngoan ngùy; cha mẹ xóm làng đều thương yêu khen ngợi.

Trò này hễ rảnh việc xác hời nào, thì cứ đọc kinh cầu nguyện, hay là học thiên phần kinh sách, các việc thuộc về phần hồn, chẳng hề ở không chơi bời như trẻ trang lớp.

Dầu đương khi làm việc phần xác, thì lòng trí cũng hằng nhớ Chúa; thăm thĩ với Chúa, hiệp với Chúa luôn.

Có một lần cha nó hỏi rằng : « Con có ý hãm mình đền tội, hay là ý gì, mà hễ đi nghỉ, thì nịt lưng cho khó ngủ làm vậy ? »

Nó thưa rằng : « Con muốn linh hồn con hằng kết hiệp với Chúa luôn ; không muốn mất nhiều giờ cho được nghỉ ngơi yên giấc ; cho nên con nịt dây dặng để tỉnh thức mà đọc kinh thờ lạy ngợi khen Chúa,

Bởi trẻ này có lòng triu mến Chúa, những đọc kinh nguyện gắm thâu đêm cả ngày, hằng

ước ao kêu xin cho được chịu chết vì Chúa, thì Chúa nhậm lòng mà ban ơn phước tử vì đạo.

Ngày kia khi Đề-dốc nghe tin quan truyền bắt mình vì đạo, thì mừng rỡ, liền mặc đồ hạng nhứt mà chực linh bắt.

Dẫn tới quan, dầu đồ dành ngon ngọt cũng chẳng nghe, dầu ngấm đe nạt nộ cũng chẳng núng, dầu gia hình kim khảo cũng chẳng sờn, một vũng vàng xung đạo thánh trước mặt thiên hạ.

Quan thấy mình ngôn ngữ, oai quờn, mà khiến không nổi, phải chịu thua một đũa con nit, thì tức mình, dạy đem đi chém cho rảnh.

Đề-dốc nghe vậy thì tỏ lòng vui mừng hơn hở, cảm tạ ơn Chúa, cùng mở cổ áo ra cho sẵn, đang chịu chém.

Khi linh mới giơ gươm lên toan chém, xảy có một anh thầy chùa chạy lại nói với Đề-dốc rằng: « Em hãy nói một tiếng bỏ đạo mà thôi, dầu thật dầu giả, thì đã đủ ta cứu em khỏi chết. »

Đề-dốc nghe liền mỉm cười mà rằng: « Thầy lắm lắm, thôi thầy đi, để mặc tôi. » Đoạn quân dữ chém đầu rơi xuống, linh hồn bay lên cùng Chúa, mà hưởng phước đời đời.

Quan dạy bêu đầu lên giữa ngã đường thị tứ, cho thiên hạ quang chim, có ý cho giáo hữu kinh hãi, song thật ra như lên cờ thắng trận, cho Đề-dốc vang danh nổi tiếng. Vì dầu mặt Đề-dốc hoá ra tươi tốt vui vẻ sáng láng hơn hồi còn sống, ai thấy cũng lấy làm lạ kỳ, mà cảm động ngợi khen: Đề-dốc là người đại đức.

Vậy con hãy bắt chước trò Đề-dốc :

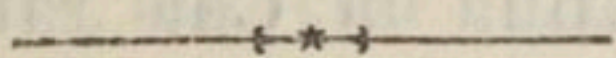
1 — Mà nhớ cùng giữ lời Đ. C. Giêsu dạy rằng:

« Bay phải cầu nguyện luôn. » — « Bay hãy xin, thì sẽặng. »

2 — Phải nhớ lời ông thánh Tô-ma dạy, là phải có lòng khiêm nhượng, lòng trông cậy và bền đỗ mà kêu xin, thì Chúa nhậm lời.

3 — Bất kỳ khi con làm việc gì, khi đi khi đứng, khi nằm khi ngồi, thì năng đem lòng đem trí nhớ đến Chúa, mà thầm thì trong linh hồn một đôi lời với Chúa, ấy là cầu nguyện luôn.

27 — Cầu cho cha mẹ.

Có con trẻ kia vừa được bốn năm tuổi, rõ nghe cha bề trên nói : Những trẻ con siêng năng đọc kinh cầu nguyện cho cha mẹ, thì cả nhà được nhờ lắm.

Vậy nó hỏi cha bề trên rằng : « Lạy cha con đọc kinh gì, và cầu nguyện làm sao cho cha mẹ ; vì hễ cha con say rượu, thì chưởi bới om sòm, mắng nhiếc mẹ con, cùng rầy rà trong nhà lắm ? »

Cha bề trên rằng : « Mỗi ngày con đọc một kinh Lạy Cha, một kinh Kinh măng mà xin Chúa, xin Đức Mẹ ban ơn cho cha con ăn năn chữa cải. Lại hễ khi con thấy cha con nổi chứng xấu ấy lên, thì con quì gối mà đọc, xin Chúa tha tội cho cha con. »

Khỏi ít ngày cha nó đi dàu về, xoàng xoàng hơi rượu, la ngầy mắng chưởi, thì nó liền quì gối đọc kinh cầu xin cho cha nó cách sốt sắng lắm.

Anh ta thấy vậy, cũng chẳng màng chi. Đến chừng hơi đã rượu, thấy nó còn quì đó, thì hỏi rằng : « Mầy quì làm chi đó ? » Nó và khóc và thưa :

« Con đọc kinh xin Chúa tha tội cho cha, cùng ban ơn cho cha chữa cái, kéo phải tay Chúa phạt. »

Nghe lời ấy khác nào tiếng Chúa lọt vào lòng, liền bỏ ngõ tâm tình, động lòng hối cải, dỗi mặt dữ ra hiền, sửa tính cũ ra mới, mà nói cùng con rằng : « Cha uống lỗi, phạm tội nặng mất lòng Chúa đáng Chúa phạt, nhờ lời con nhắc, cha dốc lòng để chịu chữa, chẳng thêm uống nữa. Thôi con hãy an, cha lo đi xưng tội sửa mình. »

Hắn thật Chúa là Cha rất nhơn lành, đã nhậm lời con nhỏ cầu xin, mà ban ơn cho cha nó cải dữ về lành mau kịp đường ấy.

Vậy con hãy dốc lòng :

1 — Tin thật Đ. C. T. hay nhậm lời trẻ nhỏ cầu xin cho cha mẹ.

2 — Con hãy đọc kinh cầu nguyện cho cha mẹ anh em, đừng bỏ qua ngày nào.

3 — Khi thấy cha mẹ anh em có chứng xấu gì, thì con xin ơn riêng cho khỏi chứng ấy.

28 — Cầu cho ông bà.

Khi ông Chơn-phước Anrê Năm-Thuông ở họ Gò-thị bị án đi đày vì đạo Chúa, cha sở thấy bốn đứa cháu người dương chơi với nhau trước sân, thì kêu vô nói chuyện với nó, cùng hỏi từ đứa rằng : « Mấy có nhớ ông không ? — Con nhớ lắm. — Có cầu xin cho ông không ? — Bữa nào con cũng cầu. — Mấy cầu sao ? — Mẹ biểu đọc kinh Lạy cha, Kính mừng, Sáng danh, mà cầu cho ông. — Xin giống gì cho ông ? — Xin Chúa, xin Đức Mẹ, xin ông thánh Anrê cho ông được về. »

Ba đứa sồn hơn cũng nói một cách gần như nhau ; sau hết có con chừng mười tuổi nói thể khác. Nó rằng : « Con không cầu cho ông được về, con cứ cầu cho ông được lên Thiên đàng làm thánh tử đạo. »

Người thấy đứa nhỏ mà chí khí cao, thì hỏi thêm rằng : « Mầy không biết phải chết cực khổ lắm, mới được làm thánh tử đạo sao ? Mầy không thương ông sao ?

— Con thương lắm chớ ! Con cũng biết vậy ; mà hồi ông ra đi, ông có dặn con cháu ở nhà cầu nguyện cho ông được phước tử vi đạo, ông không biểu cầu cho ông được về. Nên ai cầu sao thì cầu, con cứ xin như lời ông dạy.

— Vậy thì mầy cầu cho ông phải chết ?

— Con nghĩ có chết vậy thì nhà mình mới có ông thánh tử đạo ở trên trời, chắc có phước hơn là được về làm ông trùm trong họ. »

Người nghe vậy thì khen thầm trong lòng mà nói cùng ba đứa kia rằng : « Bay cầu xin như con nhỏ này mới nhắm ý ông, mới thiệt là xin cho ông được phần quý nhứt. »

Ấu là Đ. C. T. nhậm lời con cháu cầu xin mà ban ơn cho ông được làm thánh tử đạo như vậy.

Vậy con hãy quyết lòng :

1 — Đừng bỏ qua ngày nào mà chẳng cầu xin cho ông bà cha mẹ.

2 — Con xin Chúa giúp ông bà cha mẹ phần xác, mà đừng quên phần hồn, vì việc hồn là phần nhứt.

3 — Về việc xác việc đời này, thì xin Chúa định liệu : hoặc Chúa muốn ban sự con xin, hay là ban

ơn khác có ích hơn sự con xin, mặc thánh ý Chúa định. Vì mình là vật hèn tội lỗi, tối tăm ngu nguội, không lẽ dám đòi dám ép Chúa làm sự nọ sự kia theo ý riêng mình.

---

29 — Cầu cho Hội thánh.

Bà thánh Phanxica goá khi còn thơ ấu, thì siêng năng chí thú học thiên phần kinh sách lắm, cho nên chưa được mấy tuổi, mà đã thông hiểu đạo lý, ái mộ hơn đức, ăn nói khôn ngoan, nét na đảm thắm, sốt sắng việc đọc kinh xem lễ, ham suy gẫm những việc thiêng liêng.

Vì vậy ai thấy cũng đều thương mến, mà Chúa thương trẻ này lắm; ban ơn giúp sức cho mau tấn tới đàng hơn đức một ngày một hơn.

Có một lần Phanxica đương suy gẫm, thì thấy một người trinh nữ duông nhan đẹp dễ, hơn đức mọi bề; xảy thấy một lũ ô đồ bạo ngược, mặt mũi hung hăng dữ tợn, hình dạng xấu xa gớm ghiếc, ruồi theo bắt trinh nữ ấy.

Người thấy vậy thì động lòng thương xót, liền quì gối kêu xin Chúa cứu chữa trinh nữ ấy cho khỏi tay quân dữ; tức thì thấy trinh nữ ấy thoát khỏi, bình yên vô sự.

Bấy giờ Phanxica mừng rỡ cảm tạ ơn Chúa. Đoạn Chúa tỏ ra cho người hiểu trinh nữ tốt lành mình thấy đó là Hội thánh Chúa; còn quân dữ tợn ấy là quỷ hoả ngục. Vì vậy từ ấy về sau ngày nào người cũng cầu nguyện cho Hội thánh khỏi kẻ nghịch thù nhiều hại.

Có một lần ông thánh Bê-nê-di-tô hiện ra, mà

phán dạy người rằng: « Con sống ở đời này thì hãy gắng công ra sức giúp nhiều người rồi linh hồn. » Vì vậy người càng nòng nả việc lành phước đức hơn nữa, dâng dâng cho Chúa, mà cầu xin cho kẻ dữ bỏ đường tội lỗi mà ăn năn chữa cải; cho kẻ ngoại nhìn biết Chúa mà thờ phượng ngợi khen.

Đến chừng mười hai tuổi người chí quyết giữ đức đồng trinh trọn đời. Nhưng mà qua tuổi mười ba, phải vâng lời cha mẹ mà kết bạn. Song càng khôn lớn, càng thêm hơn đức, càng dâng nhiều ơn nhiều phước lạ như thấy trong hạnh người; cũng dâng nên thánh, nên gương tốt cho kẻ đồng trinh, kẻ đòi bạn, kẻ goá bụa, học đòi bắt chước.

Con nghe ví dụ này cho rõ việc cầu nguyện: giả như cha mẹ có một đứa con, ắt thương yêu lo liệu cho nó đủ các điều cần kíp. Mà nếu có người thân hơn xin thêm cho nó sự gì phải lẽ, chắc cha mẹ cho thêm chẳng sai: vì phần thì thương con mình, phần thì thương người thân hơn ấy. Cũng một lẽ ấy, tuy Chúa hằng gìn giữ và ban cho Hội thánh Chúa đủ ơn đủ sức thắng trận ma quỷ, thế gian, cùng bền vững cho đến tận thế: nhưng mà mình là con Hội thánh, thì phải tỏ lòng hiếu thảo; mà sự hiếu thảo thì trước hết là cầu xin cho Hội thánh được bình an thanh trị. Lại hề có xin, thì Chúa ban cho, như lời Chúa đã hứa.

Vậy con hãy quyết lòng.

1 — Hằng ngày con cầu nguyện cho Hội thánh khỏi kẻ nghịch thù, cùngặng bình an thanh trị.

2 — Con năng cầu xin cho họ con, xóm con, làng con, được bình yên hoà thuận, đạo đức sốt sắng, càng ngày càng thanh.

3 — Hoặc con dùng lời cầu nguyện, hoặc dâng việc lành con làm, dâng sự khổ con chịu, mà xin Chúa ban ơn cho kẻ có tội ăn năn chữa bỏ, cho kẻ ngoại trở lại đạo thánh.

Thường đọc năm kinh Lạy Cha, năm kinh Kính mừng mà cầu nguyện theo ý Đức Giáo tông, thì đặng ân xá như Sắc chỉ Toà thánh đã dạy.

30 — Cầu cho kẻ mắc nạn.

Cha Phan-xi-cô thuật tích này : khi người nên tám tuổi, đi học chữ Nhu ở làng kề đó với thằng con ông bác, nó lớn hơn người chừng bốn năm tuổi. Mỗi bữa đi học chiều về, nó rủ ghé lại gốc đa bên gò nghỉ mát, lăn hột rồi hể về. Vì đó vắng vẻ, mà có hòn đá trái to lắm, nằm chơi thông thả.

Hể khi sắp sửa lăn hột, thì nó chỉ việc phải xin : bữa thì nó biếu : nay cầu cho cha mẹ ; bữa thì nó nói : nay cầu cho anh em ; khi thì nó chỉ xin việc này, khi thì nó biếu xin sự kia, chẳng bữa nào mà không.

Có một lần ông thầy đau, không đi học đã bảy tám ngày, đến bữa nó gặp người thì hỏi rằng : « Hôm nay trò có đọc kinh cầu xin cho thầy không ? — Cầu gì, ông ngoại đạo. — Mình cũng phải cầu cho kẻ ngoại, nhứt là kẻ có công linh ơn nghĩa với mình ; vì nầu cũng là con cái Chúa đã dựng nên. Trò chưa biết việc ấy sao ? » Đoạn rủ vô nhà thờ lăn hột, xin cho thầy mau khá bệnh,

Sau có ngày nó biểu lần hột cầu cho cha bồn sở luôn, vì nghe ngài đau nặng. Đến bữa thứ bốn nó rằng: « Nghe chức việc đi thăm về nói cha đã gần chết. Uồng quá ! thôi hôm nay mình lần hột xin Chúa có thương cho mình chết thể, để cha sống cho thiên hạ nhờ — Cái đó tôi không dám : tôi sợ đau sợ chết lắm. — Vậy nữa sau trò khỏi đau khỏi chết, mạnh khoẻ sống khoẻ hay sao ? — Chừng nào tới chừng sẽ hay, chớ bây giờ còn nhỏ, chết sớm quá cũng uồng. — Cha sống làm lễ làm phước, giảng đạo cho người ta nhờ : chớ mình sống làm ích gì ? — Phần tôi chưa được xưng tội rước lễ, không dám xin chết. — Thôi mặc ý trò, cầu sao thì cầu. »

Đoạn cả hai lần hột sốt sáng hơn mọi khi.

Trẻ này biết dọn mình trước khi đọc kinh, biết cách thế cầu nguyện, ắt là được nhiều ơn nhiều ích. đáng khen đáng bắt chước.

Vậy con hãy quyết lòng

1 — Mỗi khi sắm sửa đọc kinh, thì hãy toan tính xin ơn gì đó : hoặc xin cho con, hoặc xin cho ai, mặc ý con định. Đừng vô tình vô ý mà uồng.

2 — Mỗi ngày mỗi lần hột như hai trò ấy, ít là một chuỗi.

3 — Thấy ai mắc hoạn nạn tai ương, thì con hãy đem lòng thương xót, mà cầu xin cho nó với.

---

31 — Sự nguyện gắm.

Xưa trong nước France có một đồng nữ, tên

là Sách-linh-nhứt, vừa có trí khôn, thì hằng ngày suy gẫm luôn, nên được lòng kính mến Đ. C. Giêsu và Đức Mẹ chí thiết thâm tình.

Trẻ này phần xác thì nghèo nàn hèn hạ, mỗi ngày phải đi chăn chiên ngoài đồng ; mà phần hồn thì rất nên phú quí, đầy dẫy ơn thiêng : Chúa rất thương yêu, người ta kính trọng.

Mỗi bữa lừa chiên đến chỗ ăn rồi, thì cứ quì gối trên đám cỏ, đọc kinh nguyện gẫm, dâng linh hồn và xác, dâng hết mọi sự trong ngoài mà thờ lạy ngợi khen Đ. C. Giêsu ; lòng trí bay lên cùng Chúa, chẳng còn tưởng đến sự gì dưới thế này nữa. Bởi người nhơn đức phi thường, thì Chúa làm phép lạ cho một ngôi sao hằng dẫn đàn sớm tối : sớm mai thì người theo ngôi sao chỉ đàn mà lừa chiên đi ăn ; chiều tối theo ngôi sao dẫn lối mà lừa chiên về nhà ; cứ như vậy đã lâu ngày nhiều tháng.

Hễ dấu chơn người đi qua nơi nào, thì cỏ nơi ấy hoá ra thơm tho tươi tốt. Lại chiên có chạy đi ăn xa, người lấy tay mà vẫy, thì nó chạy về trước mặt, vâng phục như tuồng có trí khôn vậy.

Vua nghe đồn tiếng trinh nữ nhơn đức lạ lùng, thì ước ao phối hiệp cùng người lắm. Bữa kia vua giả đồ đi dạo, cỡi ngựa ra đồng cỏ, thấy đồng nữ đương quì gối nguyện gẫm, sốt sắng nghiêm trang, liền xuống ngựa, lại gần mà rằng : « Hỡi em, trăm nghe em nhơn đức lắm, nên trăm khát khao phối hiệp cùng em đã lâu. Trăm là vua giàu sang oai quờn, thì em làm hoàng hậu được hiển vang phú quí. Em hãy vâng theo ý trăm. »

Đồng nữ nghe thấy liền kinh hãi mà rằng : « Thân lạy đức vua, phú quí vinh hoa, con không

màng tới vui sướng đời này con đã tránh xa. Con đã khấn nguyện kết kiếp cùng Đ. C. Giêsu là bạn thanh sạch linh hồn con, nên con không chịu phối hiệp với ai nữa. » Vừa nói vừa chạy trốn.

Vua nghe thì lững đững một hồi ; song bởi thương quá, thì giục ngựa ruổi theo, xách đồng nữ để ngồi trên ngựa mình, có ý chở về mà an ủi dỗ dành, hoá may có được chẳng.

Vua cầm giữ kỷ lưỡng, chẳng ngờ vừa tới mé sông, đồng nữ vụt nhảy xuống sông, lội qua bên kia, chạy trốn. Vua liền đổi lòng thương bậy ra lòng giận hoảng, giục ngựa lướt theo mà rằng : « Mày không chịu tao làm bạn, thì phải chịu tao làm thịt » ; bèn rút gươm ra, chém đầu rơi xuống.

Song xác trinh nữ còn đứng vững như trồng không xiêu không ngã, một cúi xuống hai tay lợm lấy cái đầu, kêu Giêsu ba tiếng đoạn bụng đầu thẳng đến nơi nhà thờ gần đó, mới bỏ đầu xuống mà nằm chết.

Giáo hữu hội hiệp chôn cất trọng thể. Liệm xác trong hòm bằng bạc. Trên hòm có khắc chữ kể tích đồng nữ nhảy xuống sông, lội qua sông, chạy đi trốn; bị chém đầu, xác bụng đầu tới nhà thờ.

Sau mồ người còn nhiều phép lạ, nên Toà thánh đã tôn người lên bậc thánh ; và bốn đạo chọn người làm thánh bốn mạng nhà thờ xứ ấy cho đến rày.

Ôi ! đồng nữ này sống khó khăn, chết khốn nạn, bởi đâu mà được vinh hiển trên trời, danh thơm khắp thế ! Chẳng qua là bởi sự nguyện gấm, nên mới được như thế.

Vậy con noi gương thánh nữ này :

- 1 — Học tập cho biết cách thức nguyện gắm.
- 2 — Mỗi ngày mỗi suy gắm về sự thiêng liêng, cho được thêm lòng sốt sắng, đừng bỏ qua bữa nào.
- 3 — Con lo làm những sự Chúa soi trí giục lòng con trong khi suy gắm, ắt là mau tấn tới đáng hơn đức chẳng sai.

---

32 — Năng vô nhà thờ.

Xưa, trong Colonia thuộc về nước Đức, có một đứa nhỏ con nhà nghèo, tên là Hermano, tính khí rất vui vẻ, hiền lành, thật thà, sốt sắng; hơn đức đủ đều. Nên Chúa rất yêu vì, mà người ta thương mến.

Vừa được bảy tuổi: thì đi học trường gần nhà thờ. Mỗi bữa khi đi học, khi học về, đều ghé vào nhà thờ quì gối dưới chơn tượng ảnh Đức Mẹ ăm Đ. C. Giêsu mà đọc kinh cầu nguyện lâu dài: trẻ này cứ lòng tin cậy thật thà mà nói với Đức Mẹ, với Chúa Hải đồng, như thể nói chuyện với kẻ thiết cốt vậy.

Khi thì ngó Đức Mẹ mà rằng: « Lạy Đức Mẹ, xưa Đức Mẹ ở đời cam lòng chịu khó khăn khổ sở, rày Đức Mẹ được sướng quá. Cha mẹ con rày thiếu thốn cực khổ lắm, xin Đức Mẹ giúp chút, cho đủ ăn đủ mặc, đừng an lòng vững chí, kéo sợ chịu không nổi. »

Khi thì ngó Chúa Hải đồng mà rằng: « Con hôm nay còn có một chút bánh khô, không đủ ăn no; mà con nhớ Chúa xưa cũng chịu đói chịu khát nên con không dám buồn; song sợ chịu đói

chẳng được, xin Chúa làm phép chút bánh đó cho con ăn no khỏi đói. »

Khi thì rằng : « Chúa chẳng học mà thông biết hết mọi sự trên trời dưới đất, thiệt là tài quá ! phần con khổ quá ! con học hết hơi mà chưa thuộc một bài ; xin Chúa soi lòng mở trí cho con mau hiểu mau thuộc. »

Gần giờ học thì từ giã rằng : « Con muốn ở với Chúa, ở với Đức Mẹ hoài, mà ngặt tới giờ học, con phải đi. Xin Chúa cùng Đức Mẹ làm phép lành cho con : để học rồi, vụng về con trở vô. »

Có một bữa trò này ra đi học, mẹ cho một chút bánh, một trái hồng. Nó vừa đi vừa ăn, còn trái hồng thì để lại, đem dâng cho Chúa Hải đồng. Nó đến quì trước tượng ảnh, hai tay dâng trái hồng lên mà rằng : « Con nghèo khổ, không có vật gì mà dâng cho Đức Mẹ : nay có trái hồng tốt, con đem cho Chúa Hải đồng, tỏ chút lòng thảo, xin hãy nhậm lấy, đừng chê của con. » Tức thì thấy tượng ảnh Đức Mẹ mỉm cười, giơ tay lấy trái hồng đưa cho Đ. C. Giêsu Hải đồng.

Từ ấy về sau trẻ này càng thêm triu mến Đức Mẹ hơn nữa. Mà Đức Mẹ cũng thêm ơn đáp lại, dạy nó cầu nguyện đọc kinh rằng : « Lạy rất thánh Đức Mẹ Chúa Trời, chúng tôi chạy đến cùng Đức Mẹ, mà xin bầu chữa cứu giúp, xin chớ bỏ lời chúng tôi thốn thiếu nài xin. Lạy Mẹ đồng trinh, cao sang vinh phước, xin hằng cứu chữa chúng tôi cho khỏi mọi sự hiểm nghèo. A-men. »

Kinh này truyền ra, bốn đạo khắp thế gian đã đọc sáu trăm năm nay.

Có một lần trò này vô nhà thờ, thấy Đức Mẹ, Đ. C. Giêsu, ông thánh Gioan tông đồ, hiện ra đứng

trên toà giảng, nó mắng rở chạy lại, thì Đức Mẹ tỏ mặt vui vẻ thương yêu mà hỏi rằng . « Mùa đông lạnh lắm, sao con đi chơn không ? » Nó rằng : « Nhà con nghèo khổ, tiền đâu có mà mua giày, nên con phải đi chơn không. »

Bấy giờ Đức Mẹ chỉ hòn đá biếu đi giở lên coi tiền bạc gì dưới chầng. Nó đi giở lên, thấy bốn đồng bạc, bèn lấy đem cho Đức Mẹ, thì người dạy lấy về dùng, và dặn rằng : « Khi nào nhà con thiếu thốn đói khát, thì con đến coi dưới hòn đá ấy, có thì lấy về mà dùng. »

Từ ấy về sau hễ khi thấy cha mẹ thiếu thốn, thì trò nầy đi giở hòn đá ấy, liền thấy có tiền bạc đem về đủ dùng.

Đến khi nên mười hai tuổi, xin vô nhà dòng, sau lên làm linh mục, nên gương các nhơn đức. Toà thánh đã phong lên bậc Chơn phước, bốn đạo cung kính cho đến rày.

Vậy con hãy bắt chước gương nầy :

1 — Năng vào nhà thờ quì trước ảnh mà đọc kinh cầu nguyện cho sốt sắng.

2 — Con muốn sự gì, thì nói với Đức Mẹ, nói với Chúa thiết tình thiết việc, cũng như nói với cha mẹ con ở nhà vậy, ắt là Chúa sẽ nhậm lời con.

3 — Con hãy chịu khó làm việc theo phận sự con cho siêng năng, cùng xin Chúa giúp sức cho con làm nên các việc con phải làm mỗi ngày.

33 — Đọc kinh ăn cơm.

Trong hạnh linh mục Chơn phước Bê-na-đô có kẻ tích nầy: tại nhà dòng ông thánh Đô-mi-ni-cô có nhiều thầy cả, nên mỗi bữa có đồng nam hơn mười tuổi ở ngoài làng xóm vô giúp lễ, rồi học sách đạo với linh mục Bê-na-đô, vì người lo việc dạy trẻ nhỏ.

Trong lớp ấy có hai trò rất nết na đức hạnh, khiêm nhượng thật thà, tuổi trời hơn chúng bạn.

Hai trò nầy mỗi ngày sáng sớm xách cơm gói theo, giúp lễ rồi ở học, ăn cơm trưa tại trường, tối mới về nhà.

Trong trường có tượng ảnh lớn bằng gỗ, tạc hình Đức Mẹ ẵm Chúa Hài đồng. Mỗi bữa hai trò đem cơm gói lại bàn mà ăn, thì cất mào, làm dấu đọc kinh, ngó lên tượng ảnh, xin Chúa làm phép lành, rồi mới đội mào ngồi ăn, chuyện vãn vui vẻ với nhau. Xong rồi cất mào đứng dậy đọc kinh cảm ơn Chúa, bữa nào cũng vậy.

Ngày kia hai trò đọc kinh ăn cơm, ngó lên tượng ảnh, thấy Chúa Hài đồng hoá ra người sống, tác chừng mười tuổi, Đức Mẹ ẵm đề xuống đất. Chúa Hài đồng lải rải bước ngay lại, bái chào hai trò cách vui vẻ hiền lành.

Hai trò thấy vậy kinh hoàng sửng sốt, Đ C Giê-su Hài đồng an ủi, thì hai trò mới tỉnh hồn hết sợ, mà mừng kính chào Chúa, cùng mời Chúa ngồi bàn.

Đoạn mở cơm gói ra, mời Chúa Hài đồng ăn mà rằng: « Lạy Chúa, nhà chúng con nghèo khổ, không có vật gì ngon mà đãi Chúa. »

Chúa Hài đồng rằng: « Tao chẳng muốn ăn

uống, song thương chúng con là bạn đồng nhi, nên Tao xuống đây mà tỏ tình yêu dấu chúng con. »

Nói đoạn Chúa Hải đồng cũng ngồi bàn, ăn uống chuyện vãn với hai trò ấy như anh em vậy, ăn rồi khỏi một hồi lâu, Chúa Hải đồng đứng dậy từ giã, đoạn không thấy nữa. Ngó lên tượng ảnh, thì thấy Đức Mẹ ẵm Chúa Hải đồng như thường.

Đ C Giêsu Hải đồng đến ăn uống chuyện vãn với hai trò ấy đã ba bữa như vậy, mà hai trẻ này chẳng dám nói với ai. Sau mới thưa kín với thầy dạy mình là linh mục Bê-na-đô hay sự lạ ấy.

Người biết hai trò này thật thà nhơn đức, thì tin, mà dạy hãy kính mến cảm đội ơn Chúa hơn nữa. Đoạn thêm rằng: « Bằng Chúa Hải đồng có đến nữa, thì chúng con xin rằng: Lạy Chúa, Chúa đã khăng đến ăn uống với chúng con, sao Chúa không dọn tiệc mà mời chúng con với thầy chúng con đến ăn một bữa. »

Gần đến lễ Đ C Giêsu thắng thiên, thì Chúa Hải đồng cũng xuống ăn uống chuyện vãn với hai trò như mấy bữa trước. Khi xong rồi, Chúa từ giã, thì một trò thưa Chúa rằng: « Lạy Chúa, Chúa đã khăng đến ăn uống với chúng con, sao Chúa không dọn tiệc mà mời chúng con và thầy chúng con đến ăn với Chúa một bữa? »

Chúa Hải đồng mỉm cười mà rằng: « Muốn vậy cũng được. Nay Tao mời hai bạn hữu cùng thầy dạy học tới nhà Tao mà ăn tiệc ngày lễ thắng thiên đây. » Nói đoạn liền biến đi.

Hai trò mừng rỡ, đi thưa lại cho thầy mình hay, thì người tin, mà khuyên nhau ra sức dọn mình cho kỷ lưỡng.

Rạng ngày thứ năm lễ Thăng thiên, người đi trình tự sự với bề trên, đoạn vô nhà thờ mặc áo làm lễ, có hai trò ấy chực sẵn giúp lễ.

Thầy bề trên biết Bê-na-đô cao hơn đức, thì trông Chúa sẽ làm sự lạ gì đó, chẳng không, liền theo vào quì xem lễ. Trong mùa lễ thì thấy mặt mày ba thầy trò vui vẻ phi thường, rất nên sốt sắng.

Lễ rồi xuống quì trước bàn thờ, thầy cả giữa, hai trò hai bên, coi như thể là đọc kinh, mà không thấy động dạng gì sốt. Cách một hồi lâu, bề trên kêu Bê-na-đô, không thấy thưa, người liền bước lại mà coi, mới biết linh hồn không còn trong xác, mà mặt mày còn tươi tắn vui vẻ như hồi còn đương làm lễ, thì tin thật linh hồn ba thầy trò đã lên nhà Chúa trên trời mà ăn tiệc Chúa dọn.

Bấy giờ bề trên kêu các thầy đến coi sự lạ, cùng truyền ra thiên hạ tuôn đến mà coi đô hội, và kể lại sự tích cho mọi người nghe.

Tuy ba thầy trò chết đã lâu, mà sự vui mừng khoái lạc còn để lại nơi mặt mày chẳng mất, nên ai thấy đều động lòng ngợi khen cảm tạ ơn Chúa.

Khi thiên hạ gần xa tới coi đoạn, mà hết trông linh hồn trở về nhập xác, thì bề trên dạy liệt xác ba thầy trò ba hòm, mà chôn chung một mồ.

Đến sau Toà thánh đã tặng phong thầy Bê-na-đô lên bậc Chơn phước.

Tích này xảy ra năm 1265 sau Chúa ra đời.

Vậy con hãy dốc lòng :

1 — Hễ khi toan ăn uống, thì con làm dấu đọc kinh, đem trí lên cùng Chúa, xin Chúa làm phép lành cho con, và của ăn của uống đó nữa.

2 — Đương khi ăn uống, con hãy giữ khuôn phép nết na dường như thấy có Chúa trước mặt con vậy, mà nhớ lời ông thánh Phao-lô dạy : Dầu khi ăn, dầu khi uống, dầu khi làm sự gì khác, thì phải có ý cho sáng danh Chúa.

3 — Ăn uống rồi con hãy đọc kinh cảm ơn mà tạ ơn Chúa. Vì vậy con hãy học cho thuộc kinh đọc trước sau bữa ăn.

34 — Dâng mọi việc cho Chúa.

Xưa có một trò nhỏ tên là E-đơ-mông đệ Can-to-bê-ri có lòng triu mến Đ C Giêsu lắm, hằng dâng các việc mình mà thờ lạy, ngợi khen, tạ ơn Chúa, cùng xin Chúa giúp mình trong mọi việc.

Trò này ưa đi chơi một mình cho vắng vẻ để suy nhớ đến Chúa, mà hiệp một lòng một ý với Chúa cho dễ hơn.

Ngày kia trò ấy bước ra đi chơi, thì dâng sự chơi bời mình cho Chúa cách sốt sắng lắm. Vừa đi một đôi, gặp một trò duông nhan đẹp dễ, vui vẻ hiền hoà, độ cũng một trang tác với mình. Trò ấy mỉm cười mà chào Edmond cách thiết cốt vui vẻ, thì Edmond lấy làm lạ mà rằng : « Có khi anh chào lắm, vốn tôi chẳng quen biết anh ! »

Trẻ ấy rằng : « Anh không quen tôi sao ? Tôi ở với anh luôn luôn, mà anh quên đi sao ? Khi anh ở nhà anh, khi anh ở nhà thờ, khi anh học trong trường, khi anh chơi ngoài sân, hồi anh đi đàn, hồi anh làm việc, thì có tôi ở với anh luôn, mà anh nói không quen biết tôi làm sao ? »

Edmond nghe vậy càng lấy làm lạ sửng sở,

thì trẻ ấy rằng : « Anh coi trên trán tôi, thì biết quen lạ. »

Edmond ngó lên, vừa thấy trên trán có hai chữ : JESUS NASARENUS sáng ánh chói loà, liền sắp mình xuống thờ lạy, thì Đ. C. Giêsu làm phép lành cùng đỡ Edmond dậy, đoạn biến đi, chẳng còn thấy nữa.

Edmond càng khôn lớn càng thêm hơn đức, càng nhiều phép lạ, nên đã được sắc phong làm thánh.

Vậy con hãy bắt chước người mà dốc lòng :

1 — Hễ sáng ngày khi mới thức dậy, thì con dâng hết mọi việc làm, lời nói, mọi sự tưởng nhớ ước ao, trong ngày ấy cho Chúa.

2 — Khi toan làm việc gì, nói chuyện gì, nghĩ sự gì, thì con hãy nhớ lại mà dâng cho Chúa.

3 — Đương khi làm, khi nghỉ, khi nói, khi đi con năng đem lòng đem trí nhớ đến Chúa, mà dâng các việc ấy.

Như vậy thì con sẽ gặp Đ. C. Giêsu làm phép lành cho con, dầu Chúa không hiện ra bề ngoài, thì cũng ở ẩn trong linh hồn con.

35 — Sửa mình thìn tính.

Năm 1880, nhà trường Làng-sông chừng sáu mươi học trò Latinh, có một trò độ mười lăm tuổi, quê ở Quảng-ngãi, tên là Hoà.

Trò này trí khôn bình thường, việc học vừa kịp chúng : mà tính khí cứng cỏi quê mùa khó dạy, hay kinh địch biếng nhác ơ hờ. Ở nhà trường

đã hơn một năm rưỡi, mà chưa thấy khá gì hơn. Quở trách sửa phạt gần như không, an ủi dạy dỗ dường vô ích. Các thầy giáo đã ngã lòng, tưởng chầy kíp cũng phải đuổi về, không trông gì nữa.

Bữa kia thầy giáo kêu riêng trò ấy mà rằng : « Trò có muốn ở nhà trường học hành cho nên việc chẳng ? — Tôi quyết vậy chớ. — Trò muốn thì phải lo sửa tánh nết làm sao, mới trông ơn Chúa gọi. Nhược bằng cứ thói như năm ngoái nay, thì tới tháng nghỉ đây chắc bề trên đuổi về, không trông gì nữa. Trò không nghĩ đến sao ? Ba kỳ rao tánh hạnh (note) thì trò bê hơn hết mọi người. — Tôi cũng biết vậy, mà chưa sửa được. — Bây giờ trò chưa sửa, thì đợi ngày nào mới sửa ? Việc sửa mình là việc cần nhứt, việc trước hết, việc phải làm bây giờ, mà trò lơ láo vậy, thì trông gì nên. — Thầy nói vậy thì thôi, tôi phải lo sửa. »

Chiều ngày ấy thấy trò ta đi xưng tội, sáng rước lễ. Rồi thì ăn ở ra người mới, khác xa thói cũ : trước cứng cỏi kinh địch, nay dịu dàng nhịn nhục. Việc nhà thờ, trước lơ láo nguội lạnh, rày siêng năng sốt sắng. Luật phép nhà, trước hay lồi lằm nhiều việc, nay giữ chín chắn mọi bề. Nói tắt một lời : cách ăn thói ở thấy đều ra khác, đến đôi khối vài tuần lễ, học trò đặt tên riêng cho va là Sà, làm Sà, (thánh, làm thánh, bởi tiếng Latinh Sanctus, học trò nói tắt). Có kẻ nói vậy mà khen, có kẻ kêu vậy mà nhạo, vì tưởng là anh ta giả hình. Song trò nầy cứ một mực vui vẻ nhịn nhục, mà miết tới đàng lành, chẳng hề ngừng bước. Ngày xưa thì bê hơn hết trong trường, mà ngày rày thì nên gương tốt cho chúng bạn.

Thầy giáo thấy vậy thì nói tư với trò ấy rằng : « Rày trò sửa mình đã khá hung, cứ như vậy luôn thì thiệt tốt. Mà sao năm ngoái năm kia không sửa cho sớm ? — Trước tôi cũng quyết sửa, mà sửa lơ lơ, thấy không được, rồi ngã lòng. Kỳ này tôi xin ơn Chúa rồi rán sức giữ một ngày cho kỹ hung, thử coi. Tôi xét lại, thấy đã giữ được, tôi mừng, mà quyết mai giữ một bữa nữa ; rồi cũng cứ từ ngày như vậy cho đến rày : trông ơn Chúa, tới đâu hay đó. »

Trò này bền đỗ trong đảng phước đức luôn. Đến năm 1885, tháng nghỉ học, về thăm nhà, mà chịu chết vì đạo tại quê hương mình.

Con thấy gương này thì chẳng còn dám nói chừa mình rằng : « Tính tôi vậy, tính tôi khác : khó nổi chừa khó nổi tập ; dễ thủng thủng, sửa lần hồi. » Vì nếu con có rán sức sửa mình bây giờ, mà sẵn có ơn Chúa phụ thêm, thì tính xấu nào trừ cũng được, thói tốt nào tập cũng quen. Chúa có phép làm cho những hòn đá này trở nên con cháu Abaraham, nghĩa là làm cho kẻ có tội trở nên lành nên thánh.

Vậy con coi gương này hãy quyết lòng :

1 — Con hãy tra tay sửa mình từ hôm nay, từ bây giờ, cho hẳn hồi, cho dứt vạt, mới được ; đừng bần giùn, đừng dụ dục, mà thất công.

2 — Con lo sửa mình nội một ngày hôm nay cho tận lực ; mai Chúa cho còn sống, thì con lo sửa một ngày nữa ; cứ từ ngày như vậy thì nhẹ lo, mà khỏi chán ngán.

3 — Con noi gương trò này mà giữ cho bền đỗ chín chắn như hồi mới tra tay sửa mình ngày đầu hết vậy.

36 — Xét mình sửa tính.

Bà thánh Mô-ni-ca khi còn thơ bé, thì ham học hành, yêu chuộng hơn đức lắm, cho nên mới vừa bảy tuổi, mà đã hiểu biết nhiều điều, nhưt là những lẽ trong đạo thánh, lại đặt lòng kính mến Chúa, thương yêu người ta.

Người năng vô nhà thờ, khi thì quì gối đọc kinh nguyện gẫm, khi thì sắp mình đánh ngực ăn năn.

Khi chơi với chúng bạn nữ nhi, thì hay kiếm chỗ vắng vẻ mà quì gối cầu nguyện. Ban đêm hễ khi nào thức giấc dậy, liền xuống giường quì gối đọc kinh cầu nguyện lâu lâu, rồi mới lên giường ngủ lại.

Hễ thấy kẻ ăn mày ăn xin, liền cho tiền cho bánh, cùng lấy lời hiền lành an ủi, tỏ tình thương xót. Xóm làng thấy người còn thơ ấu mà đã có hơn đức kính Chúa yêu người đường ấy, thì ai ai cũng ngợi khen thương mến.

Chẳng may có tài mà không khỏi tật, là người ăn cắp rượu trong nhà mà uống đã nhiều lần, mà cha mẹ chưa hay, song con đây tỏ biết rõ.

Ngày kia không biết nó giận chuyện gì, mà mắng người mê rượu, uống rượu trộm. Người nghe tiếng ấy, dường như chìm bao tỉnh lại, mới biết lỗi mình, mà buồn rầu hổ thẹn, liền cảm ơn con đây tỏ đã nói cho mình biết lỗi. Đoạn vô buồn sắp mình đánh ngực, ăn năn khóc lóc, quyết lòng chữa cải.

Từ đó về sau người hằng e sợ hoặc có lỗi lầm mà mình chẳng biết, nên mỗi ngày mỗi xét mình kỹ lưỡng, coi có điều gì lỗi thì ăn năn chữa cải ;

kẻ hoặc có chứng xấu nào mà mình không hay không biết như vậy chẳng.

Bởi đó càng ngày người càng cao hơn đức mà dặng làm thánh.

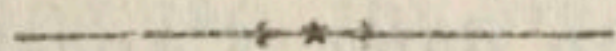
— Ấy vậy sự xét mình hằng ngày mà ăn năn chữa cải là phương thuốc mầu chữa tật linh hồn, và làm cho nên lành nên thánh. Vì ai ai cũng có chứng xấu trong mình, cho nên phải xem xét trong mình luôn : hễ thấy phát ra đâu, thì chặn đó, mới nên lành nên thánh được.

Vậy con coi tích này hãy dốc lòng :

1 — Mỗi ngày con mỗi xét : tình ý con muốn, mọi lời con nói, mọi việc con làm, cách con ăn ở, coi có đều gì tội lỗi mà ăn năn chữa cải.

2 — Thấy lỗi nào khó chữa, thì xin cha linh hồn chỉ cách thể cho con dễ chữa, cùng xin Chúa ban ơn cách riêng.

3 — Nghe ai chê trách con lỗi gì, thì con cam chịu, mà cảm ơn người ấy, cùng quyết chí sửa mình cho khỏi lỗi nữa.

37 — Noi theo gương thánh.

Xưa có một con trẻ tên là Angela Merixi, mới được ít tuổi mà ham việc đọc kinh, việc nghe sách lắm. Hằng quì gối bên mẹ mà đọc kinh, nghiêm trang tề chỉnh, dường như thiên thần quì chầu Chúa vậy.

Mỗi bữa đọc kinh hôm rồi, cha nó đọc sách hạnh thánh cho trong nhà nghe, thì nó ngồi bên mẹ mà nghe chu chu chăm chăm, sững sờ, chẳng hề động dặng. Vì nó muốn nghe cho rõ đức hạnh

các thánh, dặng chip vào lòng, mà học đòi bắt chước. Nó muốn phước tử đạo, muốn đi tu rừng, noi gương các thánh, song chẳng dặng, thì cứ ở trong phòng vắng vẻ, học may học thêu với chị; khi thì đọc kinh nguyện gẫm, khi thì hát bài ca vịnh mà ngợi khen Chúa, cùng ăn chay hãm mình, làm việc lành phước đức, chẳng hề chơi bời như trẻ trang lớp.

Khi Angela được mười tuổi, cha mẹ qua đời, nên hai chị em phải đến ở nhà cậu ruột. Những thương cha nhớ mẹ, khóc lóc đêm ngày, khẩn cầu cùng Chúa, xin thương linh hồn cha mẹ.

Khỏi hai năm con chị xuống bệnh chết gấp, không kịp chịu các phép sau hết; nên Angela áy náy lo sợ, không biết chị có được rồi linh hồn chẳng, thì cứ đọc kinh cầu nguyện cho chị luôn.

Có một lần đồng nữ này thấy chòm mây nhỏ ở dưới đất bay lên, có ánh sáng loà ra; trong ấy có thiên thần đem linh hồn chị mình lên, cùng nghe tiếng chị bảo rằng: « Hỡi Angela, em hãy đi đàng nhưn đức cho bền đỗ, sau sẽ hưởng phước với chị trên thiên đàng. » Angela nghe tiếng ấy rất đôi vui mừng, càng chí quyết lo bền nhưn đức một ngày một thêm.

Đến mười ba tuổi, mỗi ngày mỗi rước lễ: cứ mặc áo nhậm hãm mình, lấy roi đánh mình, nằm chiếu manh dưới đất, lấy đá gối đầu. Trót cả mùa Chay lễ ngày thứ hai thứ tư thứ sáu, thì chẳng ăn gì hết; còn ngày thứ ba thứ năm thứ bảy, thì ăn chút bánh mạch nha là thứ bánh hèn, với ba hột đào. Lại đi rao trong làng xóm mà xin ăn, cho ra đĩa hèn hạ, dặng người ta khinh dễ chê cười.

Angela chẳng kể chi phần xác, những hãm mình đánh tội, ăn chay chịu khổ luôn, mà đến chừng mười bảy tuổi, thì phương phi lịch sự dị thường, ai thấy cũng khen. Đoạn vô nhà dòng, nên gương nhơn đức, làm nhiều phép lạ, sau hết thì làm thánh,

Hễ việc gì có nghe có biết, có học, có tập thì mới giỏi mới thạo dặng. Bởi Angela ham nghe gương thánh, gẫn tập làm lành, nên đã dặng nhơn đức cả thể, thành thánh cao sang. Phần con muốn nên người nhơn đức, mà không học cho biết dặng nhơn nẻo đức, không tập làm việc lành việc phước cho quen, thì nên nhơn đức làm sao được ?

Vậy hãy bắt chước người mà dốc lòng :

1 — Con hãy chăm chỉ mà coi sách, nghe sách, nghe giảng dạy, cho thể sửa mình, biết dặng nhơn đức.

2 — Con hãy tập làm việc lành cho sớm cho quen, đừng rằng : đợi chừng khôn lớn sẽ hay. Vì hễ nhỏ tập dặng nào, thì lớn mới quen dặng ấy được.

3 — Liệu mỗi ngày cho có làm việc lành nào, chịu sự khó nào, dặng mà tập lập công tấn đức.

38 — Ham học đức hạnh.

Công chúa Ghizela là con vua Pipino nước Lang-sa, hồi còn nhỏ lắm, mà đã ham học việc lành phước đức. Nghe thầy dòng Ve-nan-xi-ô có tiếng nhơn đức, thì muốn học xơi người lắm : nài

xin hoàng hậu rước thầy ấy vào đền mà dạy mình.

Hễ gần đèn thì sáng. Học với người lành người thánh, thì nên lành nên thánh. Ghizela được mười tuổi, thì đã nên một đồng nữ nết na đức hạnh, danh tiếng vang lừng, lại thêm bề duông nhan đẹp đẽ. Cho nên vua Constantino thứ năm sai sứ đi nói cho thái tử con mình. Song Ghizela không chịu, một chí quyết giữ bậc đồng trinh mà lập công tu đức.

Khỏi bốn năm vua nước Scoxia đến nước Lang-sa, muốn gả bạn với người. Vua này còn nhỏ, lịch sự trai, lanh lợi hăn hoi, nên vua Pipino thương, muốn gả công chúa cho vua nhỏ ấy.

Ghizela biết ý thì ăn chay cầu nguyện kêu xin Chúa cứu chữa mà rằng : « lạy Chúa, Chúa đã ban nhan sắc cho tôi, nên ngời ta thấy tôi thì yêu chuộng. xin Chúa hãy cất sự tốt lành ấy đi, cho người ta thấy tôi thì chê bỏ, hầu tôi giữ dặng sự trinh khiết tôi đã dốc lòng giữ. »

Đ. C. T. nhậm lời, nên nội đêm ấy lác ăn cả mình công chúa, mặt mày bủi xủi, tay chơn giò giám, không còn hào nháng chút nào.

Vua cha lo thuốc thang cứu chữa thì công chúa rằng : « xin đừng lo thuốc mon làm chi vô ích : vì bệnh này là bệnh con xin Chúa ban cho con, dặng giữ đức đồng trinh cho trọn vẹn, nên không thuốc uào chữa dặng. »

Vua nhỏ nghe biết có sự làm vậy, thì từ giã vua Lang-sa mà về. Song chẳng khỏi bao lâu Chúa cho lành bệnh.

Kế tới vua nước Longobarde sai sứ đi nói mà người không chịu. Đoạn xin phép ra khỏi triều,

lập nhà dòng mà tu với một ít nhi nữ. Cứ đọc kinh nguyện gẫm, ăn chay đánh tội, làm mọi việc trong nhà, càng ngày càng cao hơn đức ; sau hết đã đăng sắc phong làm thánh.

-- Bồi Ghizela ham học cùng người lành người thánh, nên mới biết chê bỏ sự sang trọng thế gian, mà yêu chuộng đàng nhơn nẻo đức, nên đã được làm thánh, để tiếng tốt muôn đời.

Vậy hãy bắt chước người mà dốc lòng :

1 — Con hãy học gương lành gương thánh, cho biết chê bỏ sự làm sang làm tốt, kẻo sinh sự tội.

2 — Con hãy gấn sức chịu khó bỏ sự nọ làm sự kia mà lập công, mới bước tới đàng nhơn đức được.

3 — Con hằng phải kêu xin Chúa ban ơn nào cần kíp cho con giữ trọn những sự con quyết giữ.

---

38 — Ham học kinh sách.

Có một đứa nhỏ, tên là Spiridio, con nhà nghèo khổ. Dầu còn nhỏ lắm, mà bồi nhà khó khăn, cha mẹ bắt đi chăn chiên hoài, không có thể mà cho đi học đặng.

Nhưng mà mỗi bữa trẻ này vừa chiên đi ăn, thì cắp sách Thiên theo, vừa giữ chiên vừa học. Lăn hồi thông hiểu lễ đạo, sinh lòng sốt sắng, ái mộ việc lành, ham hơn đức.

Khi ở ngoài đồng, thì lo giữ bầy chiên, vừa học thiên phần chữ nghĩa, vừa đọc kinh nguyện gẫm. Khi vừa chiên về thì làm việc trong nhà, giúp đỡ cha mẹ. Hễ rảnh ra hồi nào, chẳng đọc kinh thì đọc chữ, chẳng ở không, chẳng chơi bời.

Bồi trẻ này ân cần việc bốn phận, chí thú sự học hành, thì đã nên người hơn đức, nên đáng thông minh, mà sau đăng lên làm giám mục và đăng làm thánh.

— Vậy nếu con nghèo khổ, không đi trường học đăng, thì bắt chước gương ông thánh này : vừa làm việc bốn phận, vừa học kinh học thiên, học sách lễ đạo, sách hơn đức, dầu chẳng dám trông được làm giám mục, làm thánh như người, ắt là cũng đăng khỏi ngu muội dốt nát, cùng hiểu biết lẽ thật đáng chính mà đi cho tới nước thiên đàng.

Việc đạo lý có biết rõ mới giữ nên, đàng hơn đức có biết rõ mới đi được : mà cho được biết, thì phải học.

Vậy hãy bắt chước người mà dốc lòng :

1 — Con hãy học thiên học nghĩa cho siêng, cho sớm, mới biết giữ đạo nên. Vì việc rỗi linh hồn là việc cần kíp nhứt cho mọi người mọi bậc, nên con phải rán học.

2 — Đừng rằng : mình nghèo khổ, mắc mớ lo làm ăn, mà cam bề dốt nát. Hãy bớt nội bấy giờ con chơi, bớt mấy giờ con nghỉ mỗi ngày, thì đã đủ hiếm giờ mà học được.

3 — Đừng thấy mình tối tăm độn trí mà ngã lòng, không muốn học. Vì hễ ngày ngày có siêng học, thì lâu lâu mới mở trí.

39 — Chăm lo phần rồi.

Xưa trong nước Lang-sa, tỉnh Artois, làng Amettes, có một đứa tên là Bê-nê-dic-lô, mới bốn năm tuổi, mà có lòng ái mộ việc thờ phượng lắm. Hằng ngày theo mẹ vô nhà thờ đọc kinh xem lễ, quì gối chấp tay, nghiêm trang tề chỉnh. hai con mắt xem lên bàn thờ. chẳng hề ngó lúc nào, khác nào thiên thần quì chầu Chúa vậy : nên ai thấy cũng khen, mà đoán trẻ này sau sẽ nên người đức hạnh.

Hằng ngày cứ lo học kinh nghĩa thiên phần, năng hỏi mẹ phải làm sao cho chắc rồi linh hồn, cho được chầu Chúa muôn đời trên thiên đàng.

Đến chừng trẻ này được rước lễ lần đầu, thì đã dặng lòng kính Chúa yêu người, nói sao cho xiết.

Cả ngày những đem lòng đem trí về sự kính mến Chúa, về việc rồi linh hồn : khi thì vô nhà thờ đọc kinh nguyện gẫm, khi thì coi truyện các thánh mà bắt chước ; rồi thì học hành, làm việc trong nhà ; chẳng có giờ khắc nào mà ở không, hay là chơi bời theo tính con nít.

Đến bữa ăn thì trẻ này dùng những đồ hèn hạ, còn món gì khá hơn thì để dành lại, mà cho kẻ khó khn nghèo đói.

Bởi Bê-nê-dic-tô hằng nhớ lời Đ. C. Giêsu phán rằng : Đặng lời lãi cả và thế gian, mà linh hồn

phải thiệt hại (phải phạt), thì nào dặng ích gì ? cho nên lạt lẽo hết mọi sự đời này ; chỉ lo phần rồi mà thôi. Dầu học hành chữ nghĩa, dầu làm việc phần xác, thì lòng trí cũng hằng nhớ việc rồi linh hồn luôn luôn, chẳng hề khuây lảng. Quyết bỏ hết mọi sự, vào nhà dòng mà lo cho chắc chắn. Xin đã nhiều lần, mà cha mẹ nói còn nhỏ chưa được đi nhà dòng, nên phải vâng lời cha mẹ...

— Bồi trẻ này chăm chỉ lo phần rồi mình từ hồi thơ bé, nên sau đã thành một người hơn đức phi thường, mà dặng đứng vào hàng thánh. Phần con thì sao.? Có nhớ đủ, lo đủ cho linh hồn con chăng ?

Vậy con hãy dốc lòng :

1 — Phải biết phải nhớ việc rồi linh hồn là việc cần kíp riêng cho con phải lo từ bây giờ, và hằng ngày, luôn luôn cho đến khi dặng,

2 — Phải ra sức lánh tội lỗi, chịu khó làm việc lành, mới thiệt là lo. Nhờ lời Đ. C. Giêsu phán có một kẻ rần sức, mới cướp được nước Thiên đàng.

3 — Mỗi ngày con hãy kêu xin Chúa ban ơn thêm sức cho con lo việc thờ phượng Chúa, việc rồi linh hồn cho chín chắn.

41 — Yêu hơn đức, chuộng học hành.

Ông thánh Tôma khi được năm sáu tuổi, thì đã biết cầm trí suy gẫm, ngợi khen Đ. C. T. ; vì đã tập luyện hồi còn nhỏ lắm. Hay nói về việc thiêng liêng, giảng giải về Đ. C. T.

Có nhiều lần trẻ nhỏ bỏ chơi, xúm lại nghe người giảng dạy đạo lý, tôn khen hơn đức. thì lấy làm vui lắm. Kẻ lớn cũng đến nghe, mà động lòng sa nước mắt.

Người ham việc học hành, yêu chuộng hơn đức, hay thương yêu kẻ khó khăn. Cha người thấy vậy, thì cho phép bố thí cho kẻ ăn xin mặc ý.

Nhiều lần ăn mày đến đông quá, bố thí đã hết đồ, mà cũng chưa đủ, thì người lên lấy bánh trái trong nhà bếp mà phát cho nó. Đầu bếp sợ mang tiếng, thì trình với cha người.

Có một bữa cha người bắt đặt người đương bọc đồ ăn trong nhà bếp vừa bước ra, liền biểu giở áo ra coi bọc những thứ gì. Người giở áo ra, thì thấy những hoa tươi tốt rơi xuống mà thôi, không có vật gì khác nữa.

Cha thấy phép lạ tỏ tường, liền mừng khóc, ôm con mà hứa rằng : « Từ này về sau hễ trong nhà còn dư đồng tiền miếng bánh nào, con muốn lấy mà bố thí cho kẻ khó khăn. thì cha cho mặc ý con. »

Khi người nên mười tuổi, cha người cho đi học tại thành Neapoli. Người sợ ở giữa thị thành, khó giữ mình cho vẹn sạch, thì chỉ quyết giữ sáu điều này cho chín chắn : 1 — Là giữ con mắt nhất nhiệm, chẳng hề xem điều gì trái lẽ. 2 — Là đọc kinh cầu nguyện cho siêng năng sốt sắng. 3 — Là kính mến Đức Bà cách riêng. 4 — Là ăn cần chỉ thú việc bổn phận học hành. 5 — Là ở nhà, chẳng đi chơi bời với chúng bạn. 6 — Là của cha mẹ phát cho, thì dùng tiết kiệm, hầu còn dư nhiều mà thí cho kẻ khó khăn.

Ây là sáu điều đã làm cho người tấn tới đáng trọng lành, và nên thông minh thánh trí.

Vậy con hãy dốc lòng noi theo gương người, mà tập luyện việc lành cho sớm, cùng chí quyết giữ sáu sự ấy cho ăn cần chín chắn.

42 — Chí thú học hành.

Trong nước Allemanha có một đứa nhỏ, con nhà nghèo khổ, ở gần trường học. Nó muốn học lắm, mà ngặt phải đi hái rau quơ củi, giúp đỡ việc nhà, lại nghèo khổ, không lấy gì mà sắm đồ học được.

Nó nghĩ rằng: thầy bề trên ư chim sáo, và yêu kẻ ham học, mình kiếm sáo, dâng cho ngài, mà xin học ké, hoạ may cũng được.

Ngày kia nó đánh bắt được cặp sáo, đem dâng cho thầy bề trên, người không chịu lấy mà rằng: « Mầy nghèo khổ, có bán thì tao mua, còn như cho, thì tao không thèm. »

Nó rằng: « Con không dám bán, có một ý dâng cho thầy mà thôi. — Mầy không chịu lấy tiền, thì muốn xin đi gì? — Tôi muốn xin một sự mà không dám nói. — Xin sự gì thì nói chớ? »

Nó quì xuống mà thưa rằng: « Con muốn học lắm, con xin học nhờ. — Ừ được, mầy học thì tao cũng dạy cho. »

Từ đó nó rần sức làm việc nhà cho mau xong, rồi thì chạy lại trường mà học. Hễ rảnh việc hồi nào, thì học luôn, chẳng hề chơi, chẳng hề nghỉ.

Bởi nó siêng năng việc cửa nhà, chí thú sự

học hành, lại sốt sắng cầu xin, thì Chúa ban ơn cho nó học giỏi; nên khỏi ít lâu nó đã trội hơn học trò trong lớp. Vì vậy các thầy giáo thương giúp cho nó học thành công.

Khi học mãn cuộc rồi, thì nó đã nên một người thông minh hơn đức, được lên làm thầy giáo, rồi lên chức linh mục, đến sau làm giám mục tài đức đủ bề.

— Con hãy suy : giả như nó biếng nhát thông dong như con bây giờ, thì chắc nó đã không tài không đức, không danh không vị gì, mà lại cũng thành một đứa nghèo khổ, cù bơ cù bất cả đời mà chớ.

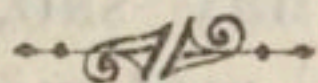
Vậy con hãy bắt chước người này mà dốc lòng :

1 — Con hãy siêng năng việc cửa nhà, chí thú việc học hành, cho tận tâm tận lực.

2 — Sốt sắng kêu xin Chúa soi lòng mở trí cho con biết những việc con phải làm, hiểu những điều con phải học.

3 — Bớt ngủ nghỉ, bớt chơi bời, kéo mất ngày mất giờ, mà làm không kịp việc.

Như vậy thì con đẹp lòng Chúa và sẽ được công thành danh toại

43 — Chịu khó hãm mình.

Cha Phan-xi-cô thuật tích này : người có nuôi một đứa giúp chừng mười ba tuổi, mới ở với người được vài tuần lễ.

Đến lễ Sinh nhật Đ C G. nhằm năm lạnh quá, mà nhà ở trống trải, phải chất một đồng lửa giữa nhà, mới chịu đựng.

Lễ nhứt nửa đêm rồi về nằm nghỉ, nghe nó nằm thút thít hoài, thì người hỏi : « Con đau sao mà khóc ? Nó thừa không. — Lạnh quá phải không ? — Thừa không. — Con nhớ nhà phải không ? — Thừa không. — Vậy con khóc chuyện gì, nói thật cho cha biết ? »

Nó iảng : « Hồi con giúp lễ, nghe hát : Chúa lạnh lẽo xuống sanh ngoài nội, để cho tôi ấm áp ở trong nhà, nên con thấy lạnh, con thương Chúa Hải đồng quá, cảm lòng không dặng, bắt khóc hoài. » — Nó vừa nói vừa khóc ào lên, làm cho người cũng khóc.

Đoạn người an ủi nó ít lời, biểu ngủ đi, kéo sáng ngày ngủ gục, song cũng nghe nó khóc ầm ức hoài.

Năm ấy lạnh riết cho đến lễ Ba vua, mà không thấy nó đắp chiếu khi nào, thì người hỏi : « Con không biết lạnh hay sao, mà không thấy đắp ? — Con cũng biết lạnh ít ít, mà nhớ Chúa Hải đồng lạnh quá, nên con không nỡ đắp. — Vậy mà có ngủ được không ? — Thừa con ngủ cũng được.

Đến mùa hè nóng nực không thấy nó dùng quạt như trẻ xứ ấy, thì người hỏi thử nó rằng : « Con không biết nực hay sao, mà không dùng quạt ? — Thừa quạt thì mát mặt, mà mỗi tay, tinh cũng cực bằng nhau, nên con không dùng. — Con đừng nói tránh, cha biết ý rồi, con hãy nói thật với cha. — Con thấy Chúa chịu khổ vì con quá lắm : phần con tội lỗi, răn chịu được chừng nào con chịu »

Thường thấy nó ăn những thứ hèn trong mâm, còn món nào ngon hơn thì chừa lại. Người ta hỏi sao không ăn món đó, thì nó nói : « Tôi ưa

thứ gì thì ăn thứ nấy, » Thật nó hăm mình cách kín đáo, không ai biết.

Người dậy cũng khá sớm, mà bữa nào cũng thấy nó đã thức dậy trước rồi: vô nhà thờ dọn đồ lễ, đọc kinh lần hạt riêng, đoạn đọc chung với bọn đạo, rồi giúp lễ.

Cả ngày thấy nó làm việc luôn, chẳng chuyện vãn chơi bời nghỉ ngơi giờ nào. Khi thì sửa soạn trong nhà thờ, khi thì dọn dẹp trong nhà, rồi thì tập đọc tập viết.

Người thấy vậy thì rằng: « Sao con cứ lúc thức làm hoài, không nghỉ không chơi giây lát cho thông thả giải trí? — Việc con làm cũng như không, chừng có mệt con cũng nghỉ. »

Bởi cách ăn thói ở rất tốt lành, nên người quyết cho vô trường học Latinh, sau làm thầy cả. Chẳng hay Chúa thấy nó đầy đủ công nghiệp, thì đem linh hồn nó về Thiên đàng lãnh phần thưởng nghỉ ngơi đời đời.

— Thật là gương đáng khen, đáng nhớ, đáng bắt chước mọi đàng.

Phần con đã chịu khó với Chúa ít nhiều gì chưa? Con phải biết: hễ có công, mới được thưởng, mà muốn có công, thì phải chịu khó với Chúa.

Vậy con hãy noi gương trò này mà dốc lòng:

1 — Hãy bớt ăn, bớt ngủ, bớt chơi bời, bớt những đồ chẳng cần kíp như trầu, thuốc, quạt, cho dặng hăm mình đến tội, theo gương trò ấy.

2 — Hãy chịu khó ép mình làm việc luôn, mà lánh sự phong lưu thông thả.

3 — Hãy nhớ Chúa đã chịu khổ cực vì con

quá lắm, thì lẽ nào con dám ở thong dong cho vui sướng.

44 — Vâng lời cha mẹ.

Ở họ kia có một đứa chừng mười hai tuổi, tên là Gioan, con nhà dư ăn, cha ruột mẹ ghẻ. Cha thì ham chữ nghĩa, bắt học liên li, chẳng cho nghỉ ngày nào. Mẹ thì ham công tiếc việc, bắt làm luôn không rảnh được giờ nào.

Gioan hằng gấn sức học cho thoả lòng cha, lo làm việc cho vừa ý mẹ, nên cả ngày chẳng rảnh đáng một đôi giờ. Hết học thì làm, hết làm thì học, nhiều khi vừa làm vừa học mới kịp.

Trong họ ai cũng khen là đứa giỏi, song trong nhà hằng bị cha la mẹ mắng, chẳng ngày nào khỏi. Nhưng mà Gioan cứ sẵn lòng vui mặt, lo làm theo ý mẹ cha, chẳng hề thấy nó buồn rầu nản nỉ.

Chú ruột nó thấy vậy thì rằng: « Sao mày không xin đi trường học hành tu thân, cho an cái phận ; ở đời làm chi cho khổ ? »

Nó rằng: « Tôi cũng muốn như vậy, mà Chúa đã dạy con cái phải vâng lời cha mẹ, tôi biết ý cha mẹ không cho đi, nên tôi phải bằng lòng chịu khó theo thánh ý Chúa định. Lại tôi không thấy khổ gì, bất quá thì học hành, thì làm việc, cho khỏi ở không sinh tội. Tôi ưng vậy, không muốn ở thong dong như các anh trong họ. »

Có một bữa rủi bề cái bát, mẹ ghẻ cứ cẳng nhằng rúc rĩa, cha nó nổi xung quát lầy năm ba roi. Nó lạy thú, nước mắt ròn ròn, song mặt mày vui vẻ, chẳng chút buồn rầu, nên cha nó

rằng: « Tao buồn đã nhưc mình, mới đánh mầy, mà mầy còn hí hửng nổi gì ! »

Nó rằng: « Cha mẹ thay mặt Chúa, có quở trách sửa phạt cách nào, con cũng phải chịu vui lòng, không dám xâu mặt. » Cha nghe con nói, thì động lòng sa nước mắt.

Dẫu nó giặng việc chẳng rời tay, mà mỗi tuần đều có xưng tội rước lễ, lại không mấy khi bỏ xem lễ ngày thường.

Cha sở thấy Gioan tốt tính, siêng năng sốt sắng, hay vâng lời chịu lụy, thì muốn cho nó đi trường học Latinh, làm thầy cả; mà cha nó không chịu, vì là con một, và cần kíp việc nhà.

Vậy con hãy noi gương trẻ này mà dốc lòng:

1 — Con hãy bắt chước mà vâng lời cha mẹ, cho bằng lòng vui mặt, mau tay lẹ chơn.

2 — Cha mẹ quở phạt, phải cam lòng chịu lỗi mà quyết chí sửa mình, chẳng nên buồn giận.

3 — Đừng nói lời gì, đừng làm việc gì sinh cơ cho cha mẹ nổi xung phát giận.

45 — Giúp đỡ cha mẹ.

Khi vua Gustave đi dạo, thấy con nhỏ kia đương xách nước một bên đằng, ngài ghé lại xin nước uống, rồi nói chuyện với nó, hỏi thăm phận sự nó thế nào.

Nó thưa ngay các sự lao đao khổ cực mình cho vua nghe, thì ngài động lòng thương mà dạy rằng: « Khổ vậy thì thôi, con hãy đi theo đến

thành Stockholm, ta sẽ lo cho con được phần sướng. »

Nó rằng : « Đội ơn ông. Tôi muốn lắm, mà đi không được, vì bốn phận tôi phải nuôi mẹ già đau yếu, không có thể bỏ được. »

Vua hỏi : « Mẹ mày ở đâu ? » — Thì nó chỉ ở trong cái lều gần đó. Vua liền bước lại mà coi, thấy một bà bình hoạn nằm trên rơm, thì cảm thương mà rằng : « Ó bà kia, tôi thấy bà khổ quá, thì rất đổi cảm tình ! »

Bà ấy rằng : « Nhờ có chút con nhỏ hiếu thảo này, nó lặn lội chịu khó nhọc nuôi dưỡng giúp đỡ tôi, chớ không thì tôi khổ hơn nữa, mà có khi chết đã hoánh để rồi, không còn cho đến rày. » Bà ấy nói đoạn, chảy nước mắt rùng rùng mà than rằng : « Xin Chúa trên trời làm phép lành và thưởng công cho nó. »

Vua Gustave nghe thấy việc hiếu thảo con nhỏ này, thì thương, muốn thưởng công cho nó : liền ban cho nó một bì bạc mà rằng : « Con hãy lấy bạc này mà dùng, cứ chí thú nuôi mẹ con cho tử tế hơn nữa. Ta là vua nước này, ta sẽ ban thêm cho mẹ con bay nữa. »

Vua về thành Stockholm, thì kể lại cho triều thần nghe mà khen ngợi, cùng bằng cấp phát tiền bạc cho hai mẹ con ấy luôn.

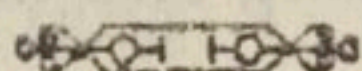
Vậy con coi tích này thì :

1 — Hãy noi gương con nhỏ này mà lấy việc giúp đỡ cha mẹ là chính việc bốn phận con phải lo cho toàn hảo.

2 — Dầu phải chịu khó nhọc mà giúp đỡ, thì cũng sẵn lòng vui mặt. chẳng dám từ nan.

3 — Phải tin thật hể con trọn niềm hiếu thảo, thì Đ C T. ban ơn cho con đời này, và thưởng con đời sau ; như lời Chúa đã phán hứa trong Sách thánh.

46 — Giúp cha phần hồn.

Có một bà goá kia nuôi hai đứa con : con chị tên là Ma-ri-a ; thằng em tên là Giuse. Hai đứa này tuy còn nhỏ lắm, mà bởi mẹ ân cần dạy dỗ, hay thuật gương nọ tích kia cho nó nghe mà bắt chước, nên nó đã có lòng ái mộ việc lành.

Ngày kia bà ấy kể tích ông thánh Đa-mê-on khi còn bé đi đàng, tình cờ được đồng bạc giữa đàng, không biết của ai mà trả lại cho chủ, nên lấy về mà dùng. Người tính có mua của gì cũng chẳng bằng để giúp linh hồn trong lửa luyện ngục liền đem đồng bạc xin thầy cả làm lễ cho linh hồn kẻ chết. Rồi mẹ lại nói thêm rằng : « Không biết hai đứa bay có được lòng tốt thế ấy chẳng? »

Khỏi ít lâu mẹ kêu con mà rằng : « Chú bay thấy bay giữ nết na khuôn phép, thì gởi thưởng mỗi đứa năm cắt, đây tao giao cho. Đứa nào muốn sắm cái gì, thì mua mặc ý. » Con nhà nghèo thấy mình được nhiều chừng ấy. thì vui mừng quá.

Đoạn con chị rằng : « Tòì giao lại cho mẹ đăng xin lễ cho cha. » Thằng em rằng : « Chị đã xin lễ cho cha, thì xin mẹ gởi phần em mà cúng cho Đức thánh Phapha. » (Vì nó đã nghe mẹ nói : Đức Giáo tông phải nhờ bốn đạo cúng cấp, mới đủ xây dựng).

Mẹ thấy con ham việc lành phước đức thì mừng. Khởi ít ngày thưởng mỗi đứa năm cái mà rằng: « Bạc hôm trước bay làm việc phước đức hết, nay tao thưởng cho thêm, để bay mua dùng mặc ý. »

Mã-ri-a rằng: « Con cũng giao lại cho mẹ, đừng xin cho cha một lễ nữa ». Giuse cũng xin gửi cúng thêm cho Đức Giáo tông.

Mẹ thấy vậy thì mừng, cảm ơn Chúa, và xin xuống ơn cho con được giữ lòng tốt như vậy luôn.

Bởi mẹ cần quyền dạy con hồi còn thơ bé, nên nó mới biết làm việc lành sớm thế ấy, ắt là nó càng lớn càng thêm hơn đức. Vậy chừng con có gia thất, thì hãy bắt chước mẹ này; song bây giờ con noi gương hai đứa nhỏ này.

Vậy con hãy nhớ :

1 — Chẳng những giúp phần xác cha mẹ, mà lại phải giúp phần hồn, giúp khi còn sống, và khi đã qua đời rồi.

2 — Giúp cha mẹ về phần hồn phần xác, mà cũng lo giúp cha mẹ thiêng liêng.

3 — Khi giúp được thì đừng sợ hao công tốn của, mới thật là giúp.

---

47 — An ủi cha mẹ.

Có một thầy cả ở nước Nhứt-bồn gửi thư cho nhà nhứt trình R T T. Đ C G. mà rằng :

Trong địa-hạt người có ông thầy thuốc đã cho vợ con anh em trở lại đạo, mà mình thì chưa. Dầu thầy cả khuyên dỗ đã lâu, mà cũng không chịu theo đạo.

Ông ấy có một đứa con nên bốn tuổi, tốt lành sáng dạ, đã chịu phép Rửa tội rồi, tên thánh là Raphael.

Ngày kia thầy cả thấy nó đến chơi, thì kêu vô nói chuyện, và hỏi rằng: « Con có biết kẻ giữ đạo chết rồi đi đâu không? » — Nó rằng: « Lên Thiên đàng. » — « Kẻ không giữ đạo chết rồi đi đâu? » — « Xuống hoả-ngục. » — « Vậy cha con thì làm sao? »

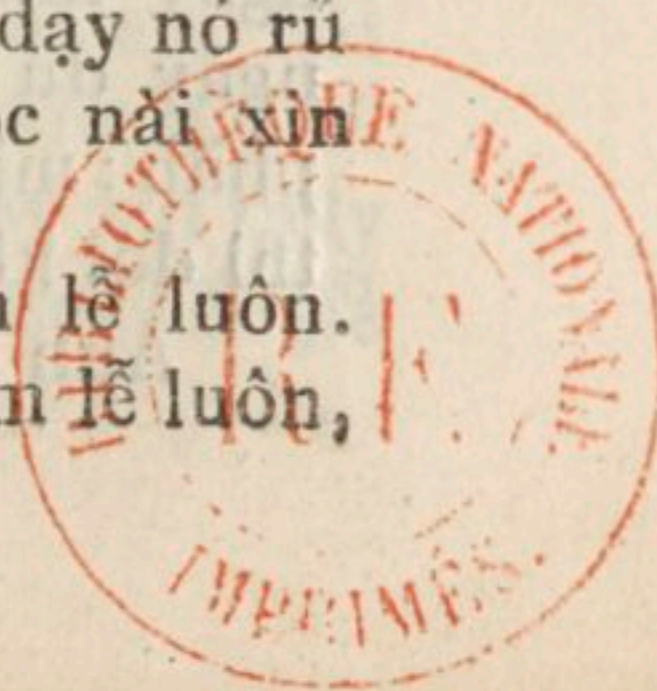
Nó mết mặt sưng sốt, rồi rung rung nước mắt mà thưa rằng: « Cha không theo đạo thì chết rồi phải xuống hoả-ngục, chớ sao. »

Thầy cả an ủi rằng: « Con đọc kinh cầu nguyện, mà khuyên cha con theo đạo, thì không sa hoả-ngục đâu mà con sợ. Hồi con đọc kinh hôm thì cha con làm gì? » — Nó rằng: « Cha con coi nhứt trình hút a phiến. » — « Vậy tối nay khi gần đọc kinh, con cất nhứt trình, giấu đèn hút đi, rồi rủ cha con đọc kinh với con. Rủ được như vậy, sáng mai lại đây, cha thưởng con một bức ảnh tốt nhứt. »

Sáng ngày nó tới lãnh phần thưởng, thì thầy cả hỏi rằng: « Cha con có đọc kinh không? » — Nó thưa rằng: « Có; con giấu nhứt trình, giấu đèn hút, rồi con dắt tay cha con lại đọc kinh giùm với chúng con. Cha con nói; Tao đọc không được. Con lấy sách đọc kinh của mẹ con đưa, thì cha con cũng đọc được. »

Thầy cả khen mà thưởng nó, lại dạy nó rủ cha đi xem cả ngày mai. Nó đã khóc lóc nài xin mà rủ được, vì cha thương con lắm.

Từ đó nó khuyên được cha đi xem lễ luôn. Nội tuần Adventô thấy có cha con xem lễ luôn,

chẳng sót bữa nào. Đến lễ Sinh nhật nửa đêm, ông ấy cũng đi, mà Đ C T. ban ơn giục lòng người ái mộ sự đạo, thì đến trình thầy cả rằng: « Bấy lâu nay tôi đi nhà thờ, vì con tôi khóc lóc nài xin, mà nay lòng tôi thiết tin mến đạo thánh, tôi quyết tình giữ phép đạo, xin ngài biên tên tôi vào sổ có đạo. »

Ông ấy chịu phép Rửa tội rồi, chẳng những là giữ đạo tử tế, mà lại đem được nhiều người theo đạo nữa.

Ấy Chúa rất nhơn lành hay nhậm lời trẻ nhỏ cầu nguyện.

Vậy con phải dốc lòng :

1 — Năng đọc kinh cầu xin Chúa giúp cha mẹ giữ đạo nên, được lên Thiên đàng.

2 — Có thấy cha mẹ trề nải nguội lạnh, thì con nhắc nhở nài xin người ân cần việc đọc kinh, xem lễ, xưng tội, rước lễ.

3 — Con không biết thế khuyên mời cha mẹ, thì xin cha thầy chỉ dẫn cho con biết.

---

48 — Thương cha giúp em.

Có năm đứa nhỏ con thợ kia tên là Phêrô. Thằng anh cả mới được tám tuổi, rũi mẹ chết, còn một mình cha. Nhảm năm cơ cần, làm việc cả ngày thâu đêm, mà không đủ nuôi con dại. Mỗi ngày đủ mua được cái bánh, về chia làm sáu phần : mình và năm con dại ăn cầm thực, cho qua thì đói khát.

Anh cả là Giuse thấy cha mình chịu khó

nhọc mà không no, bốn em cũng còn đói, thì thăm thiết đau lòng, lấy phần bánh đã chia cho mình mà ăn một chút đỉnh mà thôi; còn bao nhiêu thì giao lại, xin cha ăn hay là phát cho đứa nào mặc ý, vì mình ăn không được nữa.

Làm vậy đôi ba bữa, nó đi không nổi nữa, cha tưởng nó đau thì đem nó đi nằm, cùng đi rước thầy thuốc, rồi cứ việc đi làm.

Thầy thuốc coi rồi nói không thấy bệnh chi, một yếu trong mình mà thôi, song cũng phải uống thuốc một ít cho mạnh.

Nó rằng: « Xin thầy đừng cho thuốc, con uống không được. » — Thầy thuốc hỏi sao uống không được, thì nó thưa rằng: « Xin thầy đừng hỏi đều đó, tôi nói không đặng. » — Thầy thuốc quả trách, và hăm kêu cha nó về mà hỏi, vì có gì mà nó không chịu nói thật.

Giuse nghe sợ thì thú thiệt rằng: « Lạy ông, con thưa thiệt với ông, xin đừng nói cho cha con biết: là bởi con thấy cha con lặn lội làm việc khó nhọc đêm ngày, mà không đủ ăn cho no, bấy đứa em con cũng đói, nên con thăm thương chua xót, nhịn phần con cho cha và em ăn, mà giả đồ ăn không được; cho nên yếu liệt, chớ không phải đau bệnh gì. »

Thầy thuốc nghe nói, ứa nước mắt rằng: « Con không biết, hễ chẳng ăn thì phải chết sao? » Giuse rằng: « Con biết vậy mà con bằng lòng chịu chết, bớt miệng ăn, cho cha và các em bớt đói. Lại chết rồi con lên Thiên đàng xin Đ C T. thương giúp cha và các em con nữa. Vậy xin thầy về ghé mời Cha sở cho con xưng tội: nói dối giả đau, và rước lễ trước khi chết. »

Thầy thuốc rằng: « Con không chết đâu. Cha con làm việc siêng năng mà con cầu nguyện sốt sắng, thì Chúa là Cha rất nhơn lành, chẳng bỏ chúng con đâu. »

Đoạn ông ấy về nhà dọn một thúng đồ ăn, rồi đi với đầy tớ đem tới nhà ấy soạn ra; kêu mấy anh em nó ngồi ăn với mình. Khi ấy cha nó đi làm vừa về, ông cũng mời ăn với nhau một tiệc vui vẻ.

Từ đó thì nhà này khỏi đói, vì xóm làng nghe thẳng Giuse có lòng tốt với cha với em thế ấy, thì động tình thương xót: kẻ cho đồ ăn, đồ mặc, người cho tiền cho bạc, giúp đỡ qua thì eo hẹp.

Con thấy tích nầy thì biết: hễ kẻ hết lòng thương giúp cha mẹ anh em, chẳng quản chi thân mình, thì Đ. C. T. xui khiến nhiều người thương giúp nó ở đời này, cùng ban phần thưởng đời sau.

Vậy con hãy dốc lòng:

1 — Thương giúp cha mẹ anh em, chẳng kể công lao khó nhọc.

2 — Trong việc ăn uống thì kính uhuờng cho anh em phần hơn, mà mình chọn lấy phần thiệt.

3 — Ít nữa là đừng giành ăn tranh của với anh em, kéo sinh kinh địch, kiện cáo, tội lỗi.

---

49 — Dạy dỗ trẻ em.

Cha Tôma thuật tích nầy. Khi người ở họ kia, dạy bọn đồng nhĩ xưng tội lần đầu hơn hai mươi đứa, có ba chị em mồ côi mẹ, Con lớn mười hai tuổi xưng tội rước lễ vỡ lòng rồi; đứa kế mười tuổi; thằng nhỏ tám tuổi. Mất mẹ đã gần hai năm,

còn cha đi làm mùa cho ông câu trong họ, con
chị ở nhà lo cho hai đứa em.

Người lấy làm lạ, hỏi chức việc họ, mới biết con chị dạy dỗ nó hằng ngày, và lo cho nó hăn hòi tử tế. Cha nó cứ đi làm làm mùa kiếm lúa đủ ăn; còn các việc trong nhà thì ba chị em nó lo xong hết.

Đến ngày hai đứa được xưng tội rước lễ; người thấy con chị theo gìn giữ nhắc nhở hai em luôn, rồi nó cũng xưng tội rước lễ trong bữa ấy.

Rước lễ, cảm ơn rồi, nó cũng vô lạy tạ một lượt với bọn bao đồng, thì người hỏi nó rằng ; « Mầy dạy hai đứa em khi nào mà nó thuộc khá khá ? »

Đoạn người thưởng ba chị em ba bộ áo Đức Bà thêu, cùng dạy phú dặng mình làm con riêng

Đức Mẹ, mà giữ sự siêng năng sốt sắng cho bền đỗ, hầu sau lãnh phần thưởng quý trọng trên Thiên đàng. Nó mừng rỡ lãnh lấy, bái tạ mà về.

Phải chi kẻ làm cha mẹ, làm anh chị, biết lo dạy dỗ lập luyện trẻ con em mỗi ngày ít nhiều, ắt là thiếu chi trẻ nhỏ tốt, mà chừng nó lớn lên, sẽ nên người khôn ngoan đạo đức, khỏi khờ dại lung hoang.

Vậy con hãy noi gương ba trẻ này mà dốc lòng :

1 — Mỗi ngày con mỗi học đạo đức ít nhiều, hoặc hỏi cha mẹ, thầy bà, anh chị, hoặc coi trong sách vở mà học, thì mới trông nên người đạo hạnh dặng.

2 — Con hãy nể nhỏ, dạy biều, tập luyện trẻ em cho nó mau biết giữ nề na khôn phép, và mau thuộc thiên phần kinh sách.

3 — Con hãy cung kính vâng nghe anh chị chỉ biều dặng lành việc phước, mà học tập cho

---

50 — Kinh vâng Thầy cả.

Năm 1513 có hai thầy cả dòng ông thánh Đô-mi-ni- cô vào nước Italia. Dọc dặng thấy một đứa chừng mười tuổi đương chần chiêm, chạy lại chào mừng hai thầy ấy.

Thầy bề trên hỏi nó tên gì, thì nó thưa : « Tên con là Mi-ca e » — « Thánh hồn mạng con lớn lắm, mà con có biết người là ai không ? »

— « Người là Tổng lãnh Thiên thần, đã đuổi các thần dữ xuống hoả ngục. » — « Con có biết chữ không ? » — « Thưa con biết. » — « Ai dạy con ? »

— « Thừa mỗi bữa chiều tối con lùa chiên về, rồi mẹ dạy con học, cùng thuật chuyện nọ tích kia cho con nghe. » — « Mẹ con thông thái lắm hé! tên là gì? » — « Thừa là Đô-mi-ni-ca, cũng một tên như thánh bồng mạng dòng cha vậy. » — « Cha! con cũng biết ông thánh Đô-mi-ni-cô? » — « Thừa con biết. Kỳ xưa có một cha dòng ông thánh Đô-mi-ni-cô giảng tại nhà thờ họ con; ngài có cho con cái chuỗi, mà nói rằng: Nếu mỗi ngày con có lần hột và giữ cho bền đỗ, sau có học latinh, thì cũng được làm thầy cả dòng ông thánh Đô-mi-ni-cô như cha vậy. »

— « Mà con có lần hột không? » — « Mỗi ngày con có lần hột, găm mười lăm sự mẫu nhiệm. » — « Sau con cũng học latinh chứ? » — « Thừa nhà con nghèo lắm, con phải giúp đỡ cha mẹ. Lạy hai cha con thăm hai cha một chút, xin để con chạy theo chiên kéo nó đi bậy. »

Qua năm sau lập nhà dòng tại Vogheso rồi, thầy dòng ấy đến viếng cha sở, hỏi thăm tông tích Micae, và tỏ ý mình muốn xin cho nó đi học latinh, sau làm thầy cả.

Cha sở rằng: « Thằng đó tốt tính, mẹ nhưn đức. Hễ bữa nào tôi khoẻ làm lễ được, thì nó giúp lễ, mà mẹ nó rước lễ luôn. Ngặt một điều là nhà nghèo lắm, lại có một mình nó, nên phải giúp đỡ cha mẹ. Vậy thì cha đi thăm mà tính với cha mẹ nó thử coi. »

Cha mẹ dành cho Micae theo thầy dòng ông thánh Đô-mi-ni-cô. Micae được mười lăm tuổi thì mặc áo dòng; hai mươi ba tuổi lên chức linh mục; dạy trong nhà trường mười sáu năm; đoạn

làm bề trên nhà dòng ; rồi làm Giám mục thành Nepo ; được chức Cardinale ; sau lên quờn Giáo tông, hiệu là Piô V ; và đã làm thánh.

Vậy con hãy bắt chước ô. thánh này mà noi theo :

1 — Con hãy cung kính thương yêu thầy cả, vì người là đấng thay mặt Chúa mà lo cho linh hồn người ta.

2 — Hãy vâng nghe mà giữ theo lời người khuyên bảo chỉ dẫn cho trọn,

3 — Bắt chước ông thánh này mà lo làm việc bổn phận con cho trọn vẹn.

51 — Tôi tớ trung nghĩa.

Trong nước Đại-Pháp; xứ Rilurixenxi, có một đồng nữ, tên là Taureta, ở chẵn chiên cho chủ nhà kia. Về phần đời, thì trẻ này là tôi tớ nhỏ mọn hèn hạ, mà về phần đạo, thì người là một vị thánh hơn đức cao xa.

Đồng nữ này kính yêu chủ nhà như cha mẹ, thương yêu bầy chiên như con cái : chủ nhà sai biểu việc gì, dầu dễ dầu khó, thì cũng mau tay vui mặt, rần sức làm cho nên việc, Chiên dê có con nào đau yếu, thì ân cần xức thuốc, cho ăn, khác nào mẹ lo cho con vậy.

Mỗi bữa vừa rạng đông, đọc kinh rồi, lừa chiên ra đồng, kiếm nơi tốt cỏ mà cho ăn. Vừa giữ chiên, vừa đương bao bị cho chủ, chẳng hề ở không. Tay làm việc, miệng đọc kinh, trí suy gẫm, lòng mến Chúa,

Trẻ này nhiều khi nguyện gẫm sốt sắng quá, đến đôi ngất đi, quên hết mọi sự. Khi tỉnh lại,

thấy mặt trời đã gần lặn, mà mình chưa được bao bì, biết lấy gì đem về cho chủ, liền ngó lại một bên, thì thấy đã có bao đương rồi đủ số, mà lại khéo hơn, vì Thiên thần đã làm giùm; người liền quì gối tạ ơn Thiên thần.

Khi trẻ nầy làm việc thiêng liêng mà bất tỉnh như vậy, thì có Thiên thần giữ đoàn chiên thế, cho nên nó cứ nơi cỏ mà ăn, chẳng hề phá phách của ai.

Hễ lần nào đồng nữ nầy vào nhà thờ gần đó mà viếng Minh thánh Chúa, thì cầm cái gậy thế mình; bầy chiên cứ ăn xung quanh gậy ấy, chẳng dám đi xa. Lại chó sói tới bắt chiên, vừa thấy cái gậy, liền lui lại, không dám tới nữa.

Có một lần trời chuyển mưa, người lật dật lừa chiên về, chẳng may giữa đànng ầm ầm mưa xuống, người đứng lại, chiên vũ xung quanh, mưa nước chảy linh láng, mà người và chiên chẳng ướt chút nào.

Lại ngày kia gặp mưa to nước suối lớn, lừa chiên về chẳng đặng, người liền quì gối trên bờ suối kêu xin Chúa, đoạn lấy gậy đánh trên mặt nước, nước liền rẽ ra chừa đànng ráo cho người và chiên đi qua khỏi suối, nước mới nhíp lại.

Đến ngày Chúa nhật, lễ cả, thì trẻ nầy rất đôi vui mừng, vào nhà dòng gần đó mà xem lễ rước lễ.

Đói thì người ăn chút bánh thô hèn, khát thì uống chút nước lạnh. Hằng ngọ khen cảm tạ Chúa đã sinh dưỡng mình. Thấy cỏ tốt chiên no, thì tạ ơn Chúa, thế cho bầy chiên, vì Chúa đã nuôi dưỡng nó.

Càng ngày càng cao hơn đức, nhiều phép lạ; sau đi ăn tu và đặng làm thánh.

Vậy con hãy xem gương này mà dốc lòng :

1 — Nếu con có ở thuê mướn, thì hãy kính yêu, vâng phục chủ nhà, cho sẵn lòng vui mặt, mà rán làm cho trọn việc bổn phận tôi tớ.

2 — Có chăn trâu bò thì lo liệu cho nó ăn no, và giữ gìn cho khỏi phá phách của chúng.

3 — Ở ngoài đồng cả ngày, thì năng đọc kinh lần hạt, cùng làm việc gì chút đỉnh, cho khỏi ở không, mà đừng xúm nhau lú lắc.

---

52 — Giúp kẻ nghèo đói.

Có một trò nhỏ tên là Tôma, con ông Careios ở thành Villanova. Trò này ăn ở nết na sạch sẽ, sốt sắng khiêm hoà, hay thương giúp kẻ khó khăn lắm. Có nhiều bữa nhịn phần ăn của mình cho học trò nghèo đói ăn. Cũng có khi đi học về, dầu không mào, chơn không giày, mình không áo ngoài, vì đã thí cho kẻ khó khăn đói rách.

Mẹ nó rất nhơn đức, ngày nào cũng có dè riêng phần bánh mà cho lũ ăn mày. Nhiều khi nó tới đông, cho hết bánh mà chưa đủ, thì trò ấy xin mẹ lấy phần bánh của mình ăn mà phát cho nó.

Ngày nào trò này đã nhịn phần ăn của mình, dè thí cho kẻ nghèo đói, mà mình phải trống ruột, thì lấy làm vui lòng toại chí, cũng bằng kẻ đã ăn tiệc mỹ vị no nê.

Có một lần mẹ đi khỏi, không dè bánh mà cho ăn mày. Khi nó tới xin, trẻ này kiểm bánh không được, thì cho mỗi đứa mỗi con gà con.

Đến chừng mẹ về thì thưa lại rằng : « Lạy mẹ, nếu mẹ sợ mất gà, thì mẹ có đi đâu cũng dè bánh

bổ thí cho sẵn, dặng ở nhà con cho ăn mày. Hôm nay nấu đến xin, con kiếm không ra bánh, nên phải cho mỗi người mỗi con gà. » Mẹ thấy con càng hơn đức, càng mắng thăm, chẳng quở trách lời gì.

Hễ mẹ có phát tiền cho nó mua đồ dùng tự ý, thì nó lấy mà mua trứng gà, đem cho kẻ yếu liệt trong nhà thương.

Nó ham vui việc bổ thí làm vậy, là bởi lòng kính mến Đ. C. G. ; vì nó hằng nhớ lời Chúa phán rằng: « Bay bổ thí cho kẻ khó khăn, ấy là bổ thí cho Tao. »

Trò này đọc kinh xem lễ rất sốt sắng, nghe giảng dạy chăm chỉ, mà nhớ đủ đều. Khi về nhà ăn cơm rồi, rủ trẻ nhỏ trang lứa xúm lại, mà nói các đều thầy cả đã giảng cho nó nghe, cùng cắt nghĩa rõ ràng chí thiết, đến đôi kẻ lớn cũng chạy lại nghe, mà động sa nước mắt.

Trò này sau học hành thông thái, hơn đức, đã lên làm giám mục, tài đức đủ bề, cùng dặng sắc phong làm thánh.

Phần con có khi nào nhìn ăn, ít nữa là bớt những đồ dư dật của riêng con, mà cho kẻ ăn mày ăn xin chưa ?

Vậy coi tích này thì hãy dốc lòng :

1 — Con hãy nhớ lời Chúa phán : « Bay bổ thí cho kẻ đói khát, ấy là bổ thí cho Tao. »

2 — Cho của, giúp công, giúp lời an ủi : ba cách ấy con giúp được cách nào, thì lo mà giúp.

3 — Con phải biết : dầu thí cho kẻ đói khát một chén nước lã vì Chúa, thì cũng dặng công trên trời Chúa thưởng, như lời Người đã phán.

53 — Khiêm nhượng vui vẻ.

Hoàng thái tử tên là Casimirô, hồi còn thơ bé đã ham hố sự học hành, sốt sắng việc kinh sách, hằng giữ khuôn phép nét na, khiêm nhượng vui vẻ : chẳng hề cãi cọ tranh cạnh với ai, cũng chẳng nói giễu cợt chọc ghẹo.

Cả ngày thái tử có việc luôn : khi thì học hành coi sách ; khi thì đọc kinh cầu nguyện ; rồi thì làm việc phần xác, chẳng ở không hồi nào, cũng chẳng đi chơi bời như trẻ nhỏ khác.

Vì vậy cho nên chưa được mấy tuổi, mà đã thông minh hơn đức trời xa các kẻ trang lớp.

Dẫu trẻ này thông minh tài trí hơn mấy anh em, song cách ăn ở rất nhỏ nhoi khiêm hạ : cái gì cũng nhường cho anh em phần hơn, mà để phần kém cho mình.

Tuy người là hoàng tử, ở chốn triều đường, vinh hoa sung sướng, mà cứ hăm mình đánh tội, mặc áo nhám trong áo chức ngoài, ăn uống khô hạn, thức khuya dậy sớm ; nhiều lần quì gối trước nhà thờ đọc kinh nguyện gẫm thâu đêm, chẳng kể đất ướt, sương sa, gió lạnh.

Khi nên mười tám tuổi, thì người dốc lòng giữ đức đồng trinh, chẳng lo dôi bạn, cho nên càng hăm mình nhất tâm hơn nữa.

Đến sau phải chọn lên làm vua, thì càng tỏ tài cao đức trọng hơn nữa, cho nên Toà thánh đã tôn lên làm thánh.

Hoàng tử này bỏ cao sang, tập lên hạ, cho nên Chúa đã nhắc lên làm vua làm thánh ; y như lời Chúa phán : « Kẻ hạ mình xuống, thì Chúa

nhắc lên ; kể tâng mình lên, thì Chúa hạ xuống ».

Phần con hèn hạ, mà muốn sang ham sướng, thì nữa sau nên cái gì ?

Vậy con nầy bắt chước người nầy mà dốc lòng :

1 — Con hãy tập ở khiêm nhượng nhỏ nhoi, mà kính nhường anh em.

2 — Ăn nói dịu dàng vui vẻ với người ta, đừng có cãi cọ chống báng.

3 — Hãy nhớ mình hèn hạ tội lỗi, mà đừng có cậy tài ỷ thế, khinh dễ lẫn lút ai.

54 — Hiền lành nhịn nhục.

Có một đồng nữ kia, tên là Zita, con nhà nghèo khổ, đi xem lễ nghe đọc sách Evang, lời Đ. C. G, dạy rằng : « Bay hãy học cùng Tao mà ở hiền lành và khiêm nhượng trong lòng.

Nó về nhà hỏi mẹ hiền lành khiêm nhượng là làm sao, xin nói cho con học, mà giữ lời Chúa dạy. Mẹ rằng : « Hiền lành là lòng muốn, lời nói, việc làm đều nhưn ái, chẳng muốn, chẳng nói, chẳng làm đều gì hại ai. Ai có làm dữ cho mình thì mình cũng làm lành cho nẫu. Còn khiêm nhượng, thì biết mình là không, mình là vật hèn tội lỗi, mình có được cái gì khá, cũng là của riêng Chúa ban cho mới có ; cho nên khinh dễ mình, mà kính mến Chúa và tôn trọng người ta. »

Zita nghe thì chí thú học tập. Đến chừng mười ba tuổi, thì ở tới với nhà giàu kia tại thành Luca.

Bởi Zita giữ lời Chúa dạy mà sửa tính rèn òng, thì đã nên một trẻ hiền lành nhịn nhục, sốt

sắng siêng năng, vâng lời chịu lụy, đức hạnh đủ bề. Nên chủ nhà thương yêu chẳng khác chỉ con ruột vậy.

Mỗi ngày sáng sớm nó vào nhà thờ đọc kinh xem lễ, rất nghiêm trang sốt sắng. Rồi chạy về làm việc nhà, chẳng bê trễ việc nào, mà lại giỏi hơn các đứa tôi tớ khác.

Hễ chủ có sai biểu việc gì, nó vâng lời làm nhậm lẹ, mà hăn hỏi tử tế, theo ý chủ mọi đàng.

Tôi tớ thấy chủ nhà thương yêu Zita hơn, thì phân bì ganh gổ, nói xóc ốc, mắng nhiếc nhiều lời sỉ nhục. Song Zita hằng an lòng vui mặt mà rằng : « Tôi có lỗi, thì xin chị hãy thứ tha, như Chúa trên trời tha lỗi cho chị vậy, xin đừng giận mà tội. »

Bởi Zita khiêm nhượng nhỏ nòi, hiền lành nhin nhục thể ấy, nên dầu đứa ghen tương, cũng động tình cảm mến.

Đến chừng mười bảy tuổi, có kẻ đi nói, song người không chịu, một khấn giữ đức đồng trinh trọn đời, mà thờ Chúa cho chí thiết hơn.

Zita càng khôn lớn, càng cao hơn đức, được lên bậc Chơn phước trong Hội thánh.

Phần con thì sao ? Đã tập ở hiền lành, khiêm nhượng như lời Đ. C. G. dạy chưa ?

Vậy con hãy noi gương trẻ này mà bắt chước :

1 — Con hãy nhớ lời Chúa dạy đó, mà ép mình sửa tính cho thuần thực dịu dàng.

2 — Khi ai làm sỉ nhục cho con, dầu phải dầu trái, thì con đừng giận hờn thù oán, vì đó là dịp tốt cho con tập khiêm nhượng nhin nhục.

3 — Con hãy cầu nguyện và làm ơn cho kẻ

làm khốn con, theo lời Chúa dạy, theo gương Chúa làm.

55 — **Nhơn đức sạch sẽ.**

Trong nước Italia, thành Xienna, có một đứa nhỏ, tên Bernardino, con nhà sang trọng. Chẳng may cha mẹ mất sớm, cô ruột nuôi làm con.

Trẻ này tính khí thật thà hiền hậu, vui vẻ với người ta, khiêm hoà với chúng bạn, sốt sắng kính mến Chúa, cùng trầu mến Đức Mẹ lắm ; lấy sự đọc kinh, xem lễ làm quý vui hơn hết.

Bởi thật lòng mến Chúa, nên cũng hết dạ yêu người : hễ thấy kẻ khó khăn tàn tật, thì tỏ lòng thương xót giúp đỡ.

Có một bữa bà cô đuổi lũ ăn mày, thì Bernardino rằng : « Xin cô hãy bố thí cho nấu, đừng đuổi nấu ra không, mà đến bữa ăn cháu nuốt chẳng xuống. »

Cô thấy cháu thương xót kẻ khó khăn đường ấy, thì vui mừng, mà bố thí rộng tay, cùng khuyên cháu giữ nhưn đức yêu người cho bền đỗ.

Khi Bernardino được bảy tuổi, thì giữ chay lòng mỗi ngày thứ bảy, mà kính Đức Mẹ, và giữ luôn cho đến trọn đời.

Đến chừng mười một tuổi đi học với thầy thông thái tại thành Xienna. Nhỏ mà học hành giỏi, nhưn đức nhiều, nên ai nấy cũng thương yêu.

Trò này ăn nói nhu mì, nét na dằm thắm, giữ ngũ quan nhứt nhiệm; chuộng đức sạch sẽ, góm sự tư tà, đến đôi hễ nghe một lời tục tĩu, liền dùng mình kinh hãi, góm ghiếc phi thường.

Các học trò thấy vậy, thì chẳng dám nói lời gì dơ nhóp trước mặt Bernardino. Hễ thấy trò này đến, liền bảo nhau rằng : Bernardino đến đó, ta hãy giữ, đừng nói lời gì dơ nhóp, kéo mất lòng trò.

Bernardino được mười bảy tuổi, thì vào nhà dòng Đức Mẹ. Hễ học hành rồi, thì ra nhà thương, sửa soạn thuốc men, giúp đỡ kẻ liệt ; làm gương các nhơn đức, và đã đăng sắc phong làm thánh.

Vậy con hãy noi gương mà dốc lòng :

1 — Hãy giữ ngũ quan cho nhất nhiệm : đừng xem, đừng nghe, đừng nói, đừng làm đều gì dơ dáy.

2 — Giữ trí giữ lòng, đừng suy nghĩ, đừng ước muốn đều gì quấy quá. Có thấy nó xảy ra trong trí, liền kêu Giêsu, Maria, Giuse xin cứu, mà bỏ đi tức thì.

3 — An chay, hãm mình, chịu khó làm việc luôn, năng xưng tội, rước lễ, đọc kinh cầu nguyện, mới giữ được nhơn đức này cho trọn vẹn.

56 — Nết na khuôn phép.

Có một thằng bé tên là Phan-xi-cô nghe mẹ nói : trẻ nhỏ mà lo tập giữ nết na phép tắc, thì mau nên người đức hạnh, được Chúa thương, người ta mến, cha mẹ mừng lắm, liền xin mẹ nhắc nhở cho nó học tập khuôn phép.

Bởi trẻ này chăm chỉ tập mình, nên chưa được mấy tuổi, mà đã biết hãm mình sửa tính, ại mộ việc lành phước đức, ham đọc kinh nguyện

gấm, ăn ở nết na, khiêm hoà vui vẻ, chẳng chàng như kẻ lớn, chẳng lau chau như trẻ nhỏ.

Có một lần mẹ thấy nó cất mào xuống mà lăn hột, thì biểu đội mào lên, vì trời lạnh quá, nó liền thưa rằng : « Giả như có bà hoàng hậu trong nước ở đây, ắt là con phải cất mào. Vậy con lăn hột trước mặt Hoàng hậu trên trời, con phải cất mào mới nhằm phép. » Mẹ thấy con khôn ngoan hơn đức, thì mừng mà cảm ơn Chúa.

Nó cứ đọc kinh, lăn hột, cầm cục làm việc trong nhà luôn, chẳng nghỉ chẳng chơi, thì mẹ biểu đi chơi với trẻ nhỏ. Nó rằng : « Mẹ dạy thì con phải vâng ; chớ con không lấy sự chơi bời làm vui cho bằng đọc kinh ngợi khen Chúa. »

Khi nó được mười ba tuổi, thì vô giúp việc trong nhà dòng một năm, theo lời mẹ đã khẩn. Tuy nó chẳng phải là phận đi tu, nhưng mà nó giữ luật nhà dòng chín chắn mọi bề ; hãm mình đánh tội, kiêng thịt rượu, ăn khô khan, thức khuya dậy sớm, siêng năng cần mẫn, vâng lời chịu lụy, khiêm nhượng hiền lành, vui vẻ nhậm lễ, cho nên các thầy đều lấy làm lạ mà thương mến lắm.

Có một bữa thầy cả làm lễ hát, mà trong bình hương không có lửa, dạy nó đi lấy lửa. Nó chạy xuống bếp, mà kiếm không được cái gì đựng lửa, liền lấy vạt áo mình đựng lửa, đem lên bỏ vào bình hương. Lửa đỏ mà áo không sém. Mọi người thấy sự lạ kỳ, thấy đều sửng sốt.

Sau càng cao hơn đức, càng nhiều phép lạ, không kể ra đây, hãy coi trong hạnh thánh người thì rõ.

Bồn tình con nít là như vải trắng : hễ nhuộm đen thì đen, nhuộm đỏ thì đỏ. Bé tập nét na đức hạnh, thì nên lành nên thánh, là sự thường thấy xưa nay.

Vậy con hãy lo tập :

1. — Giữ khuôn phép nét na trong cách ở, trong lời nói, trong việc làm.

2 — Dầu khi đọc kinh nhà thờ, dầu đọc ở nhà hay là nơi nào, con cũng giữ trí bề trong, giữ phép bề ngoài, cho xứng đáng mình đương tâu xin trước mặt Chúa, là Vua cả trên hết các vua.

3 — Ngày nào con cũng lần hạt sốt sắng mà xin Đức Mẹ giúp con được bắt chước theo gương ông thánh này.

57 — Năng dốc lòng lại.

Bà thánh Catarinà Xenenxi khi nên năm sáu tuổi, thì đã có lòng kính mến Chúa chí thiết, ham việc đọc kinh nguyện gẫm, yêu sự bãm mình đánh tội, giữ nét na đảm thắm như kẻ lớn, không chơi bời giỡn hớt như trẻ nhỏ. Hằng chăm chút bắt chước gương phước đức các thánh đã làm xưa, cho nên càng ngày càng tấn tới đàng hơn đức.

Cả ngày đều có việc luôn : khi thì đọc kinh nguyện gẫm, rồi làm việc trong nhà giúp cha mẹ anh em ; khi thì rủ trẻ đồng nữ tới mà dạy lẽ đạo, cho nó biết thiên đàng hoả ngục, biết kính mến Chúa, thương yêu người ta ; biết lo việc rồi linh hồn, cùng khuyên nó tập tành hơn đức. Nhờ lời người dạy, gương tốt người làm, nên trẻ nhỏ, có

nhiều đũa bắt chước, tập hãm mình đánh tội siêng năng chịu khó, ham hố việc lành.

Đến chừng người được mười bốn tuổi, tuy đã khấn giữ mình đồng trinh trọn đời, nhưng mà phải vâng lời mẹ ép, ăn mặc lịch sự, đeo bông bạc vòng vàng theo thói thế gian.

Chẳng hay lần hồi ra trễ nải việc kinh sách, lơ láo đàng nhơn đức, chẳng còn sốt sắng hân hoi như trước nữa.

Giả như người chẳng hồi tâm dốc lòng lại, theo ơn Chúa, âu là đã chẳng được làm thánh, mà lại hiềm nghèo về phần rồi linh hồn.

Vậy có một bữa người nghĩ lại, thấy mình sa sút bê bán đường ấy, thì tức mình, liền quì gối xuống đất, ăn năn khóc lóc, dốc lòng từ bỏ mọi sự thế gian, lo sửa tính hãm mình chịu khó theo gương Đ. C. G. Đoạn khấn hứa lại giữ mình đồng trinh trọn đời, rồi lấy kéo hót tóc mình đi cho ra xấu.

Mẹ thấy con chẳng chịu sửa soạn mà lấy chồng, thì tức giận giam phạt trong nhà, bắt làm việc tội tởm khó nhọc cả ngày, chẳng cho rảnh giờ nào mà đọc kinh coi sách; chẳng được ăn chung với cha mẹ anh em; lại phải dọn bàn hầu hạ cho đến khi trong nhà ăn rồi, mới được ngồi ăn một mình nơi hèn hạ.

Người phải giam phạt như vậy đã trót một năm, song cứ bằng lòng vui mặt, chẳng hề buồn rầu than trách. Cả ngày những ra sức làm việc cho vừa ý mẹ, mà tay làm thì lòng nhớ đến Chúa, cho nên đã được nhiều ích nhiều ơn.

Có một bữa người đương thăm thi với Chúa, cha người thấy có con chim bồ câu bay xuống độ

trên vai người, và mặt mày người liền hoá ra tốt lành vui vẻ lắm, thì chạy lại nói với vợ rằng: «Mình thấy phép lạ Chúa thương Catarina cách riêng, nên phải đề mặc ý nó, muốn giữ mình đồng trình trọn đời thì giữ; đừng có ép nó lấy chồng làm chi.

Từ ấy cha mẹ chẳng còn ngăn trở, nên người được thong thả, mà ăn chay hãm mình, đọc kinh nguyện gẫm tấn tới đàng hơn đức một ngày một hơn.

Vậy con hãy bắt chước trẻ này mà dốc lòng :

1 — Con thấy truyện này thì biết lo sợ mà xét mình lại coi con có bê trễ việc lành chẳng. Có, thì lo sửa lại cho kịp, kéo một ngày một sa sút mà hiềm nghèo phần rỗi.

2 — Năng xét những việc lành con đã dốc lòng làm, và năng dốc lòng lại mà làm cho chín chắn hơn.

3 — Hãy chí quyết một lòng vác thánh Giá theo chơn Chúa, dầu phải chịu khó nhọc thế nào cũng vui lòng.

58 — Dốc lòng vững chắc.

Có một trò nhỏ tên là Sabba, trí khôn sắc sảo, chí khí vững vàng: hễ dốc lòng làm việc gì lành, thì cứ giữ làm cho trọn vẹn, chẳng hề sai chệch, cho nên mau tấn tới đàng hơn đức lắm.

Khi Sabba được mười tuổi, cha mẹ trảy đi ở phương xa, thì gởi con ở với cậu ruột. Bối nhà cậu nhà chú khi thì thuận, khi thì nghịch với

nhau, Sabba thấy vậy thì xét sự đời hay đòi thay tráo chác, nay vậy mai khác, khó nổi tu đức lập công; liền dốc lòng bỏ thế tục mà vào dòng ẩn tu cho an lòng làm tôi Chúa.

Vậy Sabba lén trốn xin vào nhà dòng, thì bề trên dòng cho ở. Cậu và chú đến nhà dòng khuyên lơn dỗ dành mấy, cũng không chịu về, cứ khẩn khẩn một bề, mà rằng: « Cháu đã quyết lòng khi tục tinh tu, xin cậu, xin chú mở lượng khoan duông để cho cháu giữ sự đã dốc lòng giữ. Vì hễ tu thì tu cho trót, chẳng lẽ mới quyết vào đây, mà ít bữa đã nhảy về. »

Có một bữa người làm việc trong vườn, thấy trái chín đỏ rụng dưới gốc cây thì thềm, lượm lên muốn ăn; song nghĩ lại, có ăn thì lỗi luật nhà, vì cấm ăn ngoài bữa, liền quăng xuống đất mà rằng: Tôi mê ăn thề này sao? Tôi dốc lòng từ này cho đến chết chẳng hề ăn trái nào nữa.

Mà thật người đã giữ trọn, từ đó cho đến lớn đến chết, cứ hết các thứ trái cây; và nên hơn đức phi thường, cùng đã được sắc phong làm thánh.

Con coi tập này, có khi nghĩ rằng: Trẻ nhỏ tốt quá, thánh quá, mình ben theo sao kịp, thì có câu tục ngữ đáp lại rằng: Đừng thấy biển rộng mà lo; biển rộng mặc biển, chèo cho có ngăn. Đàng hơn đức thì rộng, mà có nhiều ngỗ vô; ai vô ngỗ nào, cũng được hết.

Không phải là bắt chước hết mọi người mọi việc một lượt đầu mà ngán. — Con lựa một việc lành nào xứng hạp và cần kíp cho phận sự con

hơn hết, mà chỉ quyết tập luyện một việc lành ấy cho thuần thục vẹn toàn, rồi các sự lành khác cũng tiếp theo. Vì các việc lành, các nhơn đức là như một dây xà tích, tuy có nhiều khoen khác nhau, mà dính liú liên lạc với nhau hết. Hễ níu được một khoen, thì các khoen khác cũng riu riu theo lần. Cho nên hễ con rán tập được một nhơn đức cho trọn, thì các nhơn đức cũng theo.

Về nết xấu cũng vậy, con coi nết xấu nào hay làm hại trong linh hồn con hơn hết, thì con chỉ yếu khử trừ nó cho tận tuyệt, tự nhiên các nết khác phải tháo lui. Vì tướng cả ngã thua, thì quân lính vỡ chạy. Cho nên sách Gương phước rằng : Phải chi mỗi năm con nhờ rỗi được một nết xấu, ắt con đã mau nên người nhơn đức rồi.

Vậy : 1 — Hễ con dốc lòng làm việc lành nào, thì mỗi ngày mỗi nhắc nhở mình mà làm cho trọn vẹn.

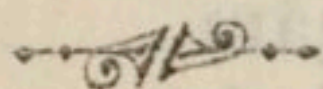
2 — Dốc lòng khử trừ nết xấu nào, thì kiếm thế kiếm cách mà trừ cho được.

3 — Mỗi ngày mỗi kêu xin ơn bền đỗ. Nhớ lời Đức Chúa Giêsu phán hứa : « Ai bền đỗ cho đến cùng, thì nấy đăng rỗi. Hãy xin, thì sẽ đăng »

✻ CHUNG ✻

MỤC LỤC

1. — Đức tin mạnh mẽ	5
2. — Đức cậy vững vàng	6
3. — Đức mến sốt sắng	8
4. — Tin cậy kính mến	11
5. — Lánh sự dị đoan	12
6. — Kính Minh thánh Chúa	13
7. — Rước lễ sốt sắng	15
8. — Rước lễ hằng ngày	16
9. — Xem lễ ngày thường	18
10. — Kêu tên Giêsu Maria	20
11. — Làm dấu thánh Giá	22
12. — Tin cậy Đức Mẹ	25
13. — Tôn kính Đức Mẹ	27
14. — Thảo kính Đức Mẹ	28
15. — Triu mến Đức Mẹ	31
16. — Đọc chuỗi Mối khôi	32
17. — Vào họ Mối khôi	35
18. — Áo Đức Bà	37
19. — Tháng Đức Mẹ	39
20. — Thiên thần giữ mình	41
21. — Thiên thần cứu chữa	43
22. — Kính thánh Giuse	45
23. — Kính thánh Bồn mạng	48
24. — Đọc kinh hôm mai	53
25. — Cầu xin sốt sắng	55
26. — Hãy xin thì đặng	57
27. — Cầu cho cha mẹ	59
28. — Cầu cho ông bà	60

29. — Cầu cho Hội thành	62
30. — Cầu cho kẻ mắc nạn	64
31. — Sự nguyện gấm	65
32. — Năng vô nhà thờ	68
33. — Đọc kinh ăn cơm	71
34. — Dâng mọi việc cho Chúa	74
35. — Sửa mình tòn tỉnh	75
36. — Xét mình sửa tính	78
37. — Noi theo gương thánh	79
38. — Ham học đức hạnh	81
39. — Ham học kinh sách	83
40. — Chăm lo phần rỗi	85
41. — Yêu hơn đức, chuộng học hành	86
42. — Chí thú học hành	88
43. — Chịu khó hãm mình	89
44. — Vâng lời cha mẹ	92
45. — Giúp đỡ cha mẹ	93
46. — Giúp cha phần hồn	95
47. — An ủi cho mẹ	96
48. — Thương cha giúp em	98
49. — Dạy dỗ trẻ em	100
50. — Kính vâng thầy cả	102
51. — Tội tớ trung nghĩa	104
52. — Giúp kẻ nghèo đói	106
53. ... Khiêm nhường vui vẻ	108
54. — Hiền lành nhịn nhục	109
55. — Nhơn đức sạch sẽ	111
56. — Nết na khuôn phép	112
57. — Năng dốc lòng lại	114
58. — Dốc lòng vững chắc	116

IMPRIMERIE DE QUINHON

QUINHON (Annam)

Những sách cho trường sơ-học

	\$
Phép đánh vần.....	0.03
Của tôi tập đọc.....	0.05
Con nít học nói.....	0.10
Gương tốt đồng nhi.....	0.20
Ấu học trưởng thành thân.....	0.10
Lục súc tranh công.....	0.04
Trê cóc tân truyện.....	0.04
Toán pháp ấu học.....	0.15
Địa dư sơ lược.....	0.20
Sử ký nước Annam.....	0.25
Bài luận quốc ngữ.....	0.25
Sách mẹo tiểu-học.....	0.20
Thánh tích đạo cũ và đạo mới.....	0.12
Hiếu kính cha mẹ.....	0.03
Nghị luận khai tâm.....	0.03